



P&V
Jaarverslag 2021



Inhoudsopgave

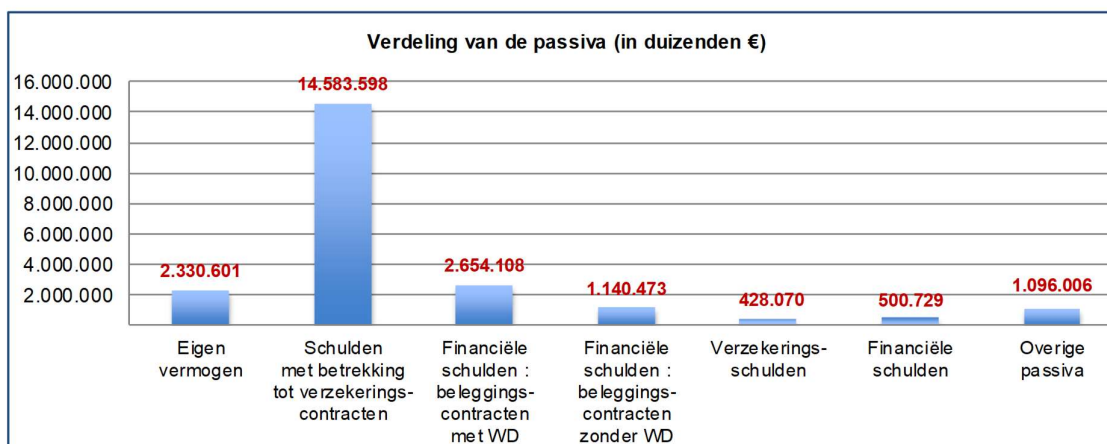
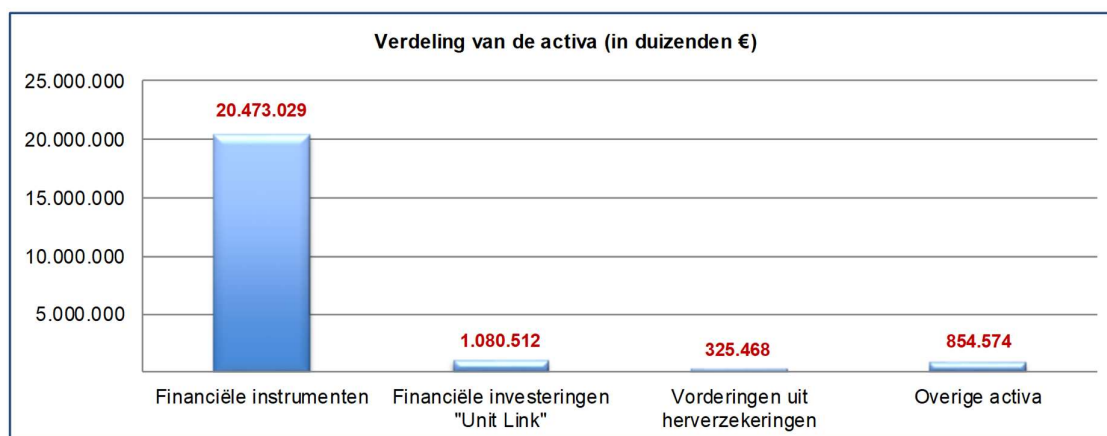
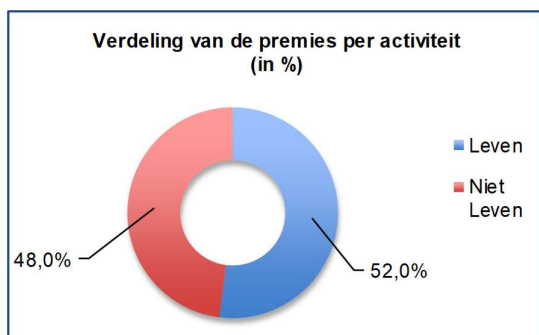
INHOUDSOPGAVE	2
LEXICON EN AFKORTINGEN.....	4
1 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING PER 31 DECEMBER 2021	6
GECONSOLIDEERDE BALANS	6
GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENINGEN	7
TOESTAND VAN HET GECONSOLIDEERDE TOTALE RESULTAAT.....	8
OVERZICHT VAN DE VARIATIES IN HET GECONSOLIDEERDE EIGEN VERMOGEN	9
TABEL VAN DE GECONSOLIDEERDE KASSTROMEN	10
2 ALGEMENE INFORMATIE	12
2.1 STRUCTUUR VAN DE P&V GROEP.....	12
2.2 CONSOLIDATIEBASIS EN CONSOLIDATIEKRING	14
2.3 BELANGRIJKE BOEKHOUDPRINCIPES	19
2.4 INFORMATIE OVER DE OPERATIONELE SECTOREN	21
2.5 SOLVABILITEITSMARGE.....	22
3 TOELICHTINGEN BIJ HET GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE POSITIE	24
3.1 IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	24
3.2 BEDRIJFSPENDEN EN MATERIËLE VASTE ACTIVA	28
3.3 VASTGOEDBELEGGINGEN	31
3.4 FINANCIËLE INSTRUMENTEN	33
3.5 FINANCIËLE BELEGGINGEN UNIT LINK (TAK 23)	58
3.6 INVESTERINGEN IN GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN	59
3.7 OVERIGE ACTIVA	59
3.8 VERHUUR EN LEASING.....	61
3.9 GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN	65
3.10 EIGEN VERMOGEN.....	65
3.11 TECHNISCHE SCHULDEN EN VERZEKERINGSSCHULDEN.....	66
3.12 VOORZIENINGEN	78
3.13 PENSIOENEN EN ANDERE VERPLICHTINGEN	79
3.14 SAMENSTELLING VAN DE UITGESTELDE BELASTINGEN	84
3.15 OVERIGE PASSIVA	84
3.16 AFGELEIDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN	89
3.17 WAARDERING TEGEN DE MARKTWAARDE.....	93
4 TOELICHTINGEN BIJ DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING	94
4.1 PREMIES	94
4.2 TECHNISCHE KOSTEN	95
4.3 FINANCIËLE OPBRENGSTEN.....	96
4.4 FINANCIËLE KOSTEN	97
4.5 ADMINISTRATIEVE EN OPERATIONELE KOSTEN.....	98
4.6 AANDEEL VAN DE WINST VAN DE GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN.....	98
4.7 OVERIGE OPBRENGSTEN / KOSTEN	98
4.8 BELASTINGLASTEN/-INKOMSTEN IN DE RESULTATENREKENING	98
4.9 DIVIDENDEN	101
5 TOELICHTINGEN BIJ DE ELEMENTEN DIE NIET IN HET OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE POSITIE ZIJN INBEGREPEN	102

5.1	VERBONDEN PARTIJEN	102
5.2	DOELSTELLINGEN EN BELEID BETREFFENDE RISICIBEHEER	105
5.3	GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM	112
5.4	HUMAN RESOURCES	112
5.5	EVENTUELE ACTIVA EN PASSIVA	112
5.6	NIET-FINANCIËLE INFORMATIE	112
5.7	WAARSCHUWING OVER TOEKOMSTGERICHTE VERKLARINGEN	112
5.8	VERGOEDINGEN AAN DE COMMISSARIS	113
6	VERKLARING VAN DE VERANTWOORDELIJKEN	114
7	VERSLAG VAN DE COMMISSARIS OVER DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING	115

Lexicon en Afkortingen

GAAP	Generally Accepted Accounting Principles/ Practice
IAS	International Accounting Standard
IASB	International Accounting Standards Board
IBNR	Incured But Not Reported
IBNER	Incured But Not Enough Reported
IFRIC	The International Financial Reporting Interpretations Committee
IFRS	International Financial Reporting Standard
Interpretations	IFRS Interpretations (IFRIC)
ORSA	Own Risk and Solvency Assessment
WD	Winstdeelname (discretionair)
RSR	Regulatory Supervisory Report
SFCR	Solvency and Financial Condition Report
Shadow accounting	Schaduwboekhouding in het kader van IFRS 4
SIC	Standard Interpretations Committee
S/P	Schade-premieverhouding
SPA	Share Purchase Agreement
VNI	Netto-inventariswaarde (gepubliceerd door het fonds)

BELANGRIJKSTE CIJFERS PER 31 DECEMBER 2021



Totaal balans	22.733.583 K€	Eigen vermogen	2.330.601 K€
Totaal premies	1.758.603 K€	Netto resultaat	37.968 K€
Solvabiliteitsratio	177,0%	Aantal medewerkers	1.568

1 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING PER 31 DECEMBER 2021

Geconsolideerde balans

In duizenden €	Toelichting	2021	2020
Activa			
Immateriële vaste activa	3.1	39.279	45.126
Bedrijfsgebouwen en materiële vaste activa	3.2	69.362	78.014
Vastgoedbeleggingen	3.3	151.172	162.257
Investerings in geassocieerde ondernemingen	3.6	43.308	33.831
Financiële instrumenten	3.4	20.473.029	20.903.533
Financiële investeringen "Unit Link"	3.5	1.080.512	1.209.269
Activa uit hoofde van herverzekeringen	3.7.1	325.468	275.005
Deposito bij de cederende maatschappij		329	329
Deel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen	3.11.2	325.139	274.676
Vorderingen uit verzekeringen	3.7.1	199.974	126.111
Overige vorderingen		135.498	117.624
Overige vorderingen	3.7.2	129.083	111.293
Lease vorderingen in vlottende activa	3.7.2	6.415	6.331
Verworven producten	3.7.2	16.685	13.260
Kas en kasequivalenten	3.9	199.295	191.199
Totaal activa		22.733.583	23.155.231
Eigen vermogen en passiva			
Uitgegeven kapitaal	3.10	52.966	52.935
Reserves	3.10	2.276.171	2.179.019
Eigen vermogen - deel van de groep		2.329.137	2.231.954
Eigen vermogen toegekend aan de minderheidsbelangen	3.10	1.463	1.531
Totaal eigen vermogen		2.330.601	2.233.484
Achtereestelde schulden	3.15	400.049	400.049
Schulden met betrekking tot verzekeringscontracten	3.11	14.583.598	14.910.969
Financiële schulden – beleggingscontracten met WD	3.11	2.654.108	2.619.914
Financiële schulden – beleggingscontracten zonder WD	3.11	1.140.473	1.281.406
Pensioenen en overige verplichtingen	3.13	342.304	373.752
Uitgestelde belastingen	3.14	194.444	201.151
Verzekeringsschulden	3.11	428.070	351.474
Financiële schulden	3.15	500.729	579.113
Leasingschulden	3.8.2.2	5.295	6.764
Overige financiële schulden	3.4.2	495.434	572.349
Overige schulden	3.15	159.209	203.919
Provisies	3.15.3	31.306	91.157
Overige passiva	3.15.3	127.903	112.762
Totaal passiva		20.402.983	20.921.747
Totaal eigen vermogen en passiva		22.733.583	23.155.231

Geconsolideerde resultatenrekeningen

In duizenden €	Toelichting	2021	2020
Bruto premies		1.758.603	1.646.473
<i>Leven</i>		914.930	883.672
<i>Niet leven</i>		843.673	762.801
Wijziging in voorziening voor niet-verdiende premies		(6.679)	(2.570)
<i>Leven</i>		-	-
<i>Niet leven</i>		(6.679)	(2.570)
Premies afgestaan aan herverzekeraars		(48.997)	(39.721)
<i>Leven</i>		(1.943)	(1.156)
<i>Niet leven</i>		(47.053)	(38.565)
Verdiende premies netto van herverzekeringen	4.1	1.702.927	1.604.182
Verzekeringskosten - netto		(1.105.922)	(1.058.460)
<i>Verzekeringskosten - netto (leven)</i>		(651.349)	(620.269)
<i>Verzekeringskosten - netto (niet-leven)</i>		(454.573)	(438.191)
Provisies voor schadegevallen - netto		(48.393)	21.444
<i>Provisies voor schadegevallen - netto (leven)</i>		(5.164)	(15.506)
<i>Provisies voor schadegevallen - netto (niet-leven)</i>		(43.230)	36.950
Provisie voor levensverzekering		(488.661)	(485.366)
Winstdeelname		1.643	(1.833)
<i>Winstdeelname (leven)</i>		1.643	(1.833)
<i>Winstdeelname (niet leven)</i>		-	-
Overige technische provisies		(3.632)	(1.857)
<i>Overige technische provisies (leven)</i>		-	-
<i>Overige technische provisies (niet leven)</i>		(3.632)	(1.857)
Overige technische lasten		(31.100)	(29.525)
<i>Overige technische lasten (leven)</i>		(6.997)	(7.366)
<i>Overige technische lasten (niet leven)</i>		(24.103)	(22.159)
Totaal technische lasten	4.2	(1.676.067)	(1.555.596)
Technisch resultaat		26.861	48.586
Financiële opbrengsten - voor positieve marktbevingen en gerealiseerde meerwaarden	4.3	476.556	466.607
Financiële kosten - voor negatieve marktbevingen en gerealiseerde minderwaarden	4.4	(43.280)	(46.662)
Financieel resultaat - voor marktbevingen en gerealiseerde meer- en minderwaarden		433.275	419.945
Financiële opbrengsten - positieve marktbevingen en gerealiseerde meerwaarden	4.3	122.196	249.210
Financiële kosten - negatieve marktbevingen en gerealiseerde minderwaarden	4.4	(110.145)	(208.945)
Niet-courant financieel resultaat		12.050	40.264
Totaal financieel resultaat		445.326	460.209
Technisch en financieel resultaat		472.186	508.795
Totaal commissies & overige opbrengsten	4.7	1.803	2.909
Administratieve & operationele kosten	4.5	(435.383)	(420.496)
Overige opbrengsten (kosten)	4.7	1.559	(81.015)
Belastingen	4.8	(8.425)	7.098
Resultaat van geassocieerde ondernemingen	4.6	6.228	3.300
Netto resultaat van het boek jaar		37.968	20.590
Toe te wijzen aan de:			
groep		38.057	20.573
minderheidsbelangen		(89)	18

Toestand van het geconsolideerde totale resultaat

In duizenden €	2021	2020
Netto resultaat van het boekjaar	37.968	20.590
<i>Niet-gerealiseerde resultaten die kunnen worden overgedragen naar de resultaten van de toekomstige boekjaren van de Groep</i>		
Netto winst (verlies) op kasstroomafdekkingen	(477)	(112.488)
Netto winst (verlies) op activa beschikbaar voor verkoop na aftrek van de shadow accounting	36.774	54.407
Niet-gerealiseerde resultaten van deelnemingen volgens vermogensmutatiemethode	1.365	(441)
Niet-gerealiseerde resultaten overgedragen naar resultaat van het boekjaar	-	-
<i>Niet-gerealiseerde resultaten die niet kunnen worden overgedragen naar de resultaten van de toekomstige boekjaren van de Groep</i>		
Niet-gerealiseerde resultaten op personeelsbeloningen	19.599	(13.678)
Overige posten in de niet-gerealiseerde resultaten		-
Niet gerealiseerde resultaten van het boekjaar, na aftrek van belastingen	57.261	(72.199)
Totaal resultaat van het boekjaar, na aftrek van belastingen	95.229	(51.609)
Toe te wijzen aan de:		
groep	95.308	(51.634)
minderheidsbelangen	(80)	25
	95.229	(51.609)

Overzicht van de variaties in het geconsolideerde eigen vermogen

<i>Toelichting</i>	Eigen vermogen - deel van de groep										
	<i>Uitgegeven kapitaal & reserves verbonden aan het kapitaal</i>	<i>Niet verdeeld resultaat</i>	<i>Reserves mbt activa gehouden voor verkoop</i>	<i>Shadow accounting</i>	<i>Kasstroom- afdekkingen</i>	<i>Reserves IFRS 5</i>	<i>Reserves IAS 19</i>	<i>Totaal deel van de groep</i>	<i>Minderheids- belangen</i>	<i>Totaal eigen vermogen</i>	
In duizenden €											
Op 31 december 2019	3.10	644.825	1.030.027	2.462.498	(1.841.033)	86.784	-	(99.674)	2.283.425	837	2.284.263
Netto resultaat van het boekjaar		-	20.573	-	-	-	-	-	20.573	18	20.590
Niet-gerealiseerde resultaten		-	(441)	374.938	(320.538)	(112.488)	-	(13.678)	(72.206)	7	(72.199)
Totaal resultaat van het boekjaar		-	20.132	374.938	(320.538)	(112.488)	-	(13.678)	(51.634)	25	(51.609)
Uitgekeerde dividenden		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wijzigingen in de perimeter		-	-	-	-	-	-	-	-	671	671
Overdracht van reserves		-	2	-	-	-	-	-	2	(2)	-
Overige		54	105	-	-	-	-	-	159	-	159
Op 31 december 2020	3.10	644.879	1.050.266	2.837.436	(2.161.572)	(25.704)	-	(113.352)	2.231.954	1.531	2.233.484
Netto resultaat van het boekjaar		-	38.057	-	-	-	-	-	38.057	(89)	37.968
Niet-gerealiseerde resultaten		-	1.361	(625.056)	661.824	(477)	-	19.599	57.251	9	57.261
Totaal resultaat van het boekjaar		-	39.418	(625.056)	661.824	(477)	-	19.599	95.308	(80)	95.229
Uitgekeerde dividenden		-	(28)	-	-	-	-	-	(28)	-	(28)
Wijzigingen in de perimeter		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overdracht van reserves		-	(3)	-	-	-	-	-	(3)	3	-
Overige		31	1.876	-	-	-	-	-	1.907	9	1.916
Op 31 december 2021	3.10	644.910	1.091.529	2.212.380	(1.499.747)	(26.181)	-	(93.753)	2.329.137	1.463	2.330.601

Tabel van de geconsolideerde kasstromen

In duizenden €	Toelichting	2021	2020
I. Beginsaldo	3.9	191.199	156.389
II. Kasstromen met betrekking tot de bedrijfsactiviteiten		72.574	147.188
1. Kasstromen met betrekking tot de exploitatie		75.766	153.518
1.1. Bedrijfsresultaat netto van niet monetaire bedrijfsselementen		41.274	153.050
1.1.1. Netto resultaat van het jaar	1	37.968	20.590
1.1.2. Financieel resultaat van investeringsactiviteiten		(486.613)	(515.439)
1.1.3. Belastingen op het resultaat	4,8	8.425	(7.098)
1.1.4. Waardecorrecties op investeringen zonder impact op de kasstromen		60.474	128.695
1.1.5. Technische provisies m.b.t. verzekeringen en andere aanpassingen		474.454	489.305
1.1.6. Deel van de herverzekeraars in de technische provisies		(50.463)	9.351
1.1.7. Resultaat van de ondernemingen geconsolideerd volgens vermogensmutatie		(6.228)	(2.780)
1.1.8. Overige rubrieken		3.257	30.426
1.2. Wijzigingen van de activa en passiva verbonden aan operationele activiteiten		34.493	468
1.2.1. Wijziging van de vorderingen		(28.805)	(7.731)
1.2.2. Wijziging van de vorderingen uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	3.7	(62.932)	(7.158)
1.2.3. Wijziging van de andere beleggingen		128.757	(84.827)
1.2.4. Wijziging van de verzekeringsschulden		76.596	14.251
1.2.5. Wijziging van de overige operationele passiva		(44.248)	72.057
1.2.6. Overige wijzigingen		(34.874)	13.875
2. Kasstromen uit belastingen en uitgestelde belastingen		(3.192)	(6.330)
2.1. Belastingenschulden		(3.192)	(6.330)
2.1.1. Belastingen op het resultaat		(8.870)	9.115
2.1.2. Uitgestelde belastingen		5.678	(15.445)
III. Netto kasstromen met betrekking tot investeringsactiviteiten		52.156	139.606
1. Acquisities		(2.804.693)	(2.245.714)
1.1. Betalingen voor het verwerven van aandelen en fondsen		(944.136)	(735.836)
1.2. Betalingen voor het verwerven van obligaties		(1.854.109)	(1.475.267)
1.3. Betalingen voor het verwerven van dochterondernemingen, joint ventures of geassocieerde		-	(16.016)
1.4. Betalingen voor het verwerven/uitgeven van leningen, andere activa en vaste activa		(6.448)	(18.595)
2. Overdrachten		2.414.946	1.974.151
2.1. Opbrengsten uit de verkoop van aandelen en fondsen		522.667	450.767
2.2. Opbrengsten uit de verkoop van obligaties		1.885.327	1.521.098
2.3. Opbrengsten uit de verkoop van dochterondernemingen, joint ventures of geassocieerde ondernemingen		-	533
2.4. Opbrengsten uit de verkoop van andere activa (financiële en vaste activa)		6.952	1.753
3. Interesten, dividenden en netto-opbrengsten van investeringsactiviteiten (betaald)		441.903	411.168
4. Andere kasstromen met betrekking tot investeringsactiviteiten		-	-
IV. Netto kasstromen met betrekking tot financieringsactiviteiten		(116.665)	(252.038)
1. Kasstromen met betrekking tot financiering		(158.437)	(290.671)
1.1. Opbrengsten / (Terugbetaling) uit financiële leasing		4.164	6.850
1.2. Opbrengsten / (Terugbetaling) uit uitgifte van andere financiële verplichtingen		-	(0)
1.3. Opbrengsten / (Terugbetaling) uit financiering op basis van effecten (REPO)		(58.298)	18.458
1.4. Opbrengsten / (Terugbetaling) uit andere financiële activa		(104.303)	(315.980)
2. Interesten		41.800	38.633
2.1. Interesten betaald met betrekking tot financiering		(21.451)	(21.419)
2.2. Interesten ontvangen met betrekking tot financiering		63.251	60.052
3. Betaalde dividenden		(28)	-
V. Kapitaalsverhoging vrijgegeven in cash		31	54
VI. Netto toename van geldmiddelen en kasequivalenten	3.9	8.096	34.810
VII. Eindsaldo	3.9	199.295	191.199

In duizenden €	Toe- lichting	2020	Geconsolid- eerde kas- stromen	Variatie non-cash			2021
				Herklassering	Niet- vervallen opgelopen rentes	Reële waarde	
Financiering via effectenleningen (REPO)	3.15	(508.448)	58.298	-	-	-	(450.150)
Overige financiële passiva	3.15	(70.664)	1.469	-	-	18.616	(50.579)
Financiële schulden	3.15	(579.113)	59.767	-	-	18.616	(500.729)
Achtergestelde schulden	3.15	(400.049)	-	-	-	-	(400.049)
Passiva met betrekking tot de financieringsactiviteit		(979.162)	59.767	-	-	18.616	(900.778)

2 ALGEMENE INFORMATIE

Op 28 april 2022 heeft de Raad van Bestuur de publicatie goedgekeurd van de geconsolideerde jaarrekening van P&V Verzekeringen en haar dochterondernemingen (die samen de P&V Groep vormen) voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2021. P&V Verzekeringen is een coöperatieve vennootschap ingeschreven in België (ondernemingsnummer BE 0402.236.531; FSMA-code 0058). De maatschappelijke zetel is gevestigd in België te 1210 Brussel, Koningsstraat 151.

De voornaamste activiteiten van de P&V Groep zijn Levens- en Niet-levensverzekeringen.

2.1 Structuur van de P&V Groep

2.1.1 PSH

PSH CV is de coöperatieve holding waarin de referentieaandeelhouders van de Groep P&V vertegenwoordigd zijn.

PSH waarborgt de ethiek en de waarden van de P&V Groep als onderneming die deel uitmaakt van de sociale economie. Ze ziet erop toe dat de strategieën en het algemeen beleid van de P&V Groep coherent en complementair zijn met de waarden en de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de groep. Ze houdt toezicht op de ontwikkeling van de activiteiten en evalueert regelmatig de verschillende organisatiestructuren.

PSH is erkend als coöperatieve vennootschap door de Nationale Raad voor de Coöperatie. Die erkenning betekent dat PSH in overeenstemming met de coöperatieve principes werkt en meer bepaald het democratisch bestuur en het ontbreken van een speculatief doel respecteert.

2.1.2 P&V Verzekeringen

P&V Verzekeringen werd opgericht op 25 september 1907 als coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid.

P&V Verzekeringen richt haar activiteiten op de Belgische markt en beoefent, op enkele uitzonderingen na, alle individuele en collectieve vormen van verzekering in alle takken “Leven” en “Niet-leven” (B.O.D.R.).

Het is op dit niveau dat de strategieën en algemene beleidslijnen, die in de verzekeringssector van de P&V Groep zijn ontwikkeld, worden gedefinieerd (en de activiteiten die verbonden of verwant zijn met deze sector). Ze is ook door de NBB erkend als verantwoordelijke entiteit van de P&V Groep.

P&V Verzekeringen stelt de eisen inzake interne governance van de groep vast, aangepast aan haar structuur, activiteiten en risico's, met in het bijzonder het opstellen van een duidelijke verdeling van verantwoordelijkheden. Ze zorgt ervoor dat het systeem van risicobeheer van de hele groep effectief is.

2.1.3 Belangrijke participaties

2.1.3.1 IMA

Sinds 1994 doet de P&V Groep voor de bijstandsverlening aan haar verzekerden een beroep op IMA (Inter Mutuelles Assistance). Begin 2012 versterkte de P&V Groep haar strategisch partnerschap met IMA en nam ze een participatie van 50% in het kapitaal van IMA Benelux en 3,95% in de naamloze vennootschap IMA met maatschappelijke zetel in Niort (Frankrijk).

Dankzij de strategische alliantie met IMA kan de P&V Groep haar klanten in de verschillende

verzekeringstakken vernieuwende
bijstandsdiensten aanbieden.

In 2019 hebben de P&V Groep en IMA besloten om 33 % van de aandelen van de onderneming IMA Benelux te verkopen aan de maatschappij Ethias. Deze verkoop werd goedgekeurd bij besluit van de Raad van Bestuur van 04 december 2019. De eigendomsoverdracht en het genot van de aandelen vond plaats op 01 januari 2020. Ten gevolge van deze operatie bedraagt het deelnemingspercentage van P&V in het kapitaal van IMA Benelux 33 % en in het kapitaal van IMA NV 3,74%.

2.1.3.2 *Multipharma*

De P&V Groep heeft een belangrijke participatie in de coöperatieve groep Multipharma Group. Deze groep bestaat uit de C.V. Multipharma Group en C.V. Multipharma.

De C.V. Multipharma wil een actieve rol spelen in het toegankelijk maken van gezondheidsproducten (voornamelijk geneesmiddelen) en kwaliteitsvolle farmaceutische zorg. Haar identiteit steunt op drie sleutelementen: de wil om het apothekersberoep te versterken, de kracht van een geïntegreerd netwerk en de verwijzing naar het samenwerkingsproject. Multipharma baat een netwerk uit van 246 apotheken (op 31/12/2021) en een groothandelsdepot. Multipharma is het grootste netwerk van voor het publiek opengestelde apotheken in België.

2.1.3.3 *Private Insurer*

Op 8 juni 2020 heeft P&V de overname van Private Insurer afgerond, een verzekeraar gespecialiseerd in levensverzekeringscontracten van tak 23 (levensverzekering gecombineerd met een

beleggingsfonds), met het oog op de verdere ontwikkeling van haar activiteiten op het vlak van tak 23. Binnen dit bedrijf werden onregelmatigheden vastgesteld die een fiscaal simulatierisico opleverden. Bijgevolg werd deze vennootschap op 30 september 2021 in vereffening gesteld. De afbouw van haar activiteiten dient gespreid te worden over een periode van 5 jaar en gebeurt in het kader van een geordend afwikkelingsplan neergelegd bij de NBB. De vereffening van deze vennootschap zal op een solvabele wijze worden uitgevoerd, rekening houdend met de comfortverbintenis die P&V Verzekeringen tegenover de NBB is aangegaan.

2.1.4 *Andere participaties*

Naast haar deelname in verzekeringsondernemingen bezit de P&V Groep ook participaties in immobielbedrijven en in portefeuillemaatschappijen die rechtstreeks bijdragen aan de uitoefening van haar activiteiten.

2.1.5 *Bestaan van bijkantoren*

Na de heroriëntering van de activiteiten van de P&V Groep op de Belgische markt, bezit de Groep geen bijkantoren meer.

2.2 Consolidatiebasis en consolidatiekring

2.2.1 Consolidatiebasis

De dochterondernemingen worden geconsolideerd via globale integratie op de overnamedatum, met name de datum waarop de zeggenschap over de dochterondernemingen wordt overgedragen aan P&V, en worden uit de consolidatiekring gehaald op de datum dat de P&V Groep niet langer zeggenschap heeft over de dochteronderneming. De jaarrekeningen van de dochterondernemingen worden voor dezelfde verslaggevingsperiode als die van P&V opgesteld, waarbij uniforme boekhoudregels worden toegepast. Alle saldi, intragroeptransacties, latente opbrengsten en lasten die voortvloeien uit intragroeptransacties en de intragroepdividenden worden volledig geëlimineerd.

Een verandering in het percentage van deelneming (zonder verlies van zeggenschap) in een dochteronderneming moet worden geboekt als een verrichting die betrekking heeft op het eigen vermogen.

Indien P&V de zeggenschap over een dochteronderneming verliest:

- neemt ze de activa (inclusief alle goodwill) en passiva van de dochteronderneming, de boekwaarde van elke deelneming die geen zeggenschap verleent, alsook het gecumuleerde bedrag van de omrekeningsverschillen in het eigen vermogen niet langer op in de balans ;
- boekt ze de reële waarde van de ontvangen vergoeding en elke behouden deelneming
- boekt ze elk overschot of tekort in het nettoresultaat;
- herclassificeert ze de elementen die in verband met de deelneming eerder opgenomen werden in niet-

gerealiseerde resultaten in het nettoresultaat of rechtstreeks in de niet-uitgekeerde resultaten.

Deelneming in een geassocieerde onderneming

De deelneming van de P&V Groep in een geassocieerde onderneming wordt geboekt volgens de methode van vermogensmutatie. Een geassocieerde onderneming is een onderneming waarin de P&V Groep invloed van betekenis heeft. Volgens de vermogensmutatiemethode wordt de deelneming in een geassocieerde onderneming initieel opgenomen tegen de kostprijs, vermeerderd met de variaties, na overname, in het aandeel van het netto actief van de geassocieerde onderneming in het bezit van de P&V Groep.

De resultatenrekening weerspiegelt het aandeel van de P&V Groep in de resultaten van de geassocieerde onderneming. Wanneer een wijziging rechtstreeks in het eigen vermogen van een geassocieerde onderneming geboekt werd, boekt de P&V Groep haar aandeel in elke wijziging en verschaft ze de overeenkomstige informatie in de tabel van de variatie van het eigen vermogen.

De niet-gerealiseerde winsten of verliezen die voortvloeien uit transacties tussen de P&V Groep en de geassocieerde onderneming worden geëlimineerd ten belope van de deelneming van de P&V Groep in de geassocieerde onderneming.

Het aandeel van de winst van een geassocieerde onderneming wordt weergegeven in de resultatenrekening. Het betreft de winst die uitkeerbaar is aan de aandeelhouders van de geassocieerde onderneming, wat maakt dat die winst beschouwd wordt als winst na belastingen en als deelneming die geen zeggenschap geeft

binnen de dochterondernemingen van de geassocieerde onderneming.

De rekeningen van de geassocieerde onderneming worden opgesteld voor dezelfde verslaggevingsperiode als die van de P&V Groep. Desgevallend wordt overgegaan tot correcties om ervoor te zorgen dat de toegepaste boekhoudmethoden conform zijn met die van de P&V Groep.

Na toepassing van de vermogensmutatiemethode bepaalt de P&V Groep of op de deelneming van de P&V Groep in de geassocieerde onderneming een bijkomend waardeverminderverslies opgenomen moet worden. De P&V Groep bepaalt op elke afsluitingsdatum of er objectieve aanwijzingen zijn dat de deelneming in de geassocieerde onderneming in waarde verminderd is. Zo ja, dan berekent de P&V Groep het bedrag van de bijzondere waardevermindering als het verschil tussen het realiseerbare bedrag van de geassocieerde onderneming en de boekwaarde en boekt ze dat bedrag in de resultatenrekening onder 'Resultaat van een geassocieerde onderneming'.

Indien de P&V Groep haar invloed van betekenis op een geassocieerde onderneming verliest, moet ze elke eventueel behouden deelneming tegen reële waarde waarderen en boeken. Elk verschil tussen de boekwaarde van de geassocieerde onderneming bij verlies van invloed van betekenis en de reële waarde van de behouden deelneming en de verwachte winsten van de overdracht wordt in het resultaat geboekt

Deelneming in een joint venture

P&V heeft een deelneming in een joint venture, die een entiteit is waarop gezamenlijk zeggenschap wordt uitgeoefend. Een overeenkomst gesloten tussen de deelnemers in de joint venture bepaalt de gezamenlijke

zeggenschap over de economische activiteit van de entiteit. P&V verwerkt haar deelneming in de joint venture aan de hand van de methode van vermogensmutatie.

Een deelnemer in een joint venture mag de vermogensmutatie niet meer gebruiken vanaf de datum dat hij geen gezamenlijke zeggenschap meer heeft over een entiteit waarover gezamenlijke zeggenschap wordt uitgeoefend. Bij verlies van de gezamenlijke zeggenschap waardeert en boekt de P&V Groep haar resterende deelneming tegen reële waarde. Elk verschil tussen de boekwaarde van de oude joint venture bij verlies van de gezamenlijke zeggenschap en de reële waarde van de behouden deelneming en de verwachte opbrengsten van de overdracht wordt in het resultaat geboekt.

2.2.2 De ultieme moedermaatschappij

De P&V Groep is voor 91,30% eigendom van de holding C.V. PSH ('PSH'). PSH heeft haar maatschappelijke zetel in België, ondernemingsnummer 0452 994 750.

2.2.3 De dochterondernemingen

De geconsolideerde jaarrekening omvat de gegevens van P&V Verzekeringen en de dochterondernemingen waarover P&V Verzekeringen zeggenschap heeft op 31 december 2021.

In overeenstemming met IFRS 10 oefent P&V Verzekeringen alleen zeggenschap uit als aan alle onderstaande voorwaarden is voldaan.

De moedermaatschappij heeft controle over de dochteronderneming, meer bepaald als ze:

- Stemrechten, potentiële stemrechten of een combinatie van beide heeft ;
- De macht heeft om belangrijke personen aan te stellen die de

rendementen van de dochteronderneming aanzienlijk kunnen beïnvloeden;

- De macht heeft om de belangrijkste bestuurders of leden van het directieorgaan aan te stellen die de besluitvorming van de dochteronderneming kunnen beïnvloeden;
- Rechten kan uitoefenen op het besluitvormingsproces door middel van managementovereenkomsten.

De moedermaatschappij behoudt zich het recht voor om variabele rendementen te innen die

voortvloeiën uit haar betrokkenheid bij relevante activiteiten van de dochteronderneming ;

De moedermaatschappij kan haar macht uitoefenen met de bedoeling de rendementen te sturen door de combinatie van de twee voorgaande punten. Daardoor kan slechts één partij de controle hebben over een filiaal.

Op grond van die definitie omvat de geconsolideerde jaarrekening de jaarrekening van P&V Verzekeringen en die van de dochterondernemingen, vermeld in onderstaande tabel:

Naam	Werkterrein	Zetel	BTW Nr. Of Nationaal Nr.	2021		2020	
				Gehouden kapitaal (%)	Belangen van derden (%)	Gehouden kapitaal (%)	Belangen van derden (%)
S.C. Barsis	Portefeuille / Holding	Koningsstraat, 151 1210 BRUSSEL	454.197.055	100,0	0,0	100,0	0,0
S.C. Coverdis Insure (1)	Distributie en verbonden activiteiten	Koningsstraat, 192 1000 BRUSSEL	476.294.150	-	-	100,0	0,0
S.A. Financière Botanique	Portefeuille / Holding	Koningsstraat, 151 1210 BRUSSEL	415.679.048	100,0	0,0	100,0	0,0
S.A. Hotel Spa Resort	Exploitatie van onroerend goed	Koningsstraat, 151 1210 BRUSSEL	451.873.510	100,0	0,0	100,0	0,0
S.R.L. Jack V	Verbonden activiteiten	Nerviërslaan, 85 bus 2 1040 ETTERBEEK	755.968.312	40,0	60,0	40,0	60,0
N.V. Piette & Partners	Distributie en verbonden activiteiten	Casinoplein, 6 8500 KORTRIJK	448.811.575	100,0	0,0	100,0	0,0
S.C. P&V Previdis	Verbonden activiteiten	Koningsstraat, 151 - 153 1210 BRUSSEL	402.236.630	98,0	2,0	97,9	2,1
N.V. Private Insurer	Verzekeringen	Tedescolaan, 7 1160 OUDERGEM	866.104.486	100,0	0,0	100,0	0,0
N.V. Private Insurance Services ESV	Verbonden activiteiten	Koningsstraat, 151 1210 BRUSSEL	889.014.502	n/a	n/a	n/a	n/a
S.A. Vander Haegen	Distributie en verbonden activiteiten	Nerviërslaan, 85 1040 ETTERBEEK	427.765.248	40,0	60,0	40,0	60,0
S.A. Vilvo Invest	Exploitatie van onroerend goed	Koningsstraat, 151 1210 BRUSSEL	463.288.628	100,0	0,0	100,0	0,0

(1) Het filiaal Coverdis Insure CV werd per akte van 21 december 2021 ontbonden en vereffend. Deze entiteit was bedoeld om onderagenten te huisvesten, maar door een reorganisatie van het netwerk van agenten en onderagenten van P&V Verzekeringen CV had deze entiteit geen bestaansreden meer.

In overeenstemming met IFRS 12.12 moet P&V Verzekeringen, voor elk van haar dochterondernemingen waarbij de minderheidsbelangen belangrijk zijn, de

relevante financiële informatie openbaar maken. De te verstrekken informatie heeft betrekking op Jack V en Vander Haegen.

	Jack V SRL		Vander Haegen SA	
	2021	2020	2021	2020
Financiële informatie in IFRS (in duizenden €)				
% Belangen van derden	60,00%	60,00%	60,00%	60,00%
Aandeel van derden in het eigen vermogen	(661)	(670)	(823)	(490)
Aandeel van derden in het netto resultaat van het boekjaar	(9)	(1)	333	(18)
Dividenden betaald aan derden	-	-	-	-
Beknopte balans				
	2021	2020	2021	2020
Financiële instrumenten	4.473	4.473	-	-
Kas en kasequivalenten	4	457	2.041	1.781
Overige activa	-	-	2.710	2.503
Schulden op lange termijn	-	3.802	2.274	1.934
Financiële verplichtingen	-	-	-	-
Handelsschulden, overige schulden en voorzieningen	-	3.802	2.274	1.934
Schulden op korte termijn	3.376	12	1.105	1.533
Financiële verplichtingen	-	-	-	-
Handelsschulden, diverse crediteuren en voorzieningen	3.376	12	864	1.314
Overige schulden op korte termijn	-	-	242	219
Eigen vermogen	1.102	1.117	1.372	817
Beknopt globaal resultaat				
	2021	2020	2021	2020
Verdiende premies netto van herverzekeringen	-	-	-	-
Overige opbrengsten	-	-	8.577	3.194
Verzekeringskosten	-	-	-	-
Waardecorrecties op beleggingen	-	-	-	-
Overige kosten	(15)	(2)	(7.773)	(3.190)
Resultaat voor belastingen	(15)	(2)	804	3
Belastingen	-	-	(249)	(33)
Netto resultaat van het boekjaar	(15)	(2)	555	(30)
Niet gerealiseerde resultaten	-	-	-	-
Globaal resultaat van het boekjaar	(15)	(2)	555	(30)

(* De informatie is gebaseerd op de bedragen voor eliminatie van de intragroepsverrichtingen en van de consolidatieboekingen.

2.2.4 Geassocieerde deelnemingen en joint ventures

Een geassocieerde deelneming is een vennootschap waarin de P&V Groep invloed van betekenis heeft. Invloed van betekenis is de macht om deel te nemen aan de financiële en operationele beslissingen van de vennootschap, zonder zeggenschap of gezamenlijke zeggenschap te hebben over de entiteit. Een joint venture is een partnership waarin de partijen die gezamenlijke zeggenschap hebben over de werking rechten hebben op het nettoactief.

De participaties van de P&V Groep in de geassocieerde deelnemingen of joint ventures zijn opgenomen in de consolidatie volgens de vermogensmutatiemethode.

Overeenkomstig IFRS 11 is de vennootschap IMA Benelux, waarin de P&V Groep nu 33% bezit, een joint venture die geconsolideerd moet worden volgens de vermogensmutatiemethode. IMA Benelux is immers een partnership waarin de partijen gezamenlijke zeggenschap hebben over de werking en rechten hebben op het nettoactief.

Een analyse in de loop van het jaar 2016 heeft bevestigd dat de vermogensmutatiemethode voor de vennootschap C.V. Multipharma Group nog steeds relevant is.

In overeenstemming met IFRS 12.21 (b) vat onderstaande tabel voor elke joint venture en/of geassocieerde deelneming van belang voor de P&V Groep verkort de relevante financiële informatie samen.

Naam	Werkterrein	Zetel	BTW Nr. Of Nationaal Nr.	2021		2020	
				Gehouden kapitaal (%)	Belangen van derden (%)	Gehouden kapitaal (%)	Belangen van derden (%)
S.A. Ima Benelux	Diensten	Square des Conduites d'Eau, Bat.11/12 4020 LIEGE	474.851.226	33,0	0,0	33,0	0,0
S.C. Multipharma Group	Farmaceutische distributie	Marie Curie Square, 30 1070 BRUSSEL	401.995.516	48,9	0,2	48,9	0,2

	Ima Benelux SA		SCRL Multipharma Group	
	2021	2020	2021	2020
<i>Financiële informatie in IFRS (In duizenden €)</i>				
% Groepsbelangen	33,00%	33,00%	48,89%	48,89%
Vermogensmutatiewaarde (*)	657	789	42.650	33.042
Ontvangen dividenden	-	-	-	-
Beknopte balans	2021	2020	2021	2020
Financiële instrumenten	-	-	2.628	1.440
Kas en kasequivalenten	1.227	1.420	20.366	14.364
Overige activa	4.738	3.472	246.185	210.743
Schulden op lange termijn	-	-	108.451	90.274
<i>Financiële verplichtingen</i>	-	-	96.385	73.836
<i>Handelsschulden, overige schulden en voorzieningen</i>	-	-	12.066	16.438
Schulden op korte termijn	3.973	2.502	73.917	69.003
<i>Financiële verplichtingen</i>	-	-	8.483	6.162
<i>Handelsschulden, diverse crediteuren en voorzieningen</i>	-	2.463	65.435	62.841
<i>Overige schulden op korte termijn</i>	3.973	38	-	-
Eigen vermogen	1.992	2.391	86.812	67.269
Beknopt globaal resultaat	2021	2020	2021	2020
Overige opbrengsten	8.339	6.572	485.366	471.250
Overige kosten	(8.736)	(7.239)	(469.816)	(464.398)
Resultaat voor belastingen	(397)	(667)	15.550	6.852
Belastingen	(2)	(2)	(2.605)	314
Resultaat van geassocieerde ondernemingen	-	-	-	-
Netto resultaat van het boekjaar	(399)	(669)	12.945	7.166
Niet gerealiseerde resultaten	-	-	(5.135)	(6.204)
Globaal resultaat van het boekjaar	(399)	(669)	7.810	962

(*) In 2021 bedraagt de post « Investerings in geassocieerde ondernemingen » 43,3 miljoen euro. Dit bedrag wordt gedetailleerd in de hogervermelde tabel en stemt overeen met de som van vermogensmutatiewaarden.

In het geval van Multipharma Group bedragen de jaarlijkse afschrijvingskosten 11,3 miljoen

euro in 2021 vergeleken met 9,9 miljoen euro in 2020.

De financiële kosten van dezelfde onderneming zijn gestegen met 0,2 miljoen euro, van 2,1 miljoen euro in 2020 naar 2,3 miljoen euro in 2021. De financiële opbrengsten zijn niet significant.

2.3 Belangrijke boekhoudprincipes

De geconsolideerde jaarrekeningen van de P&V Groep werden opgesteld conform de internationale normen voor financiële verslaggeving (IFRS) gepubliceerd door de International Accounting Standards Board (IASB) van kracht in de Europese Unie op 31 december 2021. De geconsolideerde jaarrekeningen omvatten de jaarrekeningen van de P&V Groep en haar dochterondernemingen per 31 december van elk jaar. Ze worden opgesteld over dezelfde referentieperiode als die van de moedermaatschappij op grond van homogene boekhoudmethoden.

De geconsolideerde jaarrekeningen van de P&V Groep zijn opgesteld op grond van het

continuïteitsbeginsel en willen een getrouwe weergave geven van de geconsolideerde jaarrekening en resultatenrekening en van de geconsolideerde kasstromen.

De minderheidsbelangen vertegenwoordigen het deel van de winst of het verlies en het netto vermogen dat niet in handen is van de groep. Ze worden afzonderlijk vermeld in de resultatenrekening en in het eigen vermogen van de geconsolideerde balans.

De geconsolideerde jaarrekeningen zijn opgesteld in euro, de werkingsmunt van de P&V Groep. De tabellen zijn uitgedrukt in duizenden euro's, tenzij anders vermeld.

2.3.1 Grondslagen voor financiële verslaggeving

De IFRS-normen, die een weerslag hebben op de P&V Groep, worden hierna geïdentificeerd:

IAS 1	:	Presentatie van de jaarrekeningen;
IAS 7	:	Kasstroomoverzichten;
IAS 8	:	Grondslagen voor financiële verslaggeving, schattingswijzigingen en fouten;
IAS 10	:	Gebeurtenissen na balansdatum;
IAS 12	:	Winstbelastingen;
IAS 16	:	Materiële vaste activa;
IAS 17	:	Leaseovereenkomsten;
IAS 18	:	Opbrengsten; IAS 12 ?
IAS 19R	:	Personeelsbeloningen;
IAS 21	:	Gevolgen van wisselkoerswijzigingen;
IAS 23	:	Financieringskosten;
IAS 24	:	Informatieverschaffing over verbonden partijen;
IAS 28	:	Administratieve verwerking van investeringen in geassocieerde deelnemingen;
IAS 32	:	Financiële instrumenten: informatieverschaffing en presentatie;
IAS 33	:	Winst per aandeel;
IAS 36	:	Bijzondere waardevermindering van activa;
IAS 37	:	Voorzieningen, voorwaardelijke verplichtingen en voorwaardelijke activa;
IAS 38	:	Immateriële vaste activa;
IAS 39	:	Financiële instrumenten: opname en waardering;
IAS 40	:	Vastgoedbeleggingen;
IFRS 3	:	Bedrijfscombinaties;
IFRS 4	:	Verzekeringscontracten;
IFRS 5	:	Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten;
IFRS 7	:	Financiële instrumenten: informatieverschaffing;
IFRS 10	:	Geconsolideerde jaarrekening;
IFRS 11	:	Gezamenlijke overeenkomsten;
IFRS 12	:	Informatieverschaffing over belangen in andere entiteiten;
IFRS 13	:	Fair value accounting;
IFRS 15	:	Inkomsten uit klantencontracten;
IFRS 16	:	Leasing.

2.3.2 Invoering van nieuwe boekhoudprincipes of herziening van IFRS-normen

In vergelijking met het boekjaar afgesloten op 31 december 2020 zijn mogelijk 3 nieuwe amendementen van toepassing binnen de P&V Groep. Naast de jaarlijkse verbeteringen, zijn de volgende normen vanaf nu van toepassing :

Amendement aan de norm IFRS 16 « Huuraanpassingen gekoppeld aan Covid 19 na 30 juni 2021 » :

- Dit amendement is in voege getreden voor de jaarrekeningen op 1 april 2021;
- De P&V Groep heeft beslist dit amendement niet toe te passen. Het heeft dus geen impact gehad op de rapporten van de P&V Groep.

Amendement aan IFRS 4 « Verlenging van de tijdelijke vrijstelling van de toepassing van IFRS 9 » :

- Dit amendement is in voege getreden voor de jaarrekeningen op 1 januari 2021;
- Dit amendement laat de P&V Groep toe om gebruik te blijven maken van de tijdelijke vrijstelling van de toepassing van de norm IFRS 9 en dit tot 1 januari 2023.

Amendementen aan de normen IFRS 7, IFRS 4, IFRS 9, IFRS 16 en IAS 39 « Hervorming van de referentierentevoet - Fase 2 » :

- Dit amendement is in voege getreden voor de jaarrekeningen op 1 januari 2021;

- Dit amendement heeft geen impact gehad op de rapporten van de Groep P&V.

In de toekomst, zullen de volgende normen en interpretaties toegepast worden :

IFRS 9 : Financiële instrumenten :

- Deze IFRS-norm zal van kracht gaan voor de jaarrekeningen die aanvangen op 1 januari 2023;
- De P&V Groep heeft ervoor gekozen deze norm parallel met IFRS 17 toe te passen;
- Deze norm zal een belangrijke invloed hebben op de rapporten van de P&V Groep en wordt inmiddels geanalyseerd door een werkgroep parallel aan de werkgroep voor IFRS 17;
- De P&V Groep koos ervoor de tijdelijke vrijstelling toe te passen. Om van deze tijdelijke vrijstelling gebruik te maken, moet de P&V Groep aantonen dat 90% van haar verplichtingen verband houden met de verzekeringsactiviteiten (zie nota 3.4).

IFRS 17 : Verzekeringsovereenkomsten:

- Deze norm zal wellicht van kracht gaan vanaf 1 januari 2023;
- De norm zal een belangrijke impact hebben op de rapporten van de P&V Groep en wordt inmiddels geanalyseerd door een werkgroep.

2.4 Informatie over de operationele sectoren

Het onderzoek van de IFRS 8-bepalingen met betrekking tot de rapportering per segment heeft ertoe geleid dat de verzekeringsactiviteiten in hun geheel een onafscheidelijk verbonden groep vormen. Dit besluit houdt rekening met verschillende aspecten, zoals het niveau van follow-up van de "Chief Operating Decision Maker" en de toewijzing van middelen in de organisatie.

De elementen van het resultaat worden in de mate van het mogelijke weergegeven volgens de bedrijfstakken bepaald in het Koninklijk Besluit betreffende de jaarrekening van verzekeringsondernemingen van 1994. Het doel van deze segmentatie is om de lezer te helpen bepaalde technische elementen beter te begrijpen zonder daarom een specifieke sectie te vormen volgens de norm IFRS 8.

2.5 Solvabiliteitsmarge

Qua structuur is PSH, de moedervenootschap van de P&V Groep, de meerderheidsaandeelhouder en de consoliderende entiteit van de maatschappij P&V Verzekeringen. Toch worden haast alle verzekeringsactiviteiten die verschillende risicotypes doen ontstaan (markt risico, verzekeringsrisico, operationele risico's enz.) en die met voldoende prudentieel eigen vermogen dienen te worden gedekt, binnen de vennootschap P&V Verzekeringen uitgeoefend.

PSH is daarentegen de overkoepelende structuur van de P&V Groep, die als voornaamste opdracht heeft om alle referentievennoten van de groep bijeen te brengen, met inachtneming van de waarden van de sociale economie. Naast die rol oefent PSH geen andere (verzekerings-)activiteiten uit. De vennootschap is dus ontdaan van elke activiteit die kan leiden tot een risico op verlies dat op het niveau van de P&V Groep concreet zou worden.

In die context wordt een groot deel van de componenten van het prudentieel eigen vermogen (uiteeraard afgezien van het kapitaal van PSH en de geconsolideerde reconciliatiereserve) uitgegeven door P&V Verzekeringen, de operationele verzekeringsstructuur, het enige niveau waar het risico voor de verzekeringsactiviteit zich situeert en concentreert.

Het beleid van de P&V Groep bestaat erin om een sterke kapitaalbasis aan te houden, om de financiële onafhankelijkheid, het vertrouwen van de vennoten van de maatschappij en de schuldeisers te bewaren, en de toekomstige ontwikkeling van de activiteit te ondersteunen.

De P&V Groep heeft een strategie voor de uitkering van dividenden tegen het tarief dat door de Nationale Raad voor de Coöperatie is

aangenomen. Het beheer van het kapitaal betekent ook deelnemen aan de dekking van zijn algemeen risico volgens het referentiesysteem Solvabiliteit II.

Meer informatie hierover wordt jaarlijks meegegeven via het Solvency and Financial Condition Report (SFCR-rapport).

Binnen de P&V Groep geldt als algemene strategie voor het beheer van kapitaal of eigen vermogen dat naar een optimale kapitaalstructuur wordt gestreefd waarmee aan de volgende doelstellingen kan worden voldaan:

- behoud van de onafhankelijkheid van P&V Verzekeringen en haar coöperatieve structuur;
- efficiënte ondersteuning van het algemene beleid van P&V Verzekeringen en haar differentiëring ten opzichte van de concurrentie, om de kost van het eigen vermogen zoveel mogelijk te beperken;
- naleving van de reglementaire ratio's en de risicobereidheid.

Daarom zijn de hefboomen die de P&V Groep hanteert in overeenstemming met de praktijken van de sector en sluiten ze aan bij de specifieke kenmerken van coöperatieve vennootschappen.

Het Solvabiliteit II-stelsel bepaalt in zijn eerste pijler de kwantitatieve eisen voor de berekening van de technische voorzieningen en de erkenning van het in aanmerking komende eigen vermogen.

De verzekeringsondernemingen moeten hun solvabiliteitskapitaalvereiste (SKV) berekenen aan de hand van de standaardformule of op basis van een intern model. De P&V Groep berekent haar solvabiliteitseisen door toepassing van de standaardformule overeenkomstig de geldende regelgeving.

De solvabiliteitskapitaalvereiste (SKV) is een maatstaf voor het vereiste eigen vermogen om met een erg hoge waarschijnlijkheid (ten minste 99,5%) te garanderen dat de verzekeringsonderneming in de komende twaalf maanden in staat zal zijn om haar verbintenissen na te komen. Het gaat om het eigen vermogen dat nodig is om het hoofd te bieden aan de diverse risico's waaraan de onderneming is blootgesteld, rekening houdend met de impact van de maatregelen om die risico's te mitigeren.

De minimumkapitaalvereiste (MKV) is de minimumdrempel van het eigen vermogen waaronder de onderneming haar verbintenissen niet meer kan nakomen. Wordt die drempel niet gehaald, dan moeten de toezichthouders ingrijpen met een noodmaatregel, namelijk de intrekking van de erkenning. De ondernemingen moeten bijgevolg een eigen vermogen aanhouden dat de minimumkapitaalvereiste dekt.

De financiering van de prudentiële kapitalen van de P&V Groep gebeurt via statutaire reserves evenals aanvullend door de uitgifte van achtergestelde schulden (400,05 miljoen euro in de balans op 31/12/2021 – zie balans).

In 2021 zijn nieuwe aandelen van categorie C uitgegeven voor een bedrag van 31.000 euro.

De eigen middelen die vanuit het regelgevende oogpunt van Solvabiliteit II zijn opgenomen, kunnen trouwens niet met het eigen vermogen IFRS worden vergeleken omdat de waarderingen niet voor alle elementen overeenkomen.

Overeenkomstig de statutaire en reglementaire bepalingen zijn de coöperatieve aandelen voorgesteld in het eigen vermogen van de Groep in overeenstemming met de bepalingen van IFRIC 2.

Op 31/12/2021 waren de prudentiele eigen vermogensniveaus als volgt:

In miljoen €	2019	2020	2021
Kapitaal bij wet bepaald	1.814	1.417	1.749
Te dekken risiconiveau	996	891	988
Dekkingsratio	182,0%	159,1%	177,0%

De P&V Groep heeft een geschikt en efficiënt risicobeheersysteem ingevoerd dat regelmatig wordt verbeterd.

Op 31 december 2021 is de Solvabiliteit II-ratio (eigen vermogen/vereist minimumkapitaal) gestegen tot 177,0%.

Met 71,8% van het eigen vermogen van de hoogste kwaliteit (Tier 1), 26,2% van het eigen vermogen van hogere kwaliteit (Tier 2) en

2,0% van het eigen vermogen van superieure kwaliteit (Tier 3) beschikt de P&V Groep bovendien over een eigen vermogen van uitstekende kwaliteit.

Uitvoerige informatie over Solvabiliteit II is beschikbaar in het SFCR-rapport op het niveau van de PSH Groep, beschikbaar op www.pv.be.

3 Toelichtingen bij het geconsolideerd overzicht van de financiële positie

3.1 Immateriële vaste activa

3.1.1 Goodwill

In duizenden €	2021	2020
Bruto boekwaarde		
Beginsaldo	70.682	-
Aanschaffingen door middel van bedrijfscombinaties	-	70.682
Eindsaldo	70.682	70.682
Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen		
Beginsaldo	(70.682)	-
Geboekte waardeverminderingen	-	(70.682)
Eindsaldo	(70.682)	(70.682)
Netto boekwaarde per einde boekjaar	-	-

In 2020 had de acquisitie van Private Insurer een goodwill gegenereerd van EUR 70,7 miljoen, wat het verschil vertegenwoordigt tussen de uitgaande kasstroom en de netto

boekwaarde. Deze werd volledig als een bijzondere waardevermindering via het resultaat geboekt.

3.1.2 Immateriële vaste activa

3.1.2.1 Initiële opname

De afzonderlijk verworven immateriële vaste activa worden initieel opgenomen tegen hun kostprijs. De kostprijs van immateriële vaste activa verworven in het kader van bedrijfscombinaties is gelijk aan de reële waarde op de aanschaffingsdatum.

De intern gegenereerde immateriële vaste activa in overeenstemming met de kapitalisatiecriteria van IAS 38 worden enkel gekapitaliseerd ter waarde van hun ontwikkelingskosten. De ontwikkelingskosten met betrekking tot een project moeten worden verwerkt als immaterieel vast actief als de P&V Groep het volgende kan aantonen

- De technische haalbaarheid nodig voor de afwerking van het immaterieel vast actief met het oog op ingebruikname of verkoop;

- Het voornemen om het immaterieel vast actief af te werken en het vermogen om het te gebruiken of te verkopen;
- De manier waarop het immaterieel vast actief vermoedelijke toekomstige economische voordelen zal genereren;
- De beschikbaarheid van middelen om de ontwikkeling af te werken;
- Het vermogen om op betrouwbare wijze de uitgaven te ramen die toe te schrijven zijn aan het immaterieel vast actief tijdens de ontwikkeling ervan.

Zo niet worden de uitgaven gepresenteerd in de resultatenrekening van het jaar waarin ze gemaakt worden. Onderzoekskosten worden altijd als lasten geboekt op het moment dat ze gemaakt worden.

3.1.2.2 Afschrijving

Na de initiële opname moet een immaterieel vast actief tegen de kostprijs vermindert met de gecumuleerde afschrijvingen en eventueel de gecumuleerde bijzondere waardeverminderingen worden geboekt.

De afschrijving van het actief start op het moment dat de ontwikkeling voltooid is en het actief klaar is voor gebruik. Het wordt afgeschreven over zijn gebruiksduur.

3.1.2.3 Gebruiksduren en bijzondere waardevermindering

De gebruiksduur van een immaterieel vast actief kan bepaald of onbepaald zijn.

Immateriële vaste activa waarvan de gebruiksduur bepaald is, worden over de economische duur afgeschreven en zijn onderworpen aan waardeverminderingstests wanneer er een aanwijzing is dat het immateriële vaste actief in waarde kan verminderen. In geval van immateriële vaste activa waarvan de gebruiksduur bepaald is, moeten de afschrijvingsperiode en -methode op zijn minst worden herzien bij afsluiting van elk boekjaar.

Wijzigingen in de geschatte gebruiksduur of in het verwachte gebruikspatroon van de toekomstige economische voordelen van afschrijfbaar activa worden verwerkt door de afschrijvingsduur of -methode dienovereenkomstig te corrigeren en worden behandeld als wijzigingen in de schattingen.

De voorziene afschrijvingsuitgaven van immateriële vaste activa met een bepaalde gebruiksduur worden verwerkt in een kostenrekening die overeenstemt met de categorie van het actief in kwestie.

3.1.3 Bijzondere waardevermindering van activa

Initiële opname

De P&V Groep moet op elke verslaggevingsdatum nagaan of er enige

De immateriële vaste activa waarvan de gebruiksduur onbepaald is, worden niet afgeschreven, maar zijn elk jaar het voorwerp van een waardeverminderingstest, hetzij op individuele basis, hetzij op het vlak van de kasstroomgenererende eenheid. De gebruiksduur van een immaterieel vast actief dat niet afgeschreven wordt, moet in elke periode worden herbekeken om te bepalen of de gebeurtenissen en omstandigheden nog altijd de beoordeling van onbepaalde gebruiksduur met betrekking tot het actief rechtvaardigen. Is dat niet het geval, dan gebeurt de wijziging van een onbepaalde gebruiksduur naar een bepaalde gebruiksduur toekomstgericht.

Niet langer in de balans opnemen van een immaterieel vast actief

De winsten of verliezen die voortvloeien uit het niet langer in de balans opnemen van een immaterieel vast actief moeten worden bepaald als het verschil tussen de netto-opbrengsten bij vervreemding en de boekwaarde van het actief. Ze moeten in de resultatenrekening worden geboekt op het ogenblik dat het actief niet langer in de balans wordt opgenomen.

Gebruikslicenties met betrekking tot intellectuele eigendom worden toegestaan voor perioden die schommelen tussen vijf en tien jaar afhankelijk van de desbetreffende licentie. De licenties omvatten een optie tot verlenging als de P&V Groep voldoet aan de licentievoorwaarden en kunnen door de P&V Groep worden verlengd tegen een beperkte tot zelfs geen kostprijs. Die licenties worden bijgevolg beschouwd als licenties met een onbepaalde gebruiksduur.

aanwijzing is van een bijzondere waardevermindering van een actief. Als er een dergelijke aanwijzing is of als een jaarlijkse

waardeverminderingstest nodig blijkt te zijn voor een bepaald actief, dan zal de P&V Groep overgaan tot het schatten van de realiseerbare waarde van het actief. De realiseerbare waarde van een actief of van een kasstroomgenererende eenheid (KGE of CGU) is de hoogste waarde tussen de reële waarde minus de verkoopkosten en de bedrijfswaarde.

Ze wordt bepaald voor een individueel actief, tenzij het actief geen instroom van kasmiddelen genereert die in ruime mate onafhankelijk is van de kasmiddelen gegenereerd door andere activa of groepen van activa. Wanneer de boekwaarde van een actief of KGE hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt het actief beschouwd als een actief dat een bijzondere waardevermindering onderging en wordt de waarde teruggebracht tot de realiseerbare waarde. Om de bedrijfswaarde te bepalen, worden de verwachte toekomstige kasstromen verdisconteerd tegen een tarief, voor belastingen, die de huidige marktbeoordelingen van de tijdswaarde van geld en de specifieke risico's van het actief weerspiegelt. Om de reële waarde min de verkoopkosten te bepalen, wordt rekening gehouden met recente verrichtingen op de markt (als die beschikbaar zijn). Indien geen enkele verrichting van dat type geïdentificeerd kan worden, zal een passend waarderingsmodel worden gebruikt. Die berekeningen worden bevestigd door een veelvoud aan waarderingsmodellen, door koersen van beursgenoteerde aandelen of door andere beschikbare indicatoren van de reële waarde.

De P&V Groep baseert haar berekening van de bijzondere waardevermindering op gedetailleerde begrotingen en projecties die voor elke KGE van de P&V Groep afzonderlijk opgesteld worden en waaraan de individuele activa worden toegewezen. Die begrotingen en projecties dekken doorgaans een periode van drie jaar. In geval van een langere periode wordt het groeicijfer op lange termijn berekend

en toegepast om de toekomstige kasstromen na het vijfde jaar te ramen.

De waardeverminderingverliezen op de voortgezette activiteiten worden in de resultatenrekening opgenomen in de kostencategorieën die betrekking hebben op de functie van het in waarde verminderde actief.

Voor de andere activa dan goodwill wordt op elke verslaggevingsdatum nagegaan of er een aanwijzing is of een eerder geboekt waardeverminderingverlies mogelijks niet meer bestaat of is verminderd. Zijn er dergelijke aanwijzingen, dan zal de P&V Groep het realiseerbare bedrag van het actief of de kasstroomgenererende eenheid waarden. Een waardeverminderingverlies dat geboekt werd in voorgaande periodes moet worden opgenomen als en alleen als er een wijziging plaatsvond in de ramingen die gebruikt werden om de realiseerbare waarde van het actief sinds de laatste boeking van een waardeverminderingverlies te bepalen. De terugneming is beperkt zodat de boekwaarde van het actief niet hoger is dan de realiseerbare waarde en ook niet hoger dan de boekwaarde die (na afschrijvingen) zou zijn bepaald indien er geen waardeverminderingverlies voor het actief geboekt zou zijn geweest in de loop van de voorgaande boekjaren. Die terugneming wordt in de resultatenrekening opgenomen.

Bij de waardering van de bijzondere waardevermindering van bepaalde specifieke activa wordt tevens het volgende criterium toegepast

➤ **Immateriële vaste activa**

De immateriële vaste activa waarvan de gebruiksduur onbepaald is, zijn elk jaar het voorwerp van een waardeverminderingstest: hetzij op individuele basis, hetzij op het vlak van de kasstroomgenererende eenheid en wanneer de omstandigheden erop wijzen dat de boekwaarde een waardeverminderingverlies zou kunnen hebben geleden.

De immateriële vaste activa van de P&V Groep bestaan voornamelijk uit 'extern aangekochte software' en 'interne IT-ontwikkelingen' die

volgens de IFRS-regels kunnen worden geactiveerd.

In duizenden €	2021	2020
Software extern aangekocht	5.345	5.534
Interne IT-ontwikkelingen	33.934	39.592
Netto boekwaarde per einde boekjaar	39.279	45.126

De wijzigingen tijdens het boekhoudjaar 2021 worden hierna hernomen :

In duizenden €	2021	2020
Bruto boekwaarde		
Beginsaldo	120.643	115.749
Investerings	952	621
Aanschaffingen door middel van bedrijfscombinaties	-	3.595
Overdrachten naar derden	(1)	(6)
Overdracht naar een ander actief	1.348	97
Invloed van de consolidatiekring	-	586
Eindsaldo	122.941	120.643
Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen		
Beginsaldo	(75.517)	(42.860)
Geboekte afschrijvingen	(6.917)	(8.767)
Geboekte waardeverminderingen	-	(23.793)
Hernomen afschrijvingen en waardeverminderingen	1	-
Overdracht naar een ander actief	(1.229)	(97)
Eindsaldo	(83.662)	(75.517)
Netto boekwaarde per einde boekjaar	39.279	45.126

De immateriële vaste activa hebben een beperkte gebruiksduur en worden daarom als volgt afgeschreven:

Extern gekochte software: 5 jaar ;

Interne IT-ontwikkelingen: 5 tot 10 jaar.

De belangrijkste variatie in de immateriële vaste activa is het toevoegen van afschrijvingen voor een bedrag van 6,9 miljoen euro op informaticalicenties alsook op projecten die intern ontwikkeld werden.

3.1.4 Investerings van het boekjaar

Gedurende het boekjaar 2021 werden er geen immateriële activa intern ontwikkeld. Die vaste activa hebben een bepaalde gebruiksduur en sommigen (platform voor het beheer van schadegevallen Claims 2.0 fase 1 – auto en inbound/outbound digitalisering) werden in

2016 reeds in gebruik genomen. Wat betreft fase 2 – brand van het project Claims 2.0, deze werd in dienst gesteld in de tweede helft van 2017. Het project met betrekking tot het nieuwe beheersplatform voor schadegevallen Niet-leven werd in gebruik gesteld gedurende

het vierde trimester van 2019. Bovendien werden nieuwe externe licenties aangekocht voor een bedrag van 0,8 miljoen euro.

3.1.5 Onderzoek en ontwikkeling

In verband met een reeks nieuwe technologische uitdagingen ontwikkelt de onderneming onderzoeksprojecten op het gebied van dossierbeheer en digitalisering die tot doel hebben de huidige infrastructuur en de aangeboden diensten te verbeteren.

Sommige ontwikkelingen waren fiscaal aftrekbaar in het kader van belastingincentives op het gebied van onderzoek en ontwikkeling.

3.2 Bedrijfspannen en materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschaffings- of fabricagekosten, na aftrek van de gecumuleerde afschrijvingen en/of eventueel de gecumuleerde waardeverminderingverliezen.

Als belangrijke componenten van het materiële vaste actief regelmatig vervangen moeten worden, verantwoordt de P&V Groep die componenten als individuele activa met een specifieke gebruiksduur en afschrijvingstermijn. Alle onderhouds- en herstellingskosten worden als lasten geboekt wanneer ze gemaakt worden.

De afschrijvingen worden berekend op een lineaire basis en over een periode die afhangt van de geraamde gebruiksduur van de activa en dit als volgt:

Gebouwen: tussen 10 en 40 jaar aan de hand van de componentgerichte benadering:

- Structurele werken;

- Speciale technieken;
- Afwerking.

Materiële vaste activa : tussen 3 en 10 jaar.

Een component van een materieel vast actief en elk wezenlijk deel initieel in de balans opgenomen, wordt van de balans verwijderd op het ogenblik van hun vervreemding of indien er geen toekomstige economische voordelen meer te verwachten zijn van het gebruik of de vervreemding ervan. Een eventuele winst of verlies voortvloeiend uit het niet meer opnemen van het actief (berekend als het verschil tussen de netto-opbrengst van de vervreemding en de boekwaarde van het actief) wordt opgenomen in de resultatenrekening van het jaar waarin het actief niet meer opgenomen wordt.

De restwaarde van het actief, de gebruiksduur en de gebruikte afschrijvingsmethode worden op elke jaarlijkse afsluitingsdatum bestudeerd en eventueel toekomstgericht aangepast.

In duizenden €	2021			
	Gebouwen	Overige	Gebruiks-recht	Totaal
Netto boekwaarde per opening boekjaar 1 januari 2021	61.876	9.570	6.569	78.014
Bruto boekwaarde				
Beginsaldo	136.272	28.620	12.688	177.580
Investerings	678	1.419	1.734	3.830
Overdrachten naar derden	(4.100)	(486)	(44)	(4.630)
Herwaardering	(130)	-	-	(130)
Overdracht naar een ander actief	988	43	-	1.031
Eindsaldo	133.707	29.596	14.378	177.682
Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen				
Beginsaldo	(74.396)	(19.050)	(6.119)	(99.565)
Geboekte afschrijvingen en waardeverminderingen	(4.598)	(3.027)	(3.150)	(10.775)
Hemomen afschrijvingen en waardeverminderingen	2.985	461	-	3.446
Overdracht naar een ander actief	(988)	(438)	-	(1.425)
Eindsaldo	(76.996)	(22.054)	(9.269)	(108.319)
Netto boekwaarde per einde boekjaar 31 december 2021	56.711	7.542	5.109	69.362
In duizenden €	2020			
	Gebouwen	Overige	Gebruiks-recht	Totaal
Netto boekwaarde per opening boekjaar 1 januari 2020	62.060	8.872	8.019	78.951
Bruto boekwaarde				
Beginsaldo	131.960	25.235	10.740	167.935
Investerings	2.770	3.007	2.273	8.050
Overdrachten naar derden	(827)	(190)	(325)	(1.342)
Invloed van de consolidatiekring	2.423	562	-	2.985
Overdracht naar een ander actief	(55)	7	-	(48)
Eindsaldo	136.272	28.620	12.688	177.580
Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen				
Beginsaldo	(69.900)	(16.363)	(2.721)	(88.984)
Geboekte afschrijvingen	(4.868)	(2.584)	(3.412)	(10.864)
Hemomen afschrijvingen en waardeverminderingen	317	122	15	453
Invloed van de consolidatiekring	-	(218)	-	(218)
Overdracht naar een ander actief	55	(7)	-	48
Eindsaldo	(74.396)	(19.050)	(6.119)	(99.565)
Netto boekwaarde per einde boekjaar 31 december 2020	61.876	9.570	6.569	78.014

3.2.1 Gebouwen

In duizenden €	2021		2020	
	Boekhoudwaarde	Reële waarde (Niveau 3)	Boekhoudwaarde	Reële waarde (Niveau 3)
Gebouwen	56.711	73.051	61.876	75.021

De reële waarde wordt door IFRS 13 en IAS 16 bepaald als zijnde het bedrag waartegen een actief tussen twee ter zake goed geïnformeerde partijen verhandeld kan worden. De reële waarde moet bovendien de lopende huurcontracten, de bruto-zelffinancieringsmarge en de redelijke hypothesen aangaande de potentiële huurinkomsten en de beoogde kosten weerspiegelen.

Een deel van de onroerende goederen van de P&V Groep worden voortaan jaarlijks gewaardeerd.

Het vastgoed voor eigen gebruik is het voorwerp van een aanpassing als de schattingswaarde lager is dan de in de IFRS-balans waargenomen waarde.

Waardevermindering van de gebouwen

De bedrijfspanden worden afgeschreven volgens de componentgerichte benadering. Die benadering houdt in dat hoewel een actief een individueel onderdeel van een vast actief kan zijn, sommige belangrijke onderdelen van dat actief geïdentificeerd kunnen worden als onderdelen met verschillende gebruiksduren of die in een ander tempo economische voordelen verschaffen dan het tempo van het vast actief in zijn geheel. Een component van een onderdeel van een materieel vast actief is een deel waarvan de kostprijs hoog is in verhouding tot de totale kostprijs van het actief.

Zodra er verschillende componenten zijn geïdentificeerd, bestaat de volgende stap erin de respectievelijke gebruiksduur van die componenten te bepalen, alsook de toe te passen afschrijvingsmethode en elke restwaarde. De activa zijn het voorwerp van een afzonderlijke boeking en afschrijving over hun verschillende gebruiksduur.

De P&V Groep deelt alle gebouwen voor eigen gebruik op in vier componenten met de volgende afschrijvingsperiode:

- terreinen non amorti ;
- ruwbouw 30 tot 40 jaar ;
- speciale technieken 15 tot 20 jaar ;
- afwerking 10 jaar.

De gecumuleerde afschrijvingen zijn gestegen van 74,4 miljoen euro op eind 2020 tot 77,0 miljoen euro op eind 2021, wat neerkomt op een toename van 2,6 miljoen euro.

3.2.2 Overige

De overige materiële vaste activa bestaan uit computermateriaal, auto's, kantoomateriaal zoals meubilair, alsook uitrustingen en apparatuur zoals keukenmateriaal, veiligheidsmateriaal. Die materiële vaste activa worden verwerkt met inachtneming van de IFRS-afschrijvingsregels die gebaseerd zijn op een voorzichtige inschatting van de gebruiksduur.

Overige materiële vaste activa	Geschatte levensduur
IT hardware	3 tot 10 jaar
Wagens	5 jaar
Bureelbenodigdheden	10 jaar
Uitrusting	5 tot 10 jaar

De netto boekwaarde van de overige materiële vaste activa is toe te schrijven aan:

- Investerings tijdens het jaar ten belope van 1,4 miljoen euro;

- Geboekte afschrijvingen ten belope van –3,0 miljoen euro.

3.2.3 Gebruiksrecht

De toepassing van de norm IFRS 16 door de P&V Groep toont een nieuwe sub-rubriek « Gebruiksrecht » onder de rubriek « Bedrijfsgebouwen en materiële vaste activa ».

Gedurende het boekjaar 2021 zijn er aanwervingen geweest voor 1,7 miljoen euro en afschrijvingen voor -3,2 miljoen euro.

Het gebruiksrecht wordt verder gedetailleerd onder het punt 3.8.

3.3 Vastgoedbeleggingen

Vastgoedbeleggingen zijn onroerende goederen die aangehouden worden om er huur uit te halen en/of de waarde van het geïnvesteerde kapitaal te valoriseren. De gebouwen aangehouden in het kader van een financiële lease worden beschouwd als vastgoedbeleggingen wanneer voldaan is aan de definitie van een vastgoedbelegging en als ze zijn opgenomen alsof het een financiële lease contract zou zijn.

Vastgoedbeleggingen worden initieel gewaardeerd tegen hun kostprijs, transactiekosten inbegrepen. De transactiekosten omvatten de mutatierechten, juridische erelonen en initiële huurcommissies om het gebouw in de toestand te brengen die nodig is om de gewenste bedrijfsvoering mogelijk te maken. De boekwaarde omvat de vervangingskosten van een bestaand deel van een vastgoedbelegging op het moment dat die kosten gemaakt worden, op voorwaarde dat aan de boekingscriteria is voldaan, en sluit de courante onderhoudskosten van een vastgoedbelegging uit.

Na de initiële opname worden vastgoedbeleggingen gepresenteerd tegen reële waarde als weerspiegeling van de marktomstandigheden op de datum van de jaarrekening. Een winst of verlies als gevolg van een variatie in de reële waarde van een vastgoedbelegging wordt in de resultatenrekening geboekt in de periode tijdens dewelke de variatie zich voordeed.

De vastgoedbelegging wordt niet langer in de balans opgenomen wanneer ze buiten gebruik

gesteld wordt of bij permanente vervreemding en wanneer de verkoop ervan geen enkel toekomstig economisch voordeel meer genereert. De winsten of verliezen die voortvloeien uit de buitengebruikstelling of vervreemding van een vastgoedbelegging moeten in de resultatenrekening worden geboekt in de periode waarin de buitengebruikstelling of vervreemding plaatsvindt.

De winsten of verliezen die voortvloeien uit de vervreemding van een vastgoedbelegging moeten worden bepaald als het verschil tussen de netto-opbrengsten van de vervreemding en de boekwaarde van het actief in de volledige jaarrekening van de vorige perioden.

Overdrachten naar de categorie vastgoedbeleggingen kunnen alleen gebeuren als er een wijziging van gebruik is die benadrukt wordt door het einde van het eigen gebruik of de aanvang van een operationele lease. Voor een overdracht van de categorie 'vastgoedbeleggingen' naar de categorie 'vastgoed voor eigen gebruik' is de veronderstelde kostprijs voor de latere verwerking gelijk aan de reële waarde op het moment van de wijziging van het gebruik. Als een vastgoed voor eigen gebruik een vastgoedbelegging wordt, zal de P&V Groep dit bezit, tot de datum van wijziging van het gebruik, verwerken in overeenstemming met de regels met betrekking tot materiële vaste activa omschreven in de boekhoudregel 'Materiële vaste activa'.

In duizenden €	2021	2020
Beginsaldo	162.257	165.847
Investeringsen	1.664	5.597
Herwaardering aan de reële waarde (winst)	194	15.393
Herwaardering aan de reële waarde (verlies)	(6.739)	(23.935)
Overdracht naar een ander actief	275	-
Overdrachten naar derden	(6.480)	(645)
Eindsaldo	151.172	162.257

Deze daling is voornamelijk toe te schrijven aan:

- (a) de investeringen in die periode ten bedrage van 1,7 miljoen euro;
- (b) daling van de reële waarde op gebouwen voor een bedrag van 6,7 miljoen euro;
- (c) de verkoop van gebouwen voor -6,5 miljoen euro.

3.3.1 Herwaarderingen tegen reële waarde

De goederen, waarvoor er een indicatie was dat er een waardeverandering zou zijn, werden in 2021 onderworpen aan een onafhankelijke externe expertise. Aangezien de vastgoedbeleggingen gewaardeerd worden tegen reële waarde (fair value), worden ze systematisch (opwaarts, neerwaarts) geherwaardeerd afhankelijk van de resultaten van de waardeschatting.

In het kader van IFRS 13 en IAS 40 wordt de waarderingmethode door kapitalisatie van de huurwaarde gebruikt. Volgens die redenering wordt de marktwaarde berekend op grond van de jaarlijkse huurwaarde van de commercialiseerbare oppervlakten. Die huurwaarde wordt gekapitaliseerd met een actualisatievoet. Het rendement is gebaseerd op de marktbeoordeling en op de toestand van het onroerende goed en houdt onder meer rekening met de volgende elementen :

- de marktverhoudingen: het aanbod van en de vraag naar soortgelijke goederen, de evolutie van de rendementsvoeten, de inflatievooruitzichten, het huidige niveau van de rentes en de evolutievooruitzichten, ...;

- de locatie: de onmiddellijke omgeving en de directe toegankelijkheid of toegankelijkheid met het openbare vervoer, de infrastructuur en de parkeermogelijkheden, ...;
- het onroerende goed: de huur- of huisvestingskosten, het type gebouw en het afwerkingsniveau, de huidige staat van onderhoud,....

Daar de inputgegevens betreffende deze activa gebaseerd zijn op niet-waarneembare gegevens, zullen zij geklasseerd worden onder niveau 3 van de hiërarchie van de reële waarde.

De niet-waarneembare inputgegevens kunnen als volgt worden samengevat :

- geschatte huurwaarde;
- de kapitalisatievoet;
- de resterende duur van de verschillende huurcontracten; de gebruikte hypothese met betrekking tot de niet-bezetting (niet-bezetting op basis van het huidige huurcontract en de niet-bezetting op lange termijn);

- het aantal m2 van het betrokken vastgoed

Het gebruikte model is buitengewoon gevoelig voor elementen van geschatte huurwaarde en de kapitalisatievoet.

Er bestaat een verband dat de opwaartse en neerwaartse impact tussen de geschatte

huurwaarde en de hypothesen betreffende de niet-bezetting kan versterken. Inderdaad, hoe meer een vastgoed een risico heeft op niet-bezetting (door marktomstandigheden, aantrekkelijkheid van het gebouw voor de huurders), hoe meer de marktwaarde de neiging zal hebben om te dalen.

3.4 Financiële instrumenten

De P&V Groep heeft besloten om de tijdelijke vrijstelling van toepassing van IFRS 9 toe te passen.

Om deze vrijstelling te kunnen toepassen, moet de P&V Groep aantonen dat ten minste 90% van deze verplichtingen betrekking hebben op de verzekeringsactiviteiten.

Volgens dit principe blijkt dat aan het einde van 2021, 94% van de verplichtingen betrekking hebben op de verzekeringsactiviteiten. Voor 2020 en 2019 was het percentage identiek, zoals weergegeven in de onderstaande tabel :

In duizenden €	Toelichting	2021	2020	2019
Achtergestelde schulden	3.15	400.049	400.049	400.080
Schulden met betrekking tot verzekeringscontracten	3.11	14.583.598	14.910.969	14.292.727
Financiële schulden – beleggingscontracten met WD	3.11	2.654.108	2.619.914	2.367.499
Financiële schulden – beleggingscontracten zonder WD	3.11	1.140.473	1.281.406	349.547
Verzekeringsschulden	3.11	428.070	351.474	338.253
Schulden met betrekking tot activa aangehouden voor verkoop		-	-	-
Rubrieken bechouwd als passiva verbonden aan de verzekeringsactiviteit		19.206.298	19.563.812	17.748.105
% van de passiva verbonden aan de verzekeringsactiviteit		94%	94%	94%

3.4.1 Toepassing van IFRS 9

Na de resultaten van de test lijkt het erop dat de P&V Groep ruim binnen de criteria valt voor tijdelijke vrijstelling. Bijgevolg heeft de Groep beslist gebruik te maken van deze tijdelijke vrijstelling van toepassing van de norm IFRS 9.

De implementatie van IFRS 9 en die van de nieuwe verzekeringsnorm IFRS 17 zijn in een gecombineerd implementatieplan op elkaar afgestemd.

De toepassing van deze twee normen zal een belangrijke verandering vormen in de presentatie van de IFRS financiële staten voor verzekeringsmaatschappijen: de weerslag op

het eigen vermogen, het nettoresultaat en de andere elementen van het uitgebreide resultaat zou aanzienlijk kunnen zijn.

Naar aanleiding van de toepassing van IFRS 9 zal de P&V Groep haar financiële activa en passiva in de nieuwe overwogen categorieën moeten onderbrengen. Hierbij wijzen we erop dat deze classificatie gebaseerd zal zijn op een 'businessmodel' en op de kenmerken van contractuele kasstromen.

In de volgende tabel staan voor elke categorie financiële activa en financiële passiva van de P&V Groep:

- enerzijds de oorspronkelijke waarderingscategorieën en hun overeenstemmende boekwaarden volgens IAS 39;
- anderzijds de nieuwe waarderingscategorieën en hun overeenstemmende boekwaarden volgens IFRS 9.

Classificatie volgens IAS39	Financiële instrumenten	Classificatie volgens IFRS9	Solely Payments of Principal and interests (SPPI)	Reële waarde 2021	Reële waarde 2020
FINANCIËLE ACTIVA					
Beschikbaar voor verkoop	Aandelen (excl. fondsen)			632.810	641.279
	Beursgenoteerde aandelen	Reële waarde via de niet-gerealiseerde resultaten *		631.171	639.828
	Niet-beursgenoteerde aandelen			1.639	1.451
	optiecertificaat - strips			-	-
	Fondsen *			1.837.233	1.384.027
	Fondsen (regelmatige NIW)	Reële waarde via de niet-gerealiseerde resultaten *		102.783	61.391
	Fondsen (niet-regelmatige NIW)			1.734.069	1.322.116
	Fondsen (zonder NIW)			-	-
	Private equity			381	519
	Deelnemingen			160.076	136.634
	Deelnemingen - strategisch	Reële waarde via de niet-gerealiseerde resultaten *		95.410	72.267
	Deelnemingen - niet strategisch	Reële waarde via de niet-gerealiseerde resultaten *		64.666	64.367
	Obligaties (excl. fondsen)			13.819.368	14.750.239
	Beursgenoteerde obligaties (actieve markten)	Reële waarde via de niet-gerealiseerde resultaten *	SPPI	13.292.758	14.242.197
	Beursgenoteerde obligatie (niet-actieve markten)			437.081	441.727
Niet-beursgenoteerde obligaties			89.529	66.315	
Obligaties	Geamortiseerde kostprijs *	SPPI	1.195.179	1.223.521	
Reële waarde via de resultatenrekening		Reële waarde via de resultatenrekening		-	-
Aangehouden tot de vervaldag	Obligaties	Geamortiseerde kostprijs *	SPPI	578.275	613.442
	Niet-beursgenoteerde obligaties				
Leningen en vorderingen		Geamortiseerde kostprijs	SPPI	2.247.474	2.147.805
Schulden op korte termijn (repo's)		Geamortiseerde kostprijs		(450.150)	(500.128)
Andere financiële schulden		Geamortiseerde kostprijs		-	(8.320)
Derivaten	Renteswaps (IRS)			2.499	6.074
	Termijncontracten op renteswaps			-	-
	Opties op een renteswap			92	16
	Aandelenopties	Derivaten		(1)	(17.518)
	Termijncontracten op obligaties - aankopen			-	-
				-	-
	Kredietderivat - afdekkingscontracten			(45.260)	(45.885)
TOTAAL				19.977.595	20.331.185

* Hypothese voor de keuze van het business-model

3.4.2 Financiële instrumenten

3.4.2.1 Initiële opname en waardering

De P&V Groep classificeert haar financiële activa volgens het toepassingsgebied van IAS 39 hetzij als financiële activa tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening, hetzij als financiële activa aangehouden tot einde looptijd, hetzij als leningen en vorderingen, hetzij als activa beschikbaar voor verkoop, en dat naargelang wat het meest geschikt is.

De P&V Groep bepaalt de classificatie van haar financiële activa bij de initiële opname. De classificatie hangt af van het doel waarvoor het actief verworven werd.

De financiële activa worden geclassificeerd tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening als de door de P&V Groep gedocumenteerde investeringsstrategie

bestaat in het beheren van financiële investeringen op basis van de reële waarde, aangezien de eraan gekoppelde passiva eveneens op basis daarvan beheerd worden, of als ze afgeleide producten bevatten die niet nauw verbonden zijn.

Leningen en vorderingen zijn niet-afgeleide financiële activa met vaste of bepaalde vervaldagen die niet genoteerd zijn op een actieve markt en die verschillen van (i) de activa die de entiteit onmiddellijk of op korte termijn wil verkopen, (ii) de activa die de entiteit bij de initiële opname aanmerkt tegen reële waarde via de netto resultatenrekening of beschikbaar voor verkoop of (iii) de activa waarvan de houder zijn totale investering in aanzienlijke mate niet zal kunnen recupereren om andere redenen dan de achteruitgang van

het krediet en die geclassificeerd zijn als beschikbaar voor verkoop

De categorie van financiële activa aangehouden tot einde looptijd omvat de effecten met vaste of variabele rentevoet, met vaste vervaldag, waarvan de P&V Groep het voornemen en de mogelijkheid heeft ze te houden tot hun vervaldag. De effecten ingedeeld in deze categorie zijn opgenomen aan geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode.

De financiële activa beschikbaar voor verkoop zijn de niet-afgeleide financiële activa die aangeduid zijn als beschikbaar voor verkoop of die niet geclassificeerd zijn als (a) leningen en vorderingen, (b) investeringen aangehouden tot de vervaldag of (c) financiële activa tegen reële waarde via het nettoresultaat.

De aan- of verkopen van financiële activa waarvoor de levering van de activa binnen een door de reglementering of een marktafspraak opgelegd tijdsvenster (genormaliseerde termijn) dient te gebeuren, worden verantwoord op de transactiedatum, d.w.z. op de datum waarop de P&V Groep zich verbindt tot de aan- of verkoop van het actief.

De financiële activa van de P&V Groep omvatten de kasstromen, de kortetermijndeposito's, de vorderingen op klanten en andere debiteuren, de leningen en vorderingen, de beursgenoteerde en niet-beursgenoteerde financiële instrumenten en de afgeleide financiële instrumenten.

3.4.2.2 *Waardering na initiële opname*

De waardering na de eerste opname van financiële instrumenten hangt af van hun classificatie:

➤ ***Financiële activa tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening***

Voor de instrumenten tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening moet aan het volgende criterium worden voldaan:

De opname beperkt of elimineert aanzienlijk een inconsequente verwerking die anders zou kunnen leiden tot een waardering van de activa of passiva of de opname van de winsten of verliezen op basis van verschillende grondslagen;

Of

De activa of passiva behoren tot een groep van financiële activa, financiële passiva of beide die worden beheerd en gewaardeerd op basis van de reële waarde in overeenstemming met een gedocumenteerde risicobeheer- of beleggingsstrategie.

Indien een contract één of meer besloten derivaten omvat, kan een entiteit dus het volledige hybridische (samengestelde) contract opnemen als een financieel actief tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening, behalve als: (a) het (de) in het contract besloten afgeleide product(en) niet leidt (leiden) tot een belangrijke wijziging van de kasstromen die anders volgens het contract vereist zouden zijn; of (b) het zonder uitgebreide analyse duidelijk is dat wanneer het soortgelijke hybridische instrument voor de eerste keer opgenomen wordt, het afscheiden van de in het contract besloten derivaten verboden is zoals bij een optie op vervroegde betaling opgenomen in een lening waardoor de houder de lening vervroegd kan terugbetalen tegen zo goed als de geamortiseerde kostprijs.

Indien een entiteit, bij verwerving dan wel op een latere verslagdatum, een in een contract besloten derivaat niet individueel kan bepalen, moet zij het gehele hybridische (samengestelde) contract aanwijzen als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Zo ook is die herclassificatie verboden als een entiteit het in het contract besloten derivaat, dat gescheiden zou moeten worden bij de herclassificatie van een hybridisch contract uit de portefeuille tegen reële waarde via de

nettoresultatenrekening, niet individueel kan bepalen. In die omstandigheden wordt het hybridisch contract in zijn geheel behouden tegen reële waarde via de netto resultatenrekening.

Die investeringen worden initieel opgenomen tegen reële waarde. Na de eerste opname worden ze geherwaardeerd tegen reële waarde. De correcties tegen reële waarde en de gerealiseerde winsten en verliezen worden in de resultatenrekening geboekt.

De waarde van een call- of putoptie op een obligatie houdt verband met het rendement op het onderliggende financiële actief. Het in het contract besloten derivaat dient niet te worden gescheiden.

‘Eeuwigdurende’ obligaties worden opgenomen in de financiële activa tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening.

➤ ***Financiële activa beschikbaar voor verkoop***

De financiële activa beschikbaar voor verkoop omvatten de eigenvermogensinstrumenten en de schuldbewijzen en afgeleide financiële instrumenten ter afdekking van de kasstromen (zie hoofdstuk 'Afgeleid financieel instrument ter afdekking'). De eigenvermogensinstrumenten geclassificeerd als beschikbaar voor verkoop zijn die effecten die niet geclassificeerd zijn als aangehouden voor transactiedoelinden, noch tegen reële waarde in de nettoresultatenrekening opgenomen zijn. De schuldbewijzen in deze categorie zijn die schuldbewijzen die de entiteit wil aanhouden voor een niet-bepaalde tijdsduur en die verkocht kunnen worden om te voldoen aan liquiditeitsbehoeften of als reactie op een verandering in de marktomstandigheden.

Na de initiële waardering zullen de financiële activa beschikbaar voor verkoop later worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij de niet-gerealiseerde winsten of verliezen worden geboekt onder niet-gerealiseerde resultaten in

de reserve beschikbaar voor verkoop tot (i) het actief uit de balans geboekt wordt en de gecumuleerde latente winsten of verliezen verantwoord worden in overige bedrijfsopbrengsten of (ii) het actief een bijzondere waardevermindering ondergaat en het gecumuleerde latente verlies als financieringskost verantwoord wordt in de resultatenrekening en afgetrokken wordt van de reserve beschikbaar voor verkoop. De herwaardering van afgeleide producten ter afdekking van de kasstromen heeft, wat het effectieve deel betreft, een weerslag op het variabele eigen vermogen. Het ineffectieve deel van de afdekking wordt in het resultaat geboekt

➤ ***Leningen en vorderingen***

Leningen en vorderingen zijn niet-afgeleide financiële activa met een vaste of bepaalde vervaldag die niet genoteerd zijn op een actieve markt. Die investeringen zijn initieel opgenomen tegen de aanschaffingswaarde in overeenstemming met de reële waarde van de vergoeding betaald voor het aanschaffen van de investering. Alle transactiekosten die rechtstreeks toe te wijzen zijn aan de aankoop zijn eveneens vermeld in de investeringskosten. Na de initiële waardering worden de leningen en vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op grond van de methode van de effectieve rente, min de bijzondere waardeverminderingen. Bij de berekening van de geamortiseerde kostprijs wordt rekening gehouden met de onder- of overwaarderingen bij aankoop en de provisies of kosten die integraal deel uitmaken van de effectieve rente. De afschrijving van de effectieve rente wordt onder de financiële opbrengsten in de resultatenrekening opgenomen.

De winsten en verliezen worden in de resultatenrekening geboekt wanneer de investeringen niet langer in de balans opgenomen worden of een bijzondere

waardevermindering ondergaan, alsook via het afschrijvingsproces

3.4.2.3 *Herclassificatie van de financiële activa*

De P&V Groep waardeert haar financiële activa tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening (aangehouden voor transactiedoeleinden) en haar activa beschikbaar voor verkoop om te bepalen of het verlangen of de plannen om ze te verkopen op middellange termijn van toepassing is. Wanneer de P&V Groep de financiële activa niet kan verkopen door inactiviteit van de markten of in geval van een radicale wijziging van de plannen van de directie op zeer korte termijn, kan ze in zeldzame omstandigheden beslissen om die financiële activa te herclassificeren. De herclassificatie in leningen en vorderingen of activa beschikbaar voor verkoop hangt af van de aard van de activa. Die mogelijkheid tot herclassificatie heeft geen invloed op de financiële activa toegewezen tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening die voortvloeien uit de toepassing van de reële-waardeoptie.

Voor een financieel actief dat uit de categorie beschikbaar voor verkoop gehaald werd, wordt elke vroegere winst of elk vroeger verlies op dat actief, dat via het eigen vermogen werd geboekt, afgeschreven, rekening houdend met het resultaat over de resterende gebruiksduur van de investeringen, en dat tegen de effectieve rente. Elk verschil tussen de nieuwe geamortiseerde kostprijs en de verwachte kasstromen wordt eveneens tegen de effectieve rente afgeschreven over de resterende gebruiksduur van het actief. Als het actief later beschouwd wordt als een actief dat een bijzondere waardevermindering onderging, wordt het bedrag geboekt in het eigen vermogen geherclassificeerd in de resultatenrekening.

3.4.2.4 *Niet langer in de balans opnemen van financiële activa*

Een financieel actief (of, indien van toepassing, een deel van een financieel actief of een deel van een groep van soortgelijke financiële activa) wordt niet langer in de balans opgenomen als:

- Het recht op het ontvangen van kasstromen vervallen is;
- De P&V Groep het recht behoudt om de kasstromen van het actief te ontvangen, maar ofwel (a) zich ertoe verbonden heeft om alle ontvangen kasstromen zonder wezenlijke termijn volledig te betalen aan een derde in overeenstemming met een retrocessieovereenkomst, ofwel (b) nagenoeg alle risico's en voordelen van het financiële actief overgedragen heeft, ofwel (c) nagenoeg alle risico's en voordelen van het financiële activa niet overgedragen noch behouden heeft, maar de zeggenschap over het actief overgedragen heeft.

Wanneer de P&V Groep haar rechten op het ontvangen van kasstromen met betrekking tot een actief heeft overgedragen of een retrocessieovereenkomst gesloten heeft, of nagenoeg alle risico's en voordelen van het financiële activa niet overgedragen noch behouden heeft, noch de zeggenschap over het actief overgedragen heeft, wordt het financiële actief verantwoord ten belope van de continue betrokkenheid in het actief. De continue betrokkenheid die de vorm heeft van een garantie op het overgedragen actief wordt gewaardeerd tegen de laagste waarde tussen de oorspronkelijke boekwaarde van het actief en het maximale bedrag dat de P&V Groep verplicht zou kunnen zijn terug te betalen.

In dat geval verantwoordt de P&V Groep ook een eraan verwant passief. Het overgedragen actief en het eraan verwante passief worden gewaardeerd op een basis die de rechten en

plichten weerspiegelt die de P&V Groep behouden heeft.

3.4.2.5 *Bijzondere waardevermindering van financiële activa*

De P&V Groep bepaalt op elke balansdatum of een financieel actief of een groep van financiële activa aan een bijzondere waardevermindering wordt onderworpen. Een financieel actief of een groep van financiële activa wordt beschouwd als een bijzondere waardevermindering te hebben ondergaan als en alleen als er een objectief bewijs is van bijzondere waardevermindering als gevolg van één of meer gebeurtenissen die zich voorgedaan hebben na de initiële opname van het actief (een geleden verlies) en het geleden verlies een weerslag had op de verwachte toekomstige kasstromen van het financiële actief of een groep van financiële activa die betrouwbaar geraamd kunnen worden. De bewijzen van bijzondere waardevermindering kunnen bestaan uit aanwijzingen dat de kredietnemer of groep van kredietnemers kampen met grote financiële moeilijkheden, een gebrek of tekort in de betaling van rentes of de hoofdsom, de kans dat de emittent of kredietnemer failliet gaat of een andere financiële reorganisatie ondergaat of wanneer waarneembare informatie erop wijst dat er een meetbare afname is in de verwachte toekomstige kasstromen zoals wijzigingen in de achterstallige betalingen of de economische parameters die doorgaans gekoppeld zijn aan ingebrekeblijvingen.

➤ *Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs*

Voor de financiële activa die gewaardeerd zijn tegen afgeschreven kostprijs bepaalt de P&V Groep in eerste instantie of er een objectief bewijs van bijzondere waardevermindering is voor de afzonderlijke financiële activa als ze afzonderlijk van betekenis zijn of per groep als ze niet afzonderlijk van betekenis zijn. Als de

P&V Groep bepaalt dat er geen objectief bewijs van bijzondere waardevermindering is voor een individueel gewaardeerd financieel actief, ongeacht of dat actief nu wel of niet van betekenis is, dan wordt het actief opgenomen in een groep van activa met soortgelijke kenmerken op het gebied van kredietrisico en worden ze collectief aan een waardeverminderingstest onderworpen. De individueel gewaardeerde activa en de activa waarvoor een bijzonder waardeverminderingverlies is vastgesteld of blijvend wordt vastgesteld, worden niet opgenomen in een collectieve waardering voor de berekening van de bijzondere waardevermindering.

Als er een objectief bewijs is dat op de activa gewaardeerd tegen afgeschreven kostprijs een bijzonder waardeverminderingverlies werd geleden, dan wordt het bedrag van het bijzondere waardeverminderingverlies gemeten als het verschil tussen het boekhoudkundige bedrag van het actief en de huidige waarde van de verwachte toekomstige kasstromen (uitgezonderd toekomstige kredietverliezen die niet geleden werden) verdisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het financiële actief. Heeft een lening een variabele rente, dan is de discontovoet voor het meten van elk waardeverlies de huidige effectieve rente.

De boekwaarde van het actief wordt verminderd via een waardeverminderingrekening en het bedrag van het verlies wordt verantwoord in de resultatenrekening. De rente-inkomsten worden nog altijd geboekt op de verminderde boekwaarde en worden berekend aan de hand van de rente die gebruikt werd voor het verdisconteren van de toekomstige kasstromen met het oog op het meten van de waardevermindering. De rente-inkomsten worden geboekt als onderdeel van de financiële opbrengsten in de resultatenrekening. De leningen en de eraan gekoppelde

waardevermindering worden geannuleerd wanneer er geen realistisch vooruitzicht is op inbaarheid en alle garanties gerealiseerd of overgedragen werden aan de P&V Groep.

Indien het bedrag van het geraamde waardeverlies in een later boekjaar stijgt of daalt door een gebeurtenis die zich voordoet na de boeking van de bijzondere waardevermindering, wordt de eerder geboekte waardevermindering vermeerderd of verminderd door aanpassing van de overeenkomstige waardeverminderingrekening. Indien een bijzondere waardevermindering vervolgens geëind wordt, wordt de inning gecrediteerd in de financiële lasten van de resultatenrekening.

Om over te gaan tot een collectieve waardering van de bijzondere waardevermindering worden de toekomstige kasstromen van een groep van financiële activa gewaardeerd op basis van historische verliezen van activa die soortgelijke kenmerken op het gebied van kredietrisico hebben als de activa van de groep.

➤ ***Financiële investeringen beschikbaar voor verkoop***

Voor de financiële investeringen beschikbaar voor verkoop bepaalt de P&V Groep op elke afsluitingsdatum of er een objectief bewijs is dat een investering of groep van investeringen een bijzondere waardevermindering onderging.

In geval van bewijzen van participaties die geclassificeerd zijn als effecten beschikbaar voor verkoop kan een objectief bewijs een 'aanzienlijke of langdurige' daling van de reële waarde van een investering onder de kostprijs zijn. Het criterium 'aanzienlijk' dient te worden gewaardeerd in verhouding tot de initiële kostprijs en het criterium 'langdurig' in verhouding tot de periode tijdens dewelke de reële waarde onder de initiële kostprijs lag zoals eigenvermogensinstrumenten die latente

verliezen van meer dan 25% van de initiële kostprijs vertonen op de afsluitingsdatum of latent verlies gedurende vier (of meer) boekhoudkundige periodes (kwartalen) (voor de afsluitingsdatum).

Wanneer er een duidelijk bewijs is van een bijzondere waardevermindering, dan wordt het gecumuleerde verlies – gemeten als het verschil tussen de aanschafprijs en de reële waarde, na aftrek van elk waardeverminderingverlies op de eerder in de resultatenrekening opgenomen investering – afgetrokken van de niet-gerealiseerde resultaten en geboekt in de resultatenrekening.

De bijzondere waardeverminderingverliezen op bewijzen van deelneming worden niet uitgesloten via het resultaat: een eventuele toename van de reële waarde na waardevermindering wordt rechtstreeks in de niet-gerealiseerde resultaten geboekt, terwijl de extra verminderingen worden beschouwd als bijkomende bijzondere waardeverminderingen die in de resultatenrekening geboekt moeten worden.

In geval van kredietinstrumenten geclassificeerd als beschikbaar voor verkoop wordt de bijzondere waardevermindering bepaald op basis van dezelfde criteria als die van financiële activa geboekt tegen de afgeschreven kostprijs. Het geboekte bedrag voor de bijzondere waardevermindering is echter het gecumuleerde verlies gewaardeerd als het verschil tussen de afgeschreven kostprijs en de huidige reële waarde, na aftrek van elk eerder op de investering in de resultatenrekening verantwoord waardeverminderingverlies.

De toekomstige rente-inkomsten worden nog altijd geboekt op basis van de verminderde boekwaarde van het actief en worden berekend aan de hand van de rente die gebruikt werd voor het verdisconteren van de toekomstige kasstromen met het oog op het ramen van het waardeverminderingverlies. De rente-

inkomsten worden geboekt als onderdeel van de financiële opbrengsten.

Wanneer de reële waarde van een kredietinstrument in een volgend jaar stijgt en de stijging objectief gekoppeld kan worden aan een gebeurtenis die zich voorgedaan heeft na de verantwoording van het waardevermindingsverlies in de resultatenrekening en er geen bijzondere waardevermindering meer is, dan wordt het waardevermindingsverlies volledig via de nettoresultatenrekening uitgesloten, wat de boekwaarde van het schuldbewijs beschikbaar voor verkoop doet toenemen tot de nieuwe reële waarde. Elk verschil tussen de reële waarde bij de initiële opname en de nieuwe reële waarde zal in de andere componenten van het totale resultaat worden weergegeven als

een niet-gerealiseerd verlies. Als de kredietgebeurtenis de bijzondere waardevermindering niet volledig omgekeerd heeft, maar de solvabiliteit van de kredietnemer verbeterd is, dan wordt het verschil tussen de boekwaarde en de reële waarde via de resultatenrekening opgenomen. Heeft de kredietgebeurtenis de bijzondere waardevermindering niet volledig omgekeerd en kan de gebeurtenis niet worden gekoppeld aan een verbetering van de solvabiliteit, dan wordt het verschil tussen de boekwaarde en de reële waarde aangepast via de niet-gerealiseerde resultaten.

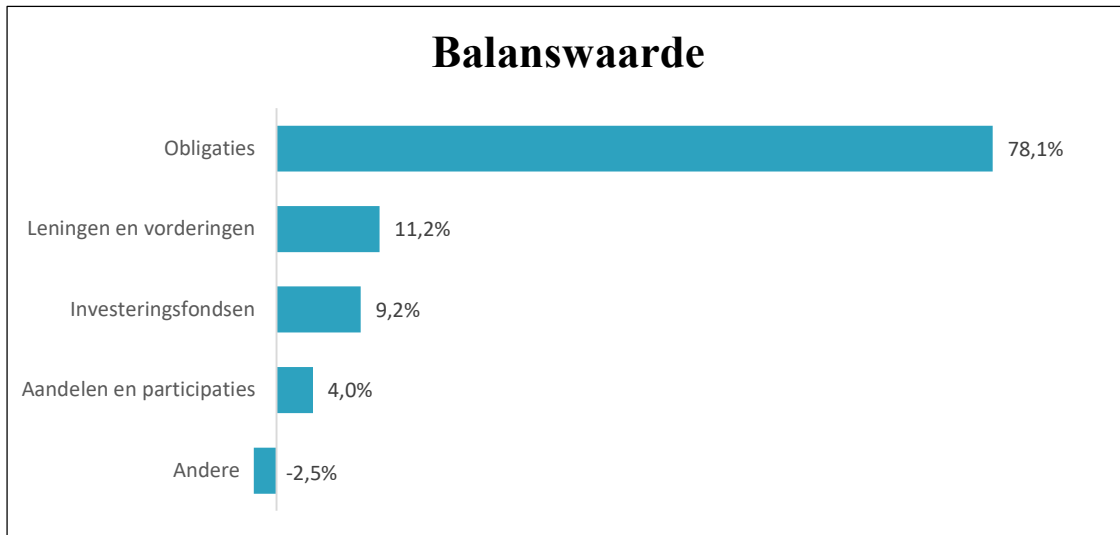
De financiële instrumenten (activa en passiva) worden in de volgende categorieën onderverdeeld:

In duizenden €	2021	2020
Beschikbaar voor verkoop	17.644.667	18.135.700
Aangehouden tot de vervaldag	578.275	613.442
Leningen en vorderingen	2.247.474	2.147.805
Derivaten	2.614	6.587
Totaal financiële instrumenten op het actief van de balans	20.473.029	20.903.533
Schulden op korte termijn (repo's)	450.150	500.128
Andere financiële schulden	-	8.320
Derivaten	45.284	63.901
Totaal financiële schulden	495.434	572.349
Totaal financiële instrumenten (activa en passiva)	19.977.595	20.331.185

De derivaten worden gewaardeerd tegen reële waarde via de resultatenrekening, met uitzondering van de afdekkingsinstrumenten die voor het effectieve gedeelte gewaardeerd worden tegen reële waarde via het eigen vermogen (via de kasstroom

afdekkingsreserve, een afzonderlijk component van de niet-gerealiseerde resultaten in het eigen vermogen).

De voorstelling per activaklasse (financiële activa hoger vermeld) ziet er als volgt uit:



In 2021 bedroeg het nettobedrag met betrekking tot de financiële instrumenten (activa-passiva) 19,97 miljard euro, wat neerkomt op een daling met 0,35 miljard euro van 2020 tot 2021. Deze vertegenwoordigen 87,9% van de totale activa tegenover 91,4% in 2020.

Het bedrag van de financiële instrumenten beschikbaar voor verkoop is tijdens die periode gedaald van 18,1 miljard euro in 2020 tot 17,6 miljard euro in 2021. Het bedrag met betrekking tot de leningen en vorderingen is gestegen van 2,15 miljard euro naar 2,25 miljard euro, hetzij een stijging met 99,67 miljoen euro. Het nettobedrag (actief – passief) van de afgeleide producten stijgt ook van -57,3 miljoen euro naar -42,7 miljoen euro, hetzij een toename met 14,6 miljoen euro.

De stijging van de waarde van de afgeleide producten op nettobasis is, ten opzichte van vorig jaar, voornamelijk het gevolg van het vervallen van indexopties in het kader van de

afdekking van onze aandelenportefeuille (-17,5 miljoen euro).

De daling op het vlak van de financiële instrumenten beschikbaar voor verkoop is hoofdzakelijk te verklaren door een daling van de marktwaarde van de obligaties ten gevolge van een algemene stijging van de rentevoeten.

De afname van de activa aangehouden tot einde looptijd is het gevolg van een daling van onze portefeuille van Nederlandse hypotheekleningen.

De stijging van de leningen en vorderingen (+99,67 miljoen euro) kan vooral worden verklaard door de toename van de portefeuille van hypothecaire leningen op de Belgische markt. Dit is het resultaat van de goede verdeling van dit type contract via ons netwerk van agenten en makelaars.

De valutablootstelling van de P&V Groep voor financiële instrumenten ziet er als volgt uit:

In duizenden €	2021	2020
EUR	19.934.761	20.285.924
USD	42.827	43.443
CHF	-	1.794
Anderen	7	24
Totaal overzicht van de financiële instrumenten in valuta (uitgezonderd valuta-indekkingen)	19.977.595	20.331.185

De financiële instrumenten (actief – passief) van de P&V Groep zijn voor 99,8% belegd in euro. De blootstelling aan de Amerikaanse

dollar en aan de Zwitsers frank bestaat uit aandelen en fondsen.

3.4.3 Evaluatie

De activa beschikbaar voor verkoop, de activa tegen reële waarde via de resultatenrekening en de afgeleide producten worden gewaardeerd tegen reële waarde. De financiële activa aangehouden tot einde looptijd en de leningen en vorderingen worden op hun beurt gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

De waardering van de hypotheekportefeuille is gebaseerd op een intern model dat de marktwaarde berekent; op basis van een projectie van geactualiseerde kasstromen, door contracten op basis van hun profielen en op basis van economische en commerciële spreads.

De reële waarde stemt overeen met de prijs die voor de verkoop van een actief zou worden ontvangen of voor de overdracht van een passief zou worden betaald bij een normale transactie tussen marktdeelnemers op de waarderingsdatum.

De meting van de reële waarde veronderstelt ook dat de transactie plaatsvindt op de hoofdmarkt waar het element wordt verhandeld, dus de markt waar de grootste activiteit en het grootste volume¹ wordt vastgesteld (IFRS 13).

De norm IFRS 13 legt het gebruik van de methode niet op, maar geeft de voorkeur aan de waarderingstechniek die gebruikmaakt van relevante waarneembare gegevens en waarbij zo weinig mogelijk niet-waarneembare gegevens worden gebruikt. Zo bepaalt de norm

het principe van een hiërarchie van de inputgegevens op drie niveaus:

- **Niveau 1** : de inputgegevens van niveau 1 omvatten de (niet-aangepaste) koersen van activa of passiva zoals genoteerd op actieve markten waartoe de entiteit toegang kan hebben op de waarderingsdatum;
- **Niveau 2** : de inputgegevens van niveau 2 zijn andere gegevens dan de koersen die in de inputgegevens van niveau 1 zijn opgenomen, die voor het actief of passief rechtstreeks of onrechtstreeks waarneembaar zijn;
- **Niveau 3** : de inputgegevens van niveau 3 zijn deze betreffende het actief of passief die berusten op niet-waarneembare gegevens.

Wanneer er een actieve markt bestaat, dienen de genoteerde marktprijzen als basis voor het bepalen van de reële waarde. Een koers op een actieve markt (zoals een beurs bijvoorbeeld) levert immers het betrouwbaarste bewijs van de reële waarde van een financieel instrument. In dat geval zal de biedkoers worden gebruikt.

Het ontbreken van een actieve markt zal daarentegen het gebruik van andere waarderingstechnieken met zich meebrengen. Bijgevolg dient de waarderingsmethode te worden gekozen die het meest geschikt is in de

¹ Bij gebrek aan hoofdmarkt wordt verondersteld dat de transactie op de meest voordelige markt heeft plaatsgevonden, d.w.z. de markt die het bedrag dat ontvangen zou worden voor de verkoop van het

actief maximaliseert of het bedrag dat betaald zou worden voor de overdracht van het passief minimaliseert.

omstandigheden en waarvoor er voldoende gegevens beschikbaar zijn.

3.4.4 Hiërarchie van de reële waarden

De spreiding tussen de verschillende niveaus van de hiërarchie van de waarden zoals bepaald door IFRS 13 is de volgende voor de netto

financiële instrumenten (actief - passief)² van de P&V Groep:

In duizenden €		2021				
	Tegen kostprijs	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal	
Beschikbaar voor verkoop	-	15.120.570	524.940	1.999.156	17.644.667	
Aangehouden tot de vervaldag	578.275	-	-	-	578.275	
Leningen en vorderingen	2.247.474	-	-	-	2.247.474	
Schulden op korte termijn (repo's)	(450.150)	-	-	-	(450.150)	
Andere financiële schulden	-	-	-	-	-	
Derivaten	-	-	(42.671)	-	(42.671)	
Totaal	2.375.599	15.120.570	482.270	1.999.156	19.977.595	

In duizenden €		2020				
	Tegen kostprijs	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal	
Beschikbaar voor verkoop	-	16.084.160	519.111	1.532.428	18.135.700	
Aangehouden tot de vervaldag	613.442	-	-	-	613.442	
Leningen en vorderingen	2.147.805	-	-	-	2.147.805	
Schulden op korte termijn (repo's)	(500.128)	-	-	-	(500.128)	
Andere financiële schulden	(8.320)	-	-	-	(8.320)	
Derivaten	-	-	(57.313)	-	(57.313)	
Totaal	2.252.798	16.084.160	461.798	1.532.428	20.331.185	

De stijging van het onder niveau 3 hernomen bedrag verklaart zich voornamelijk door een toename in 2021 van de niet-beursgenoteerde fondsen.

De daling van het bedrag hernomen onder niveau 2 wordt voornamelijk verklaard door de

de terugbetaling van een groot aantal Commercial Papers.

Bovendien geeft de onderstaande tabel een gedetailleerd overzicht van de waarderingstechnieken die voor elk type financieel instrument gekozen werden, alsook de gebruikte inputgegevens.

² Voor de leningen en vorderingen 2021, zie toelichting 3.4.9.

Classificatie	Financiële instrumenten	Waarderingsgrondslog	Niveau van de reële waarde	Waarderingsmodel	Gebruikte gegevens	IFRS waarde 2021 (IAS 39)	IFRS waarde 2020 (IAS 39)	
Beschikbaar voor verkoop	Aandelen (excl fondsen)					632.810	641.279	
	<i>Beursgenoteerde aandelen</i>	Reële waarde	1	Marktwaardering	Beurskoers ("bid" koers)	631.171	639.828	
	<i>Niet-beursgenoteerde aandelen</i>	Reële waarde	3	Technieken op basis van de balansgegevens: geherwaardeerd netto-actief, eigen vermogen, bedrag van het volgestort kapitaal		1.639	1.451	
	<i>Optiecertificaat - strips</i>	Reële waarde	3	Marktwaardering	Beurskoers ("bid" koers)	-	-	
	Fondsen					1.837.233	1.384.027	
	<i>Fondsen (regelmatige NIW)</i>	Reële waarde	1	Inventariswaarde berekend door het fonds	Inventariswaarde	102.783	61.391	
	<i>Fondsen (niet-regelmatige NIW)</i>	Reële waarde	3	Inventariswaarde berekend door het fonds	Inventariswaarde	1.734.069	1.322.116	
	<i>Fondsen (zonder NIW)</i>	Reële waarde	3	Contante waarde van de toekomstige kasstromen	Geschatte kasstromen, disconteringsfactor voor activa met vergelijkbaar risico	-	-	
	<i>Private equity</i>	Reële waarde	3	Inventariswaarde berekend door het fonds	Inventariswaarde	381	519	
	Participaties	Reële waarde	3	Verschillende gebruikte technieken : eigen vermogen (eventueel verminderd met een illiquideitsdiscount), berekening van de contante waarde van de verwachte dividenden, aanschaffingswaarde, recente transactie		Jaarrekeningen, illiquideitsdiscount	160.076	136.634
	Obligaties (excl fondsen)					15.014.548	15.973.760	
	<i>Beursgenoteerde obligaties (actieve markten)</i>	Reële waarde	1	Marktwaardering	Beurskoers ("bid" koers)	14.386.616	15.382.941	
	<i>Beursgenoteerde obligatie (Niet-actieve markten)</i>	Reële waarde	2	Marktwaardering	Beurskoers ("bid" koers)	524.940	519.111	
	<i>Niet-beursgenoteerde obligaties</i>	Reële waarde	3	Contante waarde van de toekomstige kasstromen of Prijs toegekend door een expert	Geschatte kasstromen, disconteringsfactor voor activa met vergelijkbaar risico	102.991	71.708	
Aangehouden tot de vervaldag	Obligaties							
	<i>Niet-beursgenoteerde obligaties</i>	Tegen kostprijs	NA	Geamortiseerde kostprijs		578.275	613.442	
Leningen en vorderingen		Tegen kostprijs	NA	Geamortiseerde kostprijs		2.247.474	2.147.805	
Schulden op korte termijn (repo's)		Tegen kostprijs	NA	Geamortiseerde kostprijs		(450.150)	(500.128)	
Andere financiële schulden		Tegen kostprijs	NA	Geamortiseerde kostprijs		-	(8.320)	
Derivaten	Swaps (IRS)	Reële waarde	2	Extern waarderingsmodel	Marktgegevens	2.499	6.074	
	Forward Swaps	Reële waarde	2	Extern waarderingsmodel	Marktgegevens	-	-	
	Opties op een renteswap	Reële waarde	2	Extern waarderingsmodel	Marktgegevens	92	16	
	Opties	Reële waarde	2	Extern waarderingsmodel	Marktgegevens	(1)	(17.518)	
	Bond forwards	Reële waarde	2	Extern waarderingsmodel	Marktgegevens	-	-	
	Currency Forwards	Reële waarde	2	Extern waarderingsmodel	Marktgegevens	-	-	
	Asset Forward Swap - Spread	Reële waarde	2	Extern waarderingsmodel	Marktgegevens	(45.260)	(45.885)	
TOTAAL						19.977.595	20.331.185	

* Het aandeel LAK VMM GENT is hemomen in de beleggingsfondsen (EUR 3,03 miljoen).

3.4.4.1 Niveau 1

De financiële instrumenten vermeld in deze categorie worden verhandeld op actieve markten, d.w.z. markten waar transacties plaatsvinden met een voldoende frequentie en volume om continu informatie te verschaffen over de prijs.

Behoren tot deze categorie:

- De **beursgenoteerde aandelen** in het bezit van de P&V Groep en die verhandeld worden op de grote Europese beurzen. Die aandelen zijn gewaardeerd op grond van de beurskoersen (biedkoersen);
- De **beleggingsfondsen** die een periodieke netto-inventariswaarde (NIW) publiceren en op grond waarvan regelmatig transacties plaatsvinden. De waardering is gebaseerd op de door de fondsen gepubliceerde NIW's;
- De **obligaties** waarvoor een voldoende aantal partijen regelmatig noteringen publiceren met een relatief klein verschil tussen de koop- en verkoopkoers. Die obligaties zijn gewaardeerd op grond van de biedkoersen die gepubliceerd zijn door de P&V Groep geselecteerde partijen.

3.4.4.2 Niveau 2

Deze categorie omvat de financiële instrumenten die niet verhandeld worden op actieve markten, maar waarvan de reële waarde gebaseerd is op in de markt waarneembare gegevens.

Behoren tot deze categorie:

- de **obligaties** genoteerd op niet-actieve markten waarvoor er een onvoldoende aantal partijen is en/of die noteren tegen relatief hoge koop- / verkoopkoersen. De waardering van die obligaties is gebaseerd op de biedkoers van de door de P&V Groep geselecteerde partij;
- de afgeleide producten die gewaardeerd worden door een externe waarderingdienst.

3.4.4.3 Niveau 3

De effecten vermeld onder niveau 3 zijn niet genoteerd op actieve markten en de waarderingen ervan zijn gebaseerd op waarderingstechnieken die in grote mate niet-waarneembare gegevens gebruiken.

Behoren tot deze categorie:

- De niet-beursgenoteerde **aandelen** in het bezit van de P&V Groep die niet verhandelbaar zijn op een actieve markt. De waarderingmethoden voor die effecten zijn voornamelijk gebaseerd op het gebruik van balansgegevens; het betreft methoden zoals het geherwaardeerd netto-actief, het niveau van het eigen vermogen of nog het bedrag van het gestorte kapitaal;
- De **beleggingsfondsen** waarvan de inventariswaarde niet regelmatig gepubliceerd wordt. Voor die fondsen kan de periode tussen de datum van publicatie van de NIW en de verslaggevingsdatum lang zijn. Dat wijst erop dat de NIW niet beschouwd kan worden als waarneembaar op de verslaggevingsdatum. De waardering van die fondsen is gebaseerd op de door de beleggingsfondsen gepubliceerde inventariswaarden;
- De **beleggingsfondsen** waarvan de inventariswaarde niet gepubliceerd wordt. In dat geval is de waardering van de fondsen gebaseerd op interne waarderingmodellen (actuele waarde van de toekomstige kasstromen);
- De **privébeleggingsfondsen** die niet regelmatig inventariswaarden publiceren. Die effecten kunnen dus niet worden beschouwd als effecten die verhandeld worden op actieve markten. De waardering ervan is gebaseerd op de door de fondsen gepubliceerde inventariswaarden;
- De niet-beursgenoteerde obligaties die door geen enkele partij gewaardeerd worden. Een deel van die obligaties wordt gewaardeerd op grond van interne modellen die gebaseerd zijn op de

verdiscontering van de toekomstige kasstromen. De toegepaste actualisatievoeten zijn die van activa met vergelijkbaar risico. De andere obligaties vermeld in deze categorie worden gewaardeerd op grond van prijzen ontvangen van externe waardeerders;

- De niet-geconsolideerde participaties waarvan de prijs niet waarneembaar is op de markt. Deze effecten worden gewaardeerd aan de hand van interne waarderingsmodellen die voornamelijk gebaseerd zijn op balansgegevens. Het betreft de volgende technieken: gebruik van het eigen vermogen van de vennootschap (min eventueel een disagio wegens afwezigheid van liquiditeit), verdiscontering van de verwachte dividenden, gebruik van de aanschaffingswaarde of verwijzing naar recente transacties.

Specifiek voor niveau 3 worden de waarderings technieken hieronder beschreven, inclusief de inputs en parameters gebruikt om de reële waarde te bepalen.

- **Niet-beursgenoteerde aandelen**
(1,64 miljoen euro)

De belangrijkste posities in deze categorie worden gewaardeerd door de volgende methoden:

- de twee belangrijkste posities die het grootste deel van de niet-beursgenoteerde aandelenpositie vertegenwoordigen (1,63 miljoen euro) worden gewaardeerd op basis van het eigen vermogen van de ondernemingen;
- De resterende blootstelling (0,01 miljoen euro) vertegenwoordigt de niet-beursgenoteerde aandelen die worden aangehouden aan hun aanschaffingswaarde.

- **Niet-beursgenoteerde fondsen**
(1.734,1 miljoen euro)

De waardering van deze fondsen baseert zich op de NIV (netto-inventariswaarde) ontvangen van vermogensbeheerders. Deze kunnen maandelijks, driemaandelijks of jaarlijks zijn.

De onderliggende activa van deze fondsen zijn overigens voornamelijk Europees.

De onderliggende activa zijn hetzij "aandelen", hetzij schuldbewijzen.

Binnen de onderliggende 'aandelen' vinden we beleggingen in vastgoedaandelen en in infrastructuur.

Voor de schuldinstrumenten vinden we onroerende schulden, beleggingen in bedrijfsobligaties en beleggingen in infrastructuur.

- **Private equity-fondsen** (0,38 miljoen euro)

Deze effecten worden gewaardeerd op basis van de prijzen die worden gecommuniceerd door de vermogensbeheerders.

- **Niet-beursgenoteerde obligaties**
(89,53 miljoen euro)

Inbegrepen in deze categorie zijn de volgende instrumenten :

- Gestructureerde fondsen in « notes » (80,38 miljoen euro)
Deze fondsen worden gewaardeerd op basis van de NIV ontvangen van de vermogensbeheerders;
- Vastgoedcertificaten (0,702 miljoen euro)
Het enige vastgoedcertificaat in deze categorie is gewaardeerd op basis van de door de activabeheerder verstuurd waardering;
- Obligaties (8,45 miljoen euro)
Niet-beursgenoteerde obligaties worden gewaardeerd op basis van een verdisconteerd kasstroommodel. Het

centrale element in dit type model betreft de bepaling van de discontovoet (yield).

Op de datum van aankoop van de obligatie wordt de "spread" van de obligatie ten opzichte van de swapcurve bepaald. De "spread" wordt gedefinieerd als het verschil tussen het rendement op de eindvervaldag van de obligatie ("yield to maturity") en de swap rate;

Een illiquiditeitspremie wordt geschat door "expert judgement" door onze vermogensbeheerders. De spread van de obligatie wordt gecorrigeerd voor deze illiquiditeitspremie;

Een marktkrediet spreiding wordt berekend. Dit vertegenwoordigt de gemiddelde spread van obligaties met een BBB-rating op de markt en de swapcurve;

Vervolgens bepalen we een spread-factor als de verhouding tussen de spreiding van de uitgifte en de spread op de markt.

Op de datum van de waardering wordt de marktverdeling opnieuw bepaald;

Vervolgens bepalen we het rendement van de obligatie als het product van de spread-factor en de spread op de markt (gecorrigeerd voor de illiquiditeitspremie).

Dit rendement wordt vervolgens gebruikt om de obligatie te waarderen.

- **De participaties** (160,08 miljoen euro)

Het merendeel van de beleggingen wordt gewaardeerd op basis van het aangepast nettoactief of hun eigen vermogen, waarbij in sommige gevallen een illiquiditeitskorting van 25% wordt gehanteerd.

In het geval van participaties met een waarde van minder dan 50.000 euro, wordt de geschatte waarde gehandhaafd op de boekwaarde, tenzij verliezen een lagere waarde rechtvaardigen.

	Omschrijving	Reële waarde (in duizend euro)	Evaluatietechnieken	Gebruikte gegevens
Aandelen en fondsen	Niet-beursgenoteerde aandelen	1.629	Eigen vermogen	Eigen vermogen Aandeelhouderschap
		9	Aanschaffingswaarde	Aanschaffingswaarde
	Niet-beursgenoteerde fondsen (met NIV)	1.734.069	Netto-inventariswaarde	n/a
	Privé beleggingsfondsen	381	Netto-inventariswaarde	n/a
Niet-beursgenoteerde obligaties/Notes	Gestructureerde fondsen in "Notes"	93.823	Netto-inventariswaarde	n/a
	Vastgoedcertificaten met vaste rente	720	Netto-inventariswaarde	n/a
	Obligaties	8.448	Discounted cash-flows	Rendement tot vervaldatum van de obligatie Swap-curves bij uitgifte en op waarderingsdatum Illiquiditeitspremie BBB-emissiecurves bij uitgifte en op waarderingsdatum

3.4.4.4 Overdracht van niveaus

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de mutaties die in 2021 plaatsvonden in de niveaus 2 en 3.

2021

In duizenden €	Niveau 2	Niveau 3
Beginsaldo	461.798	1.532.428
Overdracht van niveau 1 naar niveau 2	-	-
Overdracht van niveau 2 naar niveau 1	(9.590)	-
Overdracht van niveau 3 naar niveau 2	-	-
Overdracht van niveau 2 naar "Tegen kostprijs"	(32.122)	-
Overdracht van niveau 3 naar "Tegen kostprijs"	-	(4.487)
Aankopen	138.895	529.320
Verkopen	(6.362)	()
Tergubetalingen	(159.358)	(118.176)
Wijzigingen in de reële waarde	1.150	46.609
Eindsaldo	394.411	1.985.694

2020

In duizenden €	Niveau 2	Niveau 3
Beginsaldo	753.442	1.132.156
Overdracht van niveau 1 naar niveau 2	5.267 -	-
Overdracht van niveau 2 naar niveau 1	(8.727)	-
Overdracht van niveau 3 naar niveau 2	-	-
Overdracht van niveau 2 naar "Tegen kostprijs"	-	-
Overdracht van niveau 3 naar "Tegen kostprijs"	-	-
Aankopen	160.903	484.534
Verkopen	(7.702)	(65.168)
Tergubetalingen	(286.452)	-
Wijzigingen in de reële waarde	(154.933)	(19.094)
Eindsaldo	461.798	1.532.428

De daling van het bedrag in niveau 2 kan voornamelijk worden verklaard door de terugbetaling van een groot aantal Commercial Papers.

De stijging van het bedrag in niveau 3 is grotendeels toe te schrijven aan de aankoop van nieuwe niet-beursgenoteerde beleggingsproducten.

Aankopen van niveau 3 bestaan op hun beurt hoofdzakelijk uit niet-beursgenoteerde fondsen.

3.4.5 Aangehouden tot de vervaldatum

De P&V Groep heeft een portefeuille waardepapieren samengesteld, die door hypothecaire leningen wordt gedekt (Nederlands). Deze portefeuille wordt geclassificeerd als een financieel actief aangehouden tot de vervaldag.

3.4.6 Beschikbaar voor verkoop

De financiële activa beschikbaar voor verkoop bestaan voor 14,9% uit aandelen, participaties, effecten met variabele rente en voor 85,1% uit

obligaties³,⁴. In 2020, bedroegen die percentages respectievelijk 11,9% en 88,1%.

In duizenden €		Markt- waarde	Aankoop- waarde	Geamortiseerde kostprijs	Bijzondere waarde- vermindering	OCI
Aandelen, deelnemingen & SICAV	Niet beurs- genoteerd	1.893.136	1.756.456	1.708.934	(45.944)	184.202
Aandelen, deelnemingen & SICAV	Beurs- genoteerd	733.954	561.366	438.337	(117.667)	295.617
Totaal aandelen		2.627.090	2.317.822	2.147.271	(163.611)	479.819
Obligaties	Bedrijven	3.168.355	3.008.512	3.008.455	(61)	159.900
Obligaties	Overheid	11.849.222	9.723.499	9.705.606	-	2.143.617
Totaal obligaties		15.017.577	12.732.012	12.714.060	(61)	2.303.517
Totaal		17.644.667	15.049.834	14.861.331	(163.672)	2.783.335

De geamortiseerde kostprijs is het verschil tussen de marktwaarde en de reserve van de voor verkoop beschikbare activa (OCI).

In de nettoresultatenrekening voor het jaar 2021, bedraagt de impact van de 'IFRS impairments' voor de P&V Groep 26,9 miljoen euro.

- **Obligatieportefeuille**

Verschillende ratingbureaus kennen een rating toe aan obligaties om zo meer informatie te

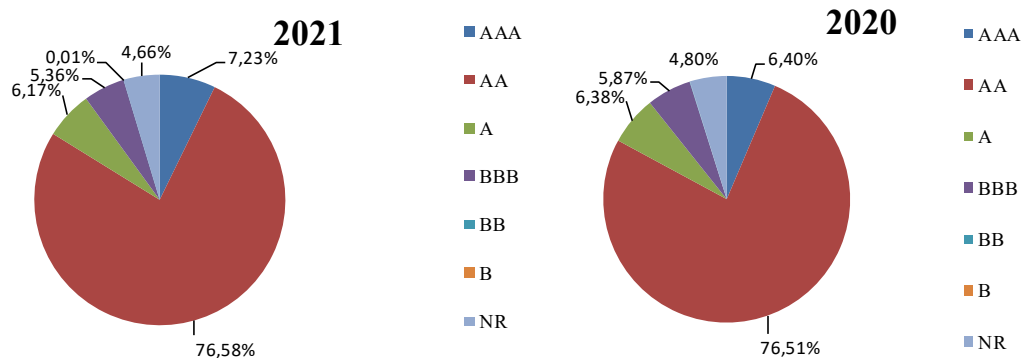
geven over het risico dat gekoppeld is aan de financiële solvabiliteit van de emittent. De rating wordt toegekend voor de uitgifteduur van de obligatie, maar wordt opgevolgd waardoor de rating zowel opwaarts als neerwaarts kan worden herzien.

Onderstaande tabel toont de spreiding van de obligaties, in het bezit van de P&V Groep, per rating:

In duizenden €	2021		2020	
	Waarde	Procent	Waarde	Procent
AAA	1.085.622	7,23%	1.021.750	6,40%
AA	11.500.071	76,58%	12.224.315	76,51%
A	927.027	6,17%	1.019.249	6,38%
BBB	804.537	5,36%	937.316	5,87%
BB	1.058	0,01%	7.213	0,05%
B		0,00%		0,00%
Credit rating	14.318.314	95,34%	15.209.844	95,20%
NR	699.263	4,66%	767.025	4,80%
Totaal	15.017.577	100,00%	15.976.869	100,00%

³ In de tabel houdt de marktwaarde van de obligaties rekening met de niet-vervallen opgelopen rentes (ICNE) ten belope van 204,8 miljoen euro.

⁴ Staatsobligaties omvatten eveneens supranationale obligaties en obligaties uitgegeven door regio's en met expliciete staatsgaranties.



De tabellen hierna geven een beeld van de obligatieportefeuille volgens looptijd en type instrument :

In duizenden €

	2021					Totaal
	1 maand	1-3 maanden	3-12 maanden	1-5 jaren	>5 jaren	
Financiële instrumenten met vaste rentevoet	37	109.624	177.839	2.399.751	11.851.238	14.538.488
Financiële instrumenten met variabele rentevoet	-	-	14.091	2.003	97.573	113.668
Niet-rentedragende financiële instrumenten	29.998	89.755	57.470	51.331	136.866	365.421
TOTAAL	30.034	199.379	249.401	2.453.086	12.085.678	15.017.577

In duizenden €

	2020					Totaal
	1 maand	1-3 maanden	3-12 maanden	1-5 jaren	>5 jaren	
Financiële instrumenten met vaste rentevoet	41.090	96.378	421.765	2.020.074	12.980.782	15.560.088
Financiële instrumenten met variabele rentevoet	-	-	8.825	29.939	44.500	83.265
Niet-rentedragende financiële instrumenten	34.995	40.232	62.206	41.640	154.444	333.516
TOTAAL	76.084	136.610	492.796	2.091.653	13.179.726	15.976.869

Voor 2021 bestaat de vork met looptijden van meer dan vijf jaar voor 2,74 miljard euro uit financiële instrumenten met een looptijd van 5 tot 10 jaar, voor 3,96 miljard euro met een

looptijd van 10 tot 15 jaar, voor 3,20 miljard euro met een looptijd van 15 tot 20 jaar en voor 2,18 miljard euro met een looptijd van meer dan 20 jaar.

➤ *Sensitiviteitsanalyse*

Onderstaande tabel geeft de sensitiviteit van de resultatenrekening en het eigen vermogen van de P&V Groep weer na simulaties toegepast op de obligatieportefeuille. Deze ramingen zijn gebaseerd op de 'modified duration' van de obligaties, zonder rekening te houden met de

gevolgen van de shadow accounting (schaduw boekhouding). Schaduwboekhouding zou de impact op het eigen vermogen aanzienlijk hebben vermindert (ongeveer 90% vermindering van de impact)

Obligaties (In duizenden €)	Invloed op de resultatenrekening	Invloed op het eigen vermogen
Rentes + 100bp	-	(1.648.062)
Rentes + 50bp	-	(824.031)
Spreads + 100bp	-	(94.583)
Spreads + 50bp	-	(47.292)

De eerste twee scenario's simuleren een parallelle stijging van de rentecurve met 50 bp en 100 bp, terwijl de twee volgende scenario's enkel een impact hebben op de

bedrijfsobligatiespreads en dit van 50 bp en 100 bp.

De beleggingsstrategie wordt gestuurd door Asset-Liability Management (ALM).

Het doel is ervoor te zorgen dat de P&V Groep op elk moment zijn verbintenissen en verplichtingen jegens zijn polishouders kan nakomen en de solvabiliteit van de Groep kan beschermen.

Sindsdien is, gezien de maatregelen die de P&V Groep jarenlang op dit niveau heeft genomen, het verschil tussen de gewogen gemiddelde duur van verzekeringsactiva en -passiva ("duration gap") zo laag (minder dan 1

dat de verandering in rentedragende activa een weerspiegelend effect heeft op de passiva.

Alleen het "kredietrisico"-gedeelte van de financiële instrumenten genereert een niet-gedekt variatieverschil.

Om een mogelijk liquiditeitsrisico op te vangen in een scenario van een abrupte renteverhoging, werd bovendien een hedgingprogramma tegen de stijging van de rente door "swaptions payer" geïnitieerd in 2017.

➤ **Staatsobligaties**

De staatsobligatieportefeuille bestaat grotendeels uit obligaties van de Belgische staat (55,65%). De blootstelling aan de PIIGS-landen⁵ vertegenwoordigt niet meer dan 0,04% van de staatsobligaties.

Staatsobligaties (In duizenden €)	Marktw waarde
België	6.594.682
Frankrijk	2.420.768
Duitsland	1.241.029
Luxemburg	1.132.943
Oostenrijk	389.716
Canada	44.226
Nederland	20.530
Italië	5.328
Totaal	11.849.222

➤ **Bedrijfsobligaties**

De bedrijfsobligatieportefeuille richt zich voornamelijk op Europese ondernemingen met

een diversifiëring ervan op het vlak van land en sector.

⁵ PIIGS: Portugal – Ierland – Italië – Griekenland - Spanje.

Bedrijfsobligaties (In duizenden €)	Marktwaaarde
Frankrijk	781.578
België	482.411
Nederland	393.208
Duitsland	384.410
Anderen : Europa	345.332
USA	342.566
Luxembourg	248.963
Groot-Brittannië	163.501
Anderen : Buiten Europa	26.385
Totaal	3.168.355

De grootste sector die in de bedrijfsobligatieportefeuille van de P&V Groep vertegenwoordigd is, is de sector 'Onroerend goed' met 16,88%. Op het totale uitstaande obligatiesaldo vertegenwoordigt die

sector een percentage van 3,56%. In 2020 was ook de sector 'Onroerend goed' de grootste sector met 3,0% van het uitstaande obligatiesaldo.

Bedrijfsobligaties (In duizenden €)	Marktwaaarde
Onroerend goed	534.851
Olie en gas	315.712
Agentschap obligaties	305.742
Financiële diensten	290.179
Gezondheidszorg	245.284
Industriële goederen en diensten	223.331
Openbare nutsbedrijven	221.277
Auto's en onderdelen	175.256
Telecommunicatie	173.076
Technologie	144.131
Chemie	138.572
Voedsel en drank	97.486
Kleinhandel	76.112
Media	57.839
Persoonlijke en huishoudelijke goederen	52.906
Constructie & materialen	47.451
Verzekeringen	43.453
Reizen en ontspanning	10.990
Basismiddelen	10.258
Banken	4.450
Totaal	3.168.355

3.4.7 Aandelen, participaties en beveks

De portefeuille 'aandelen, beveks en participaties' wordt voornamelijk in Frankrijk belegd. Dit is te wijten aan het grote aandeel van beveks die in Frankrijk in de portefeuille

zijn geregistreerd. De onderliggende waarden van de beveks zijn veelvoudig: aandelen, obligaties, maar ook vastgoedschulden, gebouwen, infrastructuur, high yield, enz.

Aandelen (In duizenden €)	Marktwaaarde
Frankrijk	1.102.259
Luxemburg	844.896
België	346.452
Anderen : Europa	148.110
Duitsland	90.628
Nederland	64.912
Italië	29.451
Anderen : Buiten Europa	382
Totaal	2.627.090

De grootste sector vertegenwoordigd in deze portefeuille is de financiële sector (69,38%). Dat kan grotendeels worden verklaard door de classificatie van de beleggingsfondsen in dat

deel (1,79 miljard euro beleggingsfondsen op een totaal van de financiële sector van 1,82 miljard euro).

Aandelen (In duizenden €)	Marktwaaarde
Financiële diensten	1.822.569
Deelnemingen effecten - holding	141.409
Onroerend goed	94.277
Chemicaliën	81.220
Gezondheidszorg	59.387
Technologie	58.684
Industriële goederen en diensten	53.892
Openbare nutsbedrijven	40.424
Persoonlijke en huishoudelijke goederen	39.452
Constructie & materialen	35.972
Kleinhandel	35.787
Verzekeringen	26.237
Banken	25.325
Olie en gas	25.166
Voeding en drank	23.546
Auto's en onderdelen	22.400
Telecommunicatie	13.371
Deelnemingen persoonsgebonden dienstverlening	9.100
Media	4.067
Deelnemingen verzekeringsmaatschappij	3.603
Deelnemingen hypothecaire leningen	3.370
Reizen en ontspanning	2.887
Basic Resources	1.964
Deelnemingen sociale dienstverlening en overige	1.222
Deelnemingen vastgoedondernemingen	856
Deelnemingen distributie en aanverwante activiteiten	469
Anderen	388
Deelnemingen Raad van Bestuur	43
Deelnemingen beheer van fondsen / pool	5
Deelnemingen aan banken	-
Totaal	2.627.090

➤ *Sensitiviteitsanalyse*

Onderstaande tabel toont de impact op de resultatenrekening en het eigen vermogen van de P&V Groep naar aanleiding van crisissimulaties toegepast op de

aandelenportefeuille. De in aanmerking genomen scenario's vertonen een daling van 10%, 20% en 30% van het marktaandeel.

Aandelen (In duizenden €)	Invloed op de resultatenrekening	Invloed op het eigen vermogen
Aandelen -30%	(513.603)	(302.366)
Aandelen -20%	(185.880)	(358.099)
Aandelen -10%	(92.585)	(179.405)

3.4.8 Reële waarde via de resultatenrekening

De financiële activa zijn opgenomen tegen reële waarde en de waardewijzigingen worden opgenomen via de resultatenrekening.

In 2021 bezat P&V geen enkel deelbewijs geklasseerd in deze rubriek (exclusief afgeleide financiële instrumenten).

3.4.9 Leningen en vorderingen

Leningen en vorderingen zijn niet-afgeleide financiële activa met een vaste of bepaalde vervaldag die niet genoteerd zijn op een actieve markt. Die investeringen zijn initieel opgenomen tegen de aanschaffingswaarde overeenkomstig de reële waarde van de vergoeding betaald voor het aanschaffen van de investering. Alle transactiekosten die rechtstreeks toe te wijzen zijn aan de aankoop zijn eveneens vermeld in de

investeringskosten. Na de initiële waardering worden de leningen en vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op grond van de methode van de effectieve rente, min de bijzondere waardeverminderingen.

Deze rubriek omvat met name vorderingen uit hoofde van financiële leases en hypothecaire leningen.

In duizenden €	2021		2020	
	Boekhoudwaarde	Reële waarde (Niveau 3)	Boekhoudwaarde	Reële waarde (Niveau 3)
Hypothecaire leningen	1.692.763	1.788.265	1.596.843	1.725.841
Financiële leasing in vaste activa	81.039	106.805	86.672	114.736
Overige leningen en vorderingen	473.672	508.382	464.289	505.541
Totaal leningen en vorderingen	2.247.474	2.403.453	2.147.805	2.346.118

We stellen een toename vast van de hypothecaire leningen voor een bedrag van 95,9 miljoen euro.

Voor meer informatie met betrekking tot deze financiële leasing en overige leningen en vorderingen, gelieve zich te refereren naar de toelichting 3.7.2 et 3.8 van het huidig rapport.

3.4.10 Afgeleide financiële instrumenten

Er werden ISDA/CSA-contracten gesloten tussen de P&V Groep en de banktegenpartijen waarmee P&V derivatencontracten onderhandelt. Die contracten vormen een kader

voor de transacties in onderhandse afgeleide producten en stellen ze veilig door een 'netting' toe te passen op de positieve en negatieve reële waarden bij wanbetaling van een tegenpartij en

door te voorzien in margin calls of margin deposits (zekerheidsstelling) voor de resterende netto blootstelling. Het CSA-contract is een document dat het onderpandbeheer regelt tussen twee

tegenpartijen van een leningstransactie. Het ISDA-contract daarentegen bepaalt de algemene contractuele grondslagen tussen de twee partijen die derivaattransacties met elkaar onderhandelen in onderling overleg.

In duizenden €	2021			2020		
	reële waarde			reële waarde		
	Positief	Negatief	Netto	Positief	Negatief	Netto
Renteswaps	1.547	0	1.547	4.733	0	4.733
Valutaswaps	0	0	0	0	0	0
Opties op een renteswap	92	0	92	16	0	16
Aandelenopties	23	-7	16	498	-18.016	-17.518
Termijncontracten op renteswaps	0	0	0	0	0	0
Termijncontracten op renteswaps - afdekkingscontracten *	0	0	0	0	0	0
Termijncontracten op obligaties - aankopen	0	0	0	0	0	0
Termijncontracten op obligaties - verkopen	0	0	0	0	0	0
Termijncontracten in valuta	0	0	0	0	0	0
Termijncontracten op valutaswaps	0	0	0	0	0	0
Kredietderivaat - afdekkingscontracten **	0	-45.260	-45.260	0	-45.885	-45.885
Totaal reële waarde van de derivaten	1.661	-45.267	-43.606	5.247	-63.901	-58.654
Renteswap - verworven interesten	952	0	952	1.341	0	1.341
Totaal van de derivaten	2.614	-45.267	-42.654	6.587	-63.901	-57.313

De afgeleide producten worden gewaardeerd tegen reële waarde via de resultatenrekening, behalve in geval van 'hedge accounting' (afgeleide producten ter afdekking), en worden niet aangehouden voor transactiedoeleinden (behalve voor aandelenopties). In dit geval heeft de herwaardering van de afgeleide producten,

gebruikt ter afdekking van de kasstromen, wat haar betreft op een efficiënte manier een weerslag op het eigen vermogen.

De tabel hierna toont de belangrijke mutaties die in 2021 plaatsvonden in de portefeuille afgeleide producten (tegen reële waarde):

In duizenden €	1 januari 2021					31 december 2021	
	Nominale waarde	Reële waarde	Aankopen	Verkopen	Vervaldag	Nominale waarde	Reële waarde
			(nominale waarde)	(nominale waarde)	(nominale waarde)		
Renteswaps	193.000	4.733	0	0	-92.000	101.000	1.547
Valutaswap**	0	0	0	0	0	0	0
Opties op een renteswap	200.000	16	0	0	0	200.000	92
Aandelenopties	141	-17.518	0	0	-114	27	16
Termijncontracten op renteswaps	0	0	0	0	0	0	0
Termijncontracten op renteswaps - afdekkingscontracten *	0	0	0	0	0	0	0
Termijncontracten op obligaties - aankopen	0	0	0	0	0	0	0
Termijncontracten op obligaties - verkopen	0	0	0	0	0	0	0
Termijncontracten in valuta***	0	0	0	0	0	0	0
Termijncontracten op valutaswaps***	0	0	0	0	0	0	0
Kredietderivat - afdekkingscontracten **	910.000	-45.885	0	0	-110.000	800.000	-45.260
	1.303.141	-58.654	0	0	-202.114	1.101.027	-43.606

* cash flow hedge

** fair value hedge

De bedragen in de kolom "Vervaldag" hebben betrekking op derivaten die in de loop van 2021 vervallen. De bedragen zijn opgenomen in nominale waarde.

3.4.10.1 Swap (IRS)

Het totale bedrag dat de P&V Groep in het boekjaar 2021 heeft ontvangen in het kader van de lopende swapcontracten bedraagt 3,5 miljoen euro.

Gedurende het boekjaar 2021 kwam één IRS op vervaldag voor een nominaal bedrag van 92 miljoen euro.

De P&V Groep bezit in 2021 nog twee IRS contracten voor een nominaal bedrag van 101 miljoen euro.

3.4.10.2 Forward Swap (IRS) – afdekkingsinstrumenten

De P&V Groep stelde in 2015 een portefeuille met forward swaps bedoeld als afgeleide kasstroom afdekkingsinstrumenten ('hedge accounting') samen voor een nominaal bedrag van 700 miljoen euro. Het laatste deel van die portefeuille (385 miljoen euro) werd beëindigd in 2020. Het doel van die afdekking was het toekomstige herbeleggingsrendement te garanderen. De P&V Groep heeft zich ertoe verbonden om op de eindvervaldag van de forward IRS een vastrentend actief met eenzelfde looptijd als de IRS te kopen.

Het beleggingsbeleid van P&V Groep heeft tot gevolg dat regelmatig obligaties aangekocht worden die aan die voorwaarde voldoen en dekt dus zeer waarschijnlijke toekomstige transacties (d.w.z. aankopen van vastrentende obligaties). Het gedekte risico is het risico op schommeling van de vaste rente waartegen de P&V Groep in de toekomst zal kunnen beleggen.

3.4.10.3 Swaption

Sinds 2012 werd een 'payer swaption'-programma ingevoerd dat de P&V Groep dekt tegen het risico op een stijging van de langetermijnrente. De optionele periodes gaan van drie tot acht jaar. De onderliggende swap

heeft een looptijd van tien jaar. Het nominale bedrag van alle swaptions bedroeg 200 miljoen euro in 2020 en is niet gewijzigd in 2021.

3.4.10.4 Forward asset Swap (spread lock)

Om haar SKV-ratio en duration gap te beschermen, heeft de P&V Groep, sinds juni 2018, een portefeuille van forward asset swaps samengesteld die haar Belgische staatsobligaties beschermen tegen een spreadverruiming tussen de OLO-rente en de swaprente.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de bedragen voor de twee desbetreffende OLO-effecten :

In duizenden €	Nominale waarde	Reële waarde
OLO 5,00% 28/03/2035	500.000	-25.021
OLO 4,25% 28/03/2041	300.000	-20.239
	800.000	-45.260

De negatieve waarde van kredietderivaten (forward asset swaps) in 2021 wordt verklaard door de ongunstige ontwikkeling van spreads gedurende het jaar. De daling wordt gecompenseerd door een stijging van de marktwaarde van de obligatieportefeuille die ten grondslag ligt aan het derivaat.

3.4.10.5 Aandelenopties en indices

Aan het einde van het jaar 2020 introduceerde de P&V Groep hedging op de aandelenportefeuille via een reeks indexopties (Eurostoxx50) voor een totaal nominaal bedrag van 449,9 miljoen euro. De laatste van deze contracten kwamen allemaal op vervaldag in januari en februari 2021.

In de loop van het boekjaar 2021, heeft de P&V Groep een reeks call-opties en put-opties op aandelen verkocht voor een bedrag van 101,7 miljoen euro. Hiervan zijn 35 opties (voor een bedrag van 76,4 miljoen euro) tot vervaldag gekomen of werden ze uitgeoefend en 11 opties (voor een bedrag van 25,3 miljoen) zijn vroegtijdig afgesloten.

In duizenden €	Open posities		Gesloten posities		Totaal
			Vroegtijdige beëindiging	Uitgeoefende of vervallen	
Aandelenopties	0,00		25.339	76.360	101.699
Indexopties	-		-	449.924	449.924
TOTAAL	-		25.339	526.284	551.624

3.4.11 Overdrachten van financiële activa

De financiële instrumenten die de P&V Groep overgedragen heeft, maar die niet volledig uit de balans geboekt zijn, bestaan voornamelijk uit tijdelijk overgedragen effecten in het kader van een repo. De eraan verwante passiva bestaan uit bedragen geboekt als korte termijnschulden die overeenstemmen met transacties met betrekking tot effectenleningen.

Een repo is een transactie waarbij obligaties (vooral staatsobligaties) in bewaring worden gegeven als waarborg in ruil voor liquide middelen. Een repotransactie houdt op zich weinig risico's in aangezien de vennootschap obligaties in pand geeft in ruil voor liquide

middelen. De verschuldigde rente op dit soort verrichting is een vlottende rente (Euribor, Eonia). De schommelingen in de marktwaarde van het gegeven onderpand worden opgevangen door bijkomend onderpand te leveren (wanneer de langetermijnrentes stijgen) of door onderpand terug te krijgen (als de langetermijnrentes dalen). Een repotransactie creëert een verbintenis op korte termijn.

In 2021 heeft het bedrijf repo-transacties uitgevoerd voor een bedrag van 450 miljoen euro.

3.5 Financiële beleggingen Unit Link (tak 23)

De financiële activa van tak 23 bedragen 1.080,5 miljoen euro in 2021 tegenover 1.209,3 miljoen euro in 2020. Aan de passiefzijde is het bedrag gelijk aan 1.140,5 miljoen euro, opgenomen onder de technische voorzieningen voor beleggingscontracten zonder winstdeelname. De twee posten zijn voornamelijk gekoppeld aan beleggingscontracten van tak 23, waarvan de

evolutie beïnvloed werd door de vereffening van Private Insurer. De financiële schulden bestaan tevens uit tak 26-contracten (collectieve kapitalisatiecontracten).

De financiële instrumenten van tak 23 zijn als volgt verdeeld tussen de verschillende niveaus van de hiërarchie.

In duizenden €	2021	2020
Actief		
Niveau 1	1.034.912	1.032.870
Niveau 3	45.600	176.399
Financiële investeringen "Unit link"	1.080.512	1.209.269
Passief		
Financiële verplichtingen - beleggingscontracten zonder WD	1.140.473	1.281.406

De financiële activa vermeld in niveau 1 bestaan uit staatsobligaties en beleggingsfondsen die een periodieke inventariswaarde publiceren.

De onder niveau 3 opgenomen bedragen vertegenwoordigen illiquide activa die in de dochteronderneming Private Insurer aanwezig zijn. Deze activa zijn gewaardeerd op basis van

contractuele overeenkomsten betreffende de inbreng van activa of van de laatst verkrijgbare objectieve inventariswaarden en er zijn onvoldoende objectieve elementen om hun reële waarde onder IFRS 13 op de balansdatum te bepalen. De eventuele variaties en aanpassingen zouden geen invloed hebben noch op het eigen vermogen, noch op het resultaat van de P&V Groep, maar zouden wel een impact hebben op de presentatie van deze activa en zelfs, via een spiegeleffect, op de financiële schulden – investeringscontracten zonder WD.

Het management is van oordeel dat er een materieel risico blijft bestaan op 23,74 miljoen euro aan activa op de balans dat verband houdt met het gebrek aan beschikbare informatie om ze op objectieve basis te waarderen. Voor het overige is het management ervan overtuigd dat de effecten, waarvan wordt gezegd dat ze "van nature illiquide zijn om aan de verzekeringnemer over te dragen", op basis van de inventariswaarden aan de polishouders kunnen worden overdragen en dit door de ervaring uit het verleden met betrekking tot dit onderwerp, die daarover geen twijfel doet ontstaan.

3.6 Investerings in geassocieerde deelnemingen

De toename van de investeringen in geassocieerde deelnemingen met 9,5 miljoen

euro vertegenwoordigt voornamelijk de impact van het jaarresultaat.

3.7 Overige activa

3.7.1 Herverzekeringsactiva en verzekeringsvorderingen

In duizenden €	2021	2020	Variatie
Vorderingen uit hoofde van verzekeringnemers	98.566	86.875	11.691
Vorderingen uit hoofde van tussenpersonen	29.250	30.010	(760)
Vorderingen uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	72.159	9.226	62.932
Vorderingen uit verzekering	199.974	126.111	73.863
Deposito bij de cederende maatschappij	329	329	-
Deel van de herverzekerders in de technische voorzieningen	325.139	274.676	50.463
Activa uit hoofde van herverzekeringsactiva	325.468	275.005	50.463
Totaal	525.442	401.117	124.326

Worden vermeld in deze rubriek :

- voor directe verzekeringen, het deel van de vervallen en door de onderneming
- Vorderingen van het bedrijf op agenten, makelaars en andere verzekeringstussenpersonen;
- Herverzekeringsactiva komen voor het grootste deel overeen met het aandeel van herverzekerders in de technische voorzieningen van de onderneming.

In 2021, stijgen de herverzekeringsactiva met 50,5 miljoen euro, voornamelijk als gevolg van de tussenkomst van de herverzekerders in het

uitgegeven premies en bijdragen, dat nog teruggevorderd moet worden;

kader van de dossiers met betrekking tot de overstromingen die plaatsvonden in juli 2021.

De verzekeringsvorderingen verhogen met 73,9 miljoen euro. Deze stijging is voornamelijk toe te schrijven aan een toename van de klanten- en makelaarsrekeningen en een toename van de debetsaldi op het vlak van de uitgaande herverzekeringsrekeningen, die sterk stijgen als gevolg van de tussenkomst in de dossiers met betrekking tot de overstromingen.

3.7.1.1 Overzicht van de herverzekeringsactiva en verzekeringsvorderingen

In duizenden €	2021	2020	Variatie
Overige activa - op lange termijn			
Activa uit hoofde van herverzekeringen	293.610	275.005	18.605
Vorderingen uit verzekeringen	9.899	10.884	(985)
Totaal overige activa - op lange termijn	303.509	285.889	17.620
Overige activa - op korte termijn			
Activa uit hoofde van herverzekeringen	31.858	-	31.858
Vorderingen uit verzekeringen	190.076	115.228	74.848
Totaal overige activa - op korte termijn	221.934	115.228	106.706
Totaal	525.442	401.117	124.326

In 2021 waren de activa op korte termijn beïnvloed door de vorderingen uit verzekeringen (toename van de vorderingen uit hoofde van verzekeringnemers) en de activa uit

hoofde van herverzekeringen met betrekking tot de overstromingen.

In duizenden €	2021			
	Tot 1 jaar	Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal
Activa uit hoofde van herverzekeringen	31.858	293.610	-	325.468
Vorderingen uit verzekeringen	190.076	2.844	7.055	199.974
Totaal	221.934	296.454	7.055	525.442
In duizenden €	2020			
	Tot 1 jaar	Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal
Activa uit hoofde van herverzekeringen	-	275.005	-	275.005
Vorderingen uit verzekeringen	115.228	4.268	6.616	126.111
Totaal	115.228	279.273	6.616	401.117

3.7.2 Overige vorderingen

In duizenden €	2021	2020	Variatie
Overige vorderingen	129.083	111.293	17.789
Lease vorderingen in vlottende activa	6.415	6.331	84
Verworven producten en over te dragen kosten	16.685	13.260	3.425
Totaal	152.184	130.884	21.299

De overige vorderingen omvatten voornamelijk lopende lease-vorderingen, terug te vorderen belastingen en voorzieningen voor te verhalen schade (57,0 miljoen euro in 2021). (zie eveneens nota 3.11.2.1.)

De stijging van de post 'overige schuldvorderingen' (17,8 miljoen euro) is hoofdzakelijk te verklaren door een toename van de terug te vorderen belastingvoorziening, de sociale schuldvorderingen en van de voorziening voor te verhalen schade.

3.7.2.1 Overzicht van de overige vorderingen

In duizenden €	2021	2020	Variatie
Overige activa - op lange termijn			
Overige vorderingen	70.403	64.749	5.654
Totaal overige activa - op lange termijn	70.403	64.749	5.654
Overige activa - op korte termijn			
Overige vorderingen	58.680	46.545	12.136
Lease vorderingen in vlottende activa	6.415	6.331	84
Verworven producten en over te dragen kosten	16.685	13.260	3.425
Totaal overige activa - op korte termijn	81.781	66.136	15.645
Totaal	152.184	130.884	21.299

De overige vorderingen stijgen voor de korte en lange termijn.

In duizenden €	2021			
	Tot 1 jaar	Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal
Overige vorderingen	58.680	63.317	7.086	129.083
Lease vorderingen in vlottende activa	6.415	-	-	6.415
Verworven producten en over te dragen kosten	16.685	-	-	16.685
Totaal	81.781	63.317	7.086	152.184
In duizenden €	2020			
	Tot 1 jaar	Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal
Overige vorderingen	46.545	57.288	7.460	111.293
Lease vorderingen in vlottende activa	6.331	-	-	6.331
Verworven producten en over te dragen kosten	13.260	-	-	13.260
Totaal	66.136	57.288	7.460	130.884

3.8 Verhuur en leasing

3.8.1 Leaseovereenkomsten

3.8.1.1 P&V als lessee

Leaseovereenkomsten worden als een met een gebruiksrecht overeenstemmend actief opgenomen en een overeenkomstige leaseverplichting wordt opgenomen in schulden op de datum waarop het onderliggend actief klaar is voor gebruik door de Groep. De kostprijs van het met een gebruiksrecht overeenstemmend actief omvat het bedrag van de geboekte leaseverplichtingen, de gemaakte

initiële directe kosten en alle op of voor de aanvangsdatum verrichte leasebetalingen, verminderd met alle eventuele ontvangen lease-incentives. Het met een gebruiksrecht overeenstemmend actief wordt lineair afgeschreven vanaf de aanvangsdatum tot aan het einde van de gebruiksduur van het onderliggend actief of tot aan het einde van de leaseperiode, afhankelijk van welke periode het kortst is. De met een gebruiksrecht

overeenstemmend activa kunnen een waardevermindering ondergaan.

De leaseverplichting wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van de leasebetalingen die moeten worden betaald tijdens de leaseperiode. Die leasebetalingen moeten worden gediscoteerd op basis van de impliciete rentevoet van de leaseovereenkomst, mits die op eenvoudige wijze kan worden bepaald. Indien die rentevoet niet op eenvoudige wijze kan worden bepaald, moet de lessee de marginale rentevoet gebruiken. De leasebetalingen bestaan uit vaste betalingen, verminderd met eventuele te ontvangen lease-incentives, variabele leasebetalingen die afhankelijk zijn van een index of rentevoet, en bedragen die naar verwachting verschuldigd zullen zijn uit hoofde van restwaardegaranties. Leasebetalingen omvatten ook de uitoefenprijs van de aankoopoptie indien het redelijk zeker is dat de Groep deze optie zal uitoefenen en de betaling van boeten in geval van beëindiging van de leaseovereenkomst. Elke leasebetaling wordt verdeeld tussen de terugbetaling van het kapitaal van de leaseverplichting en de rentelast. De rentelast wordt in het resultaat opgenomen over de looptijd van het leasecontract en moet overeenkomen, voor het saldo van de leaseverplichting, met de toepassing van een constante rentevoet voor elke periode. Leasebetalingen voor leaseovereenkomsten van korte duur en leaseovereenkomsten waarvan het onderliggend actief een lage waarde heeft,

worden lineair opgenomen in de geconsolideerde resultatenrekening.

3.8.1.2 P&V als lessor

Leaseovereenkomsten aan de hand waarvan de P&V Groep niet nagenoeg alle risico's en voordelen eigen aan de eigendom van een geleased actief overdraagt, worden beschouwd als operationele leases. De initiële directe kosten gemaakt bij de onderhandeling en de invoering van de operationele lease worden aan de boekwaarde van het geleased actief toegevoegd en op dezelfde basis als de lease-inkomsten geboekt over de duur van de overeenkomst.

De voorwaardelijke leasebetalingen worden in de periode waarin ze ontvangen worden als inkomsten geboekt.

De P&V Groep heeft vooral terreinen en gebouwen die zowel financieel als operationeel geleased zijn.

Het onderscheid tussen een financiële lease en een operationele lease wordt bij aanvang van de overeenkomst bepaald op grond van de overdracht van de risico's en premies. Als de risico's en voordelen bijna volledig zijn gedragen door de leasener, dan zal de P&V Groep dit als een financiële lease beschouwen. Alle andere overeenkomsten zijn opgenomen als operationele leaseovereenkomsten.

In duizenden €	2021	2020
Vorderingen in vlottende activa	6.415	6.331
Vorderingen in vaste activa	81.039	86.672
Totaal	87.455	93.003
Netto variatie van financiële huurovereenkomsten	(5.549)	

De financiële leases en niet-courante vorderingen zijn onder de financiële instrumenten opgenomen in de rubriek 'Leningen en vorderingen'. Alle overige

vorderingen zijn gegroepeerd onder de rubriek 'Overige vorderingen'.

	2021			
	Bruto Investerings	Contante waarde van de betalingen		Niet-gewaarborgde restwaarde
			Kapitaal	Intresten
Op maximum 1 jaar	6.415	6.803	3.504	-
Meer dan 1 jaar maar op max. 5 jaar	25.157	28.081	10.324	-
Meer dan 5 jaar	55.882	47.380	9.195	8.123
Totaal	87.455	82.265	23.023	8.123

	2020			
	Bruto Investerings	Contante waarde van de betalingen		Niet-gewaarborgde restwaarde
			Kapitaal	Intresten
Op maximum 1 jaar	6.331	6.393	3.863	-
Meer dan 1 jaar maar op max. 5 jaar	27.020	28.333	11.619	-
Meer dan 5 jaar	59.653	53.058	11.270	8.021
Totaal	93.003	87.783	26.752	8.021

In 2017 is een erfpachtcontract afgesloten voor het Triamantgebouw en werd het erfpachtcontract voor het Belliardgebouw verlengd. In 2021 zijn wij geen nieuw erfpachtcontract aangegaan.

De lopende leases op onroerende goederen vervallen tussen 2021 en 2044.

De voornaamste huurcontracten voor onroerende leasing zijn erfpachtcontracten die met de Europese Commissie zijn afgesloten voor een looptijd van meer dan vijf jaar. De huurgelden worden geïndexeerd.

Buiten de voornoemde leases heeft de Groep onbelangrijke leasingovereenkomsten.

3.8.2 Operationele lease

3.8.2.1 De groep als leasinggever

	2021		2020
	Toekomstige minimale leaseontvangsten uit hoofde van een huurovereenkomst		
Op maximum 1 jaar	4.959		5.230
Meer dan 1 jaar maar op max. 5 jaar	18.630		15.453
Meer dan 5 jaar	11.954		8.980
Totaal	35.543		29.663

De operationele leases vertegenwoordigen alle leasebetalingen die de P&V Groep moet krijgen op die vastgoedbeleggingen. De vervaldagen zijn gespreid volgens de

3.8.2.2 De groep als leasingnemer

De Groep P&V heeft operationele leaseovereenkomsten inzake onroerend goed, rollende voertuigen en IT-materiaal. De

vervaldata van de leaseovereenkomsten, zonder rekening te houden met een eventuele stilzwijgende verlenging.

boekhoudwaarde van de met een gebruiksrecht overeenstemmende activa op afsluitingsdatum, per categorie van onderliggende activa :

	2021		
	Voertuigen	Gebouwen	Overig materieel
Beginsaldo	5.303	1.048	217
Aanwervingen	1.573	-	161
Afschrijvingen	(2.845)	(104)	(201)
Overdrachten naar derden	(44)	-	-
Eindsaldo	3.987	945	177
In duizenden €			
	2020		
	Voertuigen	Gebouwen	Overig materieel
Beginsaldo	6.389	1.438	192
Aanwervingen	1.956	76	241
Afschrijvingen	(2.991)	(205)	(217)
Overdrachten naar derden	(50)	(260)	-
Eindsaldo	5.303	1.048	217

Leaseschulden opgenomen als verplichtingen op het passief en bewegingen van het boekjaar:

In duizenden €	2021	2020
Beginsaldo	6.764	8.089
Toevoegingen	1.733	2.012
Betalingen	(3.158)	(3.284)
Verminderings	(44)	(52)
Eindsaldo	5.295	6.764
Courant	2.613	2.836
Niet-courant	2.682	3.928

Bedragen met betrekking tot de leaseovereenkomsten, gedurende het boekjaar, opgenomen in de resultatenrekening :

In duizenden €	2021	2020
Afschrijvingskosten op een met een gebruiksrecht overeenstemmend actief	3.150	3.380
Rentelasten op leaseverplichtingen	153	184
Kosten met betrekking tot leaseovereenkomsten met een lage waarde	57	63
Winst of verlies bij beëindiging van het contract	(1)	(1)
Totaal	3.359	3.625

Contractuele looptijden van leaseverplichtingen :

In duizenden €	
Toekomstige minimumbetalingen	2021
Op maximum 1 jaar	2.720
Meer dan 1 jaar maar op max. 5 jaar	2.003
Meer dan 5 jaar	780
Totaal	5.503
In duizenden €	
Toekomstige minimumbetalingen	2020
Op maximum 1 jaar	2.996
Meer dan 1 jaar maar op max. 5 jaar	3.257
Meer dan 5 jaar	312
Totaal	6.565

3.9 Geldmiddelen en kasequivalenten

De posities van de P&V Groep betreffende geldmiddelen zien er als volgt uit:

In duizenden €	2021	2020	2019
Cash binnen de groep	194.307	186.200	136.393
Kortlopende rekeningen	4.988	4.999	19.996
Totaal geldmiddelen	199.295	191.199	156.389
Netto toename van geldmiddelen en kasequivalenten	8.096	34.810	

De kasequivalenten bestaan hoofdzakelijk uit monetaire posten in euro of equivalente beleggingen die voldoen aan de criteria van IAS 7.

In de rubriek 'Geldmiddelen van de groep' vindt men voornamelijk de bancaire geldmiddelen en kasequivalenten en de deposito's die door verschillende entiteiten van de P&V Groep aangehouden worden.

De geldmiddelen en kasequivalenten zijn volledig ter beschikking van de P&V Groep.

De stijging van de geldmiddelen kan als volgt worden verklaard:

- Stijging van de geldmiddelen in de Groep met 8,1 miljoen euro;
- De kortlopende rekeningen blijven stabiel.

3.10 Eigen vermogen

In duizenden €	2020			2021
		Herklassering	Variatie	
Uitgegeven kapitaal en reserves verbonden aan het kapitaal	644.879	-	31	644.910
Overige reserves en minderheidsbelangen	1.588.605	-	97.085	1.685.691
Totaal eigen vermogen	2.233.484	-	97.116	2.330.601

Gedurende het boekjaar zijn het uitgegeven kapitaal en de aan het kapitaal verbonden reserves gestegen als gevolg van de kapitaalsverhoging door het openstellen van het kapitaal aan externe coöperanten in de vorm van B- en C-aandelen.

De overige reserves verbonden aan het kapitaal omvatten de onbeschikbare reserves, de

wettelijke reserve en de vrijgestelde reserve van P&V Verzekeringen.

De stijging van de overige reserves en minderheidsbelangen is te verklaren door de variatie van het resultaat en van de andere elementen van het globaal resultaat (zie nota 1).

3.11 Technische schulden en verzekeringsschulden

3.11.1 Verzekeringsovereenkomsten en financiële instrumenten met een discretionair-winstdelingselement

Voor alle contracten die een belangrijk verzekeringsrisico inhouden (verzekeringsovereenkomsten) en voor de investeringscontracten met elementen van discretionaire winstdeelname (WD), is IFRS4 van toepassing.

De investeringscontracten zonder WD (het merendeel contracten van tak 23 en tak 26) vallen onder de norm IAS 39, ook al is hun rechtsvorm die van een verzekeringspolis. De depositoboekhouding is dus van toepassing.

Depositoboekhouding wordt gedefinieerd als de boeking van premies, niet via het resultaat, maar rechtstreeks via de post “financiële schulden – beleggingscontracten zonder WD”. Enkel de ontvangen beheerskosten worden in het resultaat opgenomen

Boeking van de verzekeringscontracten Niet-leven

De uitgegeven premies worden geboekt bij het opstellen van het contract. De premies worden in het resultaat erkend naar rato van hun verwerving en in verhouding tot de duur van de dekking van het contract.

De voorziening voor niet-verdiende premies vertegenwoordigt het gedeelte van de uitgegeven premies met betrekking tot de nog resterende duur van de dekking.

De voorziening voor lopende risico's wordt toegevoegd aan de voorziening voor niet-verdiende premies en komt overeen met een

voorziening die wordt opgenomen als blijkt dat het geheel van de geschatte kosten van schadegevallen en administratiekosten, verbonden aan de lopende contracten en aan contracten die na het einde van het boekjaar nog door de onderneming moeten worden gedragen, hoger zal zijn dan het geheel van niet-verdiende premies en premies die op deze contracten verschuldigd zijn.

De tijdens het boekjaar toegekende commissies hernemen de ontvangen bedragen die moeten worden doorgestort aan de tussenpersonen van de groep (makelaars en agenten). Deze bedragen worden hernomen onder de rubriek “administratieve & operationele kosten“ van de resultatenrekening. Eventueel wordt een prorata van de kosten overgedragen naar volgend boekjaar.

De bijkomende commissies (commissies verbonden aan specifieke marketingacties, betaald aan makelaars en agenten) worden opgenomen in dezelfde rubriek.

De premies afgestaan aan herverzekeraars omvatten alle betaalde of nog te betalen premies voor herverzekeringsovereenkomsten afgesloten via de verzekeringsonderneming. Deze premies worden geboekt in de perioden die betrekking hebben op deze contracten en verlagen de door de groep verdiende premies.

De verzekeringskosten van de resultatenrekening omvatten het bedrag van de

schadegevallen uitbetaald voor het boekjaar. Dit bedrag bestaat uit de vergoedingen en uitkeringen te betalen als gevolg van de gebeurtenissen die plaatsvonden voor de balansdatum, evenals de externe en interne beheerskosten van de bovengenoemde schadegevallen.

De verzekeringskosten bevatten eveneens de geschatte betaalde schaden (*voorziening op het passief volgens belgische normen, namelijk schulden met betrekking tot verzekeringscontracten*). Deze voorziening wordt samengesteld voor alle schadegevallen die hebben plaatsgevonden tot op het einde van het boekjaar, al dan niet aangegeven, en na aftrek van de uitbetalingen in het kader van deze schadegevallen. De geschatte bedragen worden bepaald op basis van de ervaring van de onderneming in het beheer van dergelijke dossiers (actuariële studies) en op basis van expertiserapporten (artsen, automobielexperten, ...). Ze vertegenwoordigen de totale kost dat het schadegeval uiteindelijk voor het bedrijf zal vertegenwoordigen. Deze bedragen worden geraamd op een niet geactualiseerde basis.

Een daling van de verzekeringskosten wordt gerealiseerd door het creëren van een actief waarop het vermoedelijk verwachte bedrag van verhaal op de tussenkomst van het bedrijf bij de verzekerden of derden, op de tussenkomst van herverzekeraars en op de te recupereren vrijstellingen, wordt geboekt. Deze kostenvermindering wordt op dezelfde plaats van de resultatenrekening geboekt als de kost die door de onderneming in rekening wordt genomen, wat in een netto bedrag resulteert.

De bedragen betaald betreffende het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds en andere kosten die niet rechtstreeks toe te schrijven zijn aan één polis, worden in hun geheel ten laste van de onderneming genomen en worden opgenomen onder de post "andere technische kosten".

Het gedeelte van de herverzekeraars in de geraamde en betaalde schadegevallen vertegenwoordigt een schuldvordering van de groep op de herverzekeraars en wordt

hernomen onder de rubriek "activa uit hoofde van herverzekeringen".

Toereikendheidstesten van het passief worden gerealiseerd om zich te vergewissen van een voldoende niveau van de schulden met betrekking tot verzekeringscontracten. De groep baseert zich op de beste schatting van toekomstige kasstromen, van schadebeheerskosten (in Niet-leven) en van administratiekosten, evenals van de rendementspercentages van activa die deze verplichtingen dekken. Elke tekortkoming wordt vastgesteld in het resultaat.

Boeking van de verzekeringscontracten Leven en investeringscontracten met winstdeelname

Premies voor levensverzekeringscontracten op lange termijn en voor investeringscontracten met elementen van discretionaire winstdeelname worden als opbrengsten opgenomen op het ogenblik dat ze verschuldigd zijn door de verzekeringsnemers.

Hoewel herverzekeringssituaties in levensverzekeringen beperkt zijn, omvatten de premies die aan herverzekeraars worden afgestaan alle betaalde of te betalen premies voor herverzekeringscontracten die door de verzekeringsmaatschappij zijn aangegaan. Deze premies worden geboekt in de perioden met betrekking tot deze herverzekeringscontracten.

De tijdens het boekjaar toegekende commissies omvatten de ontvangen bedragen die moeten worden doorgestort aan de tussenpersonen van de groep (makelaars of agenten). Deze bedragen worden hernomen onder de rubriek "administratieve & operationele kosten" van de resultatenrekening. De verwervingskosten worden niet geactiveerd en niet in de loop van de tijd afgeschreven, maar worden onmiddellijk in resultaat opgenomen.

De bijkomende commissies (commissies verbonden aan specifieke marketingacties, betaald aan makelaars en agenten) worden opgenomen in dezelfde rubriek.

Verplichtingen i.v.m. levensverzekeringen worden vastgesteld op het ogenblik van de inning van een premie betreffende een verzekering Leven (gekwalificeerd als verzekering volgens IFRS 4 of als investeringscontract met WD) en dit om ervoor te zorgen dat voldoende geld is toegewezen om de toekomstige uitbetalingen met betrekking tot deze contracten te dekken.

De bedragen die betrekking hebben op deze voorzieningen vormen een kost die in de resultatenrekening onder de rubriek "provisie voor levensverzekering" wordt opgenomen.

Deze bedragen bestaan uit ontvangen premies en intresten die toekomen aan de verzekerden.

De intresten, verworven naar rato van de tijd die verstrijkt, vormen eveneens, zelfs bij gebrek aan premies, een kost die de provisies zal verhogen.

Schulden met betrekking tot verzekeringscontracten vormen derhalve de verbintenis van de onderneming jegens de begunstigten, rekening houdend met de gereserveerde premies en de verdiende rente, rekening houdend met de toegepaste mortaliteitstabellen.

De financiële schulden - investeringscontract met WD - vormen daarom de verbintenis van het bedrijf jegens de begunstigten, rekening houdend met de gereserveerde premies en de verworven intresten.

Het aandeel in de discretionaire winsten wordt door de groep bepaald op basis van het algemene niveau van vergoeding van het contract dat de groep bovenop het gegarandeerde tarief wil bereiken. Deze winstdeelnemingen worden op het einde van het boekjaar globaal geprovisioneerd en worden als discretionair beschouwd daar ze deel uitmaken van een groepsbeslissing. Ze worden, vanaf het volgende boekjaar, als

"provisies voor levensverzekeringen" opgenomen en moeten uiterlijk binnen 7 jaar op gedetailleerde wijze worden toegewezen aan contracten.

Het deel van de herverzekeraars in de geraamde en betaalde schadegevallen vertegenwoordigt een schuldvordering van de groep op de herverzekeraars en wordt hernomen onder de rubriek "activa uit hoofde van herverzekeringen".

De niet-gerealiseerde meer- of minderwaarden op obligatieactiva hebben een rechtstreekse impact op de waardering van verzekeringspassiva met betrekking tot deze bedrijfstak.

De P&V Groep heeft beslist om de schaduwboekhouding (Shadow Accounting)⁶ toe te passen zodat een meerwaarde op een obligatieactief (toegewezen om de verbintenissen van de groep voor deze contracten te dekken), voor de verzekeringscontracten (Leven) en investeringscontracten met winstdeelname, de verzekeringspassiva verhoogt via de niet-gerealiseerde resultaten.

De latente minderwaarden op een obligatieactief worden niet erkend als een actief. Op deze manier hebben de meer- en minderwaarden op geïnvesteerde activa (obligaties) geen invloed op het eigen vermogen van de P&V Groep door het creëren van een kunstmatige rijkdom (of verlies van rijkdom), maar worden ze geassocieerd met de verzekeringscontracten die ze dekken.

Inderdaad, als de onderliggende activa moeten worden verkocht op het ogenblik dat de financiële jaarrekening wordt gepresenteerd, wordt de totale marktwaarde belegd tegen het tarief vastgesteld bij de afsluiting en ten voordele van de verzekerde.

een actief de waardering van verzekeringsverplichtingen op dezelfde manier zal beïnvloeden als een gerealiseerde meer- of minderwaarde.

⁶ De « Shadow Accounting » is een principe ontstaan uit de norm IFRS 4 Fase I. Met dit principe kan een verzekeraar zijn boekhoudmethoden zodanig wijzigen dat een niet-gerealiseerde waardevermeerdering (of waardevermindering) op

Toereikendheidstesten van het passief worden gerealiseerd om zich te vergewissen van een voldoende niveau van de schulden met betrekking tot verzekeringscontracten (Leven) en investeringscontracten met winstdeelname. De groep baseert zich op de beste schatting van

toekomstige kasstromen, van beheerskosten en van administratiekosten, evenals van de rendementspercentages van activa die deze verplichtingen dekken. Elke tekortkoming wordt vastgesteld in het resultaat.

3.11.2 Technische voorzieningen

In duizenden €	2021		
	Verzekerings- contracten	Deel van de herverzekeraars	Netto
Levensverzekeringscontracten	12.105.885	-	12.105.885
Niet-leven verzekeringcontracten	2.477.712	(325.139)	2.152.573
Totaal technische voorzieningen op het passiva	14.583.598	(325.139)	14.258.459

In duizenden €	2020		
	Verzekerings- contracten	Deel van de herverzekeraars	Netto
Levensverzekeringcontracten	12.547.311	-	12.547.311
Niet-leven verzekeringcontracten	2.363.657	(274.676)	2.088.981
Totaal technische voorzieningen op het passiva	14.910.969	(274.676)	14.636.292

De technische voorzieningen komen overeen met de waardering op balansdatum van de verbintenissen van de onderneming ten opzichte van de verzekerden, de begunstigen en de verzekeringsnemers.

Het volgende is opgenomen onder deze rubriek:

- de voorziening voor niet-verdiende premies, dat wil zeggen het bedrag dat overeenstemt met het deel van de brutoherverzekerspremie dat moet worden toegerekend aan het volgende boekjaar of volgende jaren, om de kosten uit schadeclaims, de administratiekosten en de beheerskosten voor beleggingen te dekken.
- de voorziening voor lopende risico's, die de voorziening voor niet-verdiende premies aanvult. Dit is het geval wanneer blijkt dat het geschatte totaal van de schadeclaims en administratiekosten met betrekking tot lopende contracten die nog moeten worden gedragen door het bedrijf na het einde van het boekjaar, hoger zal zijn dan alle niet-verdiende premies en de

premies die op de genoemde contracten verschuldigd zijn.

- de voorziening voor schadeclaims: de geschatte totale kosten die de onderneming uiteindelijk zal betalen voor alle claims die hebben plaatsgevonden tot het einde van het boekjaar, al dan niet gerapporteerd, na aftrek van de reeds betaalde bedragen voor deze schadeclaims. Het omvat de te betalen schadevergoedingen en toelagen als gevolg van gebeurtenissen die vóór balansdatum plaatsvonden, evenals de externe en interne beheerskosten van de bovengenoemde claims.
- in de tak 'Leven' zijn onder deze rubriek opgenomen de opgelopen maar op het einde van het boekjaar nog niet vereffende prestaties en de bijbehorende externe en interne beheerskosten.

De voorzieningen voor verzekeringscontracten dalen met 327,4 miljoen euro vóór het aandeel van de herverzekeraars (op de actiefzijde van de balans vermeld onder de verzekeringsvorderingen – zie toelichting 3.7.1).

De levensverzekeringscontracten in de ruime zin worden beïnvloed door de daling van de schaduwboekhouding (shadow accounting). Dit kan worden verklaard door de afname van de reserve van de activa beschikbaar voor verkoop die beïnvloed werd door de in 2021 waargenomen rentestijging. Dit dalings-effect wordt verzacht door de natuurlijke groei van de technische voorzieningen als gevolg van het normale verloop van de activiteiten.

De technische voorzieningen bestaan voor 83,0% uit reserves gekoppeld aan Levensverzekeringscontracten en voor 17,0% uit reserves gekoppeld aan Niet-levensverzekeringscontracten. Die technische

voorzieningen zijn gedekt door financiële beleggingen op de actiefzijde. De P&V Groep heeft een afdekkingsoverschot ten opzichte van de technische voorzieningen waaruit blijkt dat ze haar verplichtingen kan nakomen.

Het herverzekeringsaandeel in de Niet-levensverzekeringscontracten vertegenwoordigt slechts 13,1%.

3.11.2.1 Technische voorzieningen Niet-leven

	2021		
	Verzekerings- contracten	Deel van de herverzekeraars	Netto
Voorziening voor te betalen schaden, aangegeven door de verzekerden	2.069.626	(320.929)	1.748.697
Voorziening voor te betalen schaden IBNR	84.854	-	84.854
Voorziening voor te betalen schaden IBNER	23.452	-	23.452
Uitgaven voor de interne behandeling van schadegevallen	83.927	-	83.927
Voorzieningen voor de lopende schadeloosstelling	* 2.261.859	(320.929)	1.940.930
Voorziening voor niet-verdiende premies	153.152	-	153.152
Voorziening voor lopende risico's	5.707	(4.211)	1.496
Totaal technische voorzieningen niet-leven	2.420.718	(325.139)	2.095.578

	2020		
	Verzekerings- contracten	Deel van de herverzekeraars	Netto
Voorziening voor te betalen schaden, aangegeven door de verzekerden	1.978.745	(270.732)	1.708.013
Voorziening voor te betalen schaden IBNR	75.644	-	75.644
Voorziening voor te betalen schaden IBNER	29.840	-	29.840
Uitgaven voor de interne behandeling van schadegevallen	75.558	-	75.558
Voorzieningen voor de lopende schadeloosstelling	* 2.159.787	(270.732)	1.889.054
Voorziening voor niet-verdiende premies	144.845	-	144.845
Voorziening voor lopende risico's	7.334	(3.944)	3.390
Totaal technische voorzieningen niet-leven	2.311.966	(274.676)	2.037.290

* Bovenstaande tabel omvat de voorzieningen voor te verhalen schade ten belope van 57,0 miljoen euro in 2021 die opgenomen zijn in het actief van de balans onder de post "overige vorderingen".

De voorzieningen voor lopende schadeloosstellingen zijn vóór het aandeel van de herverzekeraars gestegen met 102,1 miljoen euro.

De voorzieningen voor lopende schadeloosstellingen **min herverzekering** stijgen eveneens met 51,9 miljoen euro.

De IBNR-voorzieningen nemen toe, de IBNER-voorzieningen nemen af.

Uit voorzorg bevatten de IBNR-voorzieningen het aandeel van de P&V Groep in het bedrag dat de minimale interventiedrempel van het Waalse Gewest overschrijdt zoals voorzien in

het overeenkomstprotocol betreffende de overstromingen van juli 2021.

Bovendien, en zoals bepaald in het overeenkomstprotocol, zijn de provisies voor te betalen schaden boven het dubbele plafond ten laste van de Gewesten voor een totaal bedrag van 51,7 miljoen euro. Dit bedrag is niet opgenomen in de verzekeringspassiva, maar wordt voorgefinancierd door de P&V Groep.

3.11.2.2 Voorzieningen voor de lopende schadeloosstelling

In duizenden €	2021		
	Verzekerings- contracten	Deel van de herverzekeraars	Netto
Beginsaldo	2.159.787	(270.732)	1.889.055
Voorzieningen voor te betalen schaden die zich hebben voorgedaan tijdens de periode	423.641	(73.204)	350.437
Voorzieningen voor te betalen schaden die zich hebben voorgedaan in vorige periodes	(226.744)	15.781	(210.963)
Wijzigingen in de voorzieningen voor te betalen schaden die zich hebben voorgedaan in vorige periodes	(94.825)	7.227	(87.598)
Eindsaldo	2.261.859	(320.929)	1.940.930
In duizenden €	2020		
	Verzekerings- contracten	Deel van de herverzekeraars	Netto
Beginsaldo	2.189.049	(280.451)	1.908.598
Voorzieningen voor te betalen schaden die zich hebben voorgedaan tijdens de periode	326.124	(24.784)	301.340
Voorzieningen voor te betalen schaden die zich hebben voorgedaan in vorige periodes	(234.807)	11.158	(223.649)
Wijzigingen in de voorzieningen voor te betalen schaden die zich hebben voorgedaan in vorige periodes	(120.580)	23.345	(97.235)
Eindsaldo	2.159.787	(270.732)	1.889.054

De voorziening voor schadeclaims wordt geschat als de totale kosten die de onderneming uiteindelijk zal moeten maken om alle gerapporteerde schadeclaims te voldoen aan het einde van het boekjaar, al dan niet gerapporteerd, na aftrek van reeds betaalde bedragen voor deze claims.

Deze schattingen worden regelmatig herzien, hetzij op basis van nieuwe elementen in het

dossier of minstens jaarlijks bij afwezigheid van bewegingen.

Het is daarom gebruikelijk om voorzieningen van een bepaald jaar de daaropvolgende jaren te zien evolueren en dit volgens het normale verloop van de activiteiten.

3.11.2.3 Voorzieningen voor niet-verdiende premies

In duizenden €	2021		
	Verzekerings- contracten	Deel van de herverzekeraars	Netto
Beginsaldo	144.845	-	144.845
Premies onderschreven tijdens de periode	884.501	-	884.501
Verworven premies tijdens de periode	(876.195)	-	(876.195)
Eindsaldo	153.152	-	153.152
In duizenden €	2020		
	Verzekerings- contracten	Deel van de herverzekeraars	Netto
Beginsaldo	137.406	-	137.406
Premies onderschreven tijdens de periode	793.833	-	793.833
Verworven premies tijdens de periode	(786.394)	-	(786.394)
Eindsaldo	144.845	-	144.845

De voorziening voor niet-verdiende premies is gestegen ten opzichte van vorig boekjaar. Die voorziening wordt enkel berekend op de verzekeringstak Niet-Leven. De

brutoverzekeringspremies Niet-Leven stijgen met 8,3 miljoen euro.

3.11.2.4 Betalingsdriehoeken per jaar waarin schadegevallen zich hebben voorgedaan

De onderstaande tabel omvat de schadeafwikkelingsdriehoek na aftrek van verhaal en exclusief herverzekering voor de takken 'Directe zaken'. Hij omvat niet de uitgaven voor schadegevallen betaald in de vorm van rentes van de takken 'Arbeidsongevallen' en 'Ziekte/Gewaarborgd inkomen'.

Het betalingsbeleid voor schadegevallen onderging geen wijzigingen in 2021.

De schadeafwikkelingsdriehoek wordt gebruikt om de noodzakelijke reserves te

schatten op basis van historische gegevens. De berekening van reserves wordt gedaan door trends uit het verleden in de toekomst te extrapoleren. De datums op de eerste regel (horizontaal) komen overeen met de jaren waarin de schadegevallen zich hebben voorgedaan, terwijl de verticale kolommen de jaren van de betaling weergeven (cumulatief).

Teneinde vollediger informatie te presenteren over de evolutie van de betalingen en de schadelast staat hieronder de tabel met de gegevens van eind 2020:

Jaren waarin de schadegevallen zich hebben voorgedaan													
In duizenden €	<2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
N		164.346	168.110	166.055	174.198	176.552	188.399	180.360	188.135	167.298	181.492	186.537	174.502
N+1		243.671	258.119	250.735	254.997	262.452	276.702	260.574	271.396	240.143	260.635	267.478	-
N+2		259.451	277.272	269.186	274.145	279.879	292.283	279.380	286.519	256.728	277.203	-	-
N+3		272.860	288.213	279.287	287.541	289.575	303.858	288.902	300.629	267.175	-	-	-
N+4		283.704	299.166	287.717	294.878	300.264	311.413	300.814	308.655	-	-	-	-
N+5		293.923	304.646	297.188	303.236	306.901	321.126	309.102	-	-	-	-	-
N+6		300.074	309.288	302.839	306.010	311.890	326.553	-	-	-	-	-	-
N+7		304.967	312.118	306.644	310.304	316.507	-	-	-	-	-	-	-
N+8		308.121	315.400	309.893	312.955	-	-	-	-	-	-	-	-
N+9		310.773	321.510	311.051	-	-	-	-	-	-	-	-	-
N+10		312.358	324.335	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
N+11		314.192	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<hr/>													
N		330.304	326.797	312.351	331.704	323.163	390.504	381.828	401.426	369.633	391.047	390.075	362.025
N+1		375.206	369.631	360.129	388.447	379.473	431.335	413.595	410.314	367.378	401.534	383.797	-
N+2		368.629	367.232	363.632	381.021	382.539	402.588	397.597	390.990	351.416	382.448	-	-
N+3		364.226	365.439	359.726	372.303	376.695	390.217	387.116	386.257	342.426	-	-	-
N+4		360.816	360.700	356.820	369.983	369.543	380.615	380.546	381.531	-	-	-	-
N+5		360.151	357.478	353.836	365.141	363.096	371.073	375.894	-	-	-	-	-
N+6		358.962	351.784	346.454	358.440	359.420	363.317	-	-	-	-	-	-
N+7		358.495	349.900	342.239	354.046	355.547	-	-	-	-	-	-	-
N+8		355.398	348.399	339.852	350.104	-	-	-	-	-	-	-	-
N+9		355.699	347.511	335.846	-	-	-	-	-	-	-	-	-
N+10		355.516	345.752	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
N+11		352.812	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<hr/>													
Te verwachten verlies op aanvangsdatum		330.304	326.797	312.351	331.704	323.163	390.504	381.828	401.426	369.633	391.047	390.075	362.025
Te verwachten verlies van het vorig boekjaar		355.516	347.511	339.852	354.046	359.420	371.073	380.546	386.257	351.416	401.534	390.075	-
Te verwachten verlies van het huidig boekjaar		352.812	345.752	335.846	350.104	355.547	363.317	375.894	381.531	342.426	382.448	383.797	362.025
<hr/>													
Verschil tussen huidig boekjaar en het jaar waarin het schadegeval is voorgevallen		(22.507)	(18.954)	(23.496)	(18.399)	(32.384)	27.187	5.934	19.895	27.207	8.599	6.278	-
<hr/>													
Verschil tussen huidig boekjaar en het vorig boekjaar		2.704	1.759	4.006	3.942	3.873	7.755	4.653	4.725	8.990	19.086	6.278	-
<hr/>													
Voorzieningen voor te betalen schaden (meer dan 10 jaar)		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	286.260
Voorzieningen voor te betalen schaden gedurende de laatste 10 jaar		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	761.754
Overige voorzieningen niet hernoemen in deze schadeafwikkelingsdriehoek		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.111.773
Voorzieningen voor lopende schadeloosstelling		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.159.787

De gegevens 2021 zien er als volgt eruit:

Jaren waarin de schadegevallen zich hebben voorgedaan													
In duizenden €	<2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
N		168.110	166.055	174.198	176.552	188.399	180.360	188.135	167.298	181.492	186.537	174.502	259.698
N+1		258.119	250.735	254.997	262.452	276.702	260.574	271.396	240.143	260.635	267.478	249.984	-
N+2		277.272	269.186	274.145	279.879	292.283	279.380	286.519	256.728	277.203	283.206	-	-
N+3		288.213	279.287	287.541	289.575	303.858	288.902	300.629	267.175	286.495	-	-	-
N+4		299.166	287.717	294.878	300.264	311.413	300.814	308.655	274.561	-	-	-	-
N+5		304.646	297.188	303.236	306.901	321.126	309.102	315.060	-	-	-	-	-
N+6		309.288	302.839	306.010	311.890	326.553	316.519	-	-	-	-	-	-
N+7		312.118	306.644	310.304	316.507	329.934	-	-	-	-	-	-	-
N+8		315.400	309.893	312.955	319.920	-	-	-	-	-	-	-	-
N+9		321.510	311.051	315.521	-	-	-	-	-	-	-	-	-
N+10		324.335	313.506	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
N+11		325.773	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<hr/>													
N		326.797	312.351	331.704	323.163	390.504	381.828	401.426	369.633	391.047	390.075	362.025	534.834
N+1		369.631	360.129	388.447	379.473	431.335	413.595	410.314	367.378	401.534	383.797	351.772	-
N+2		367.232	363.632	381.021	382.539	402.588	397.597	390.990	351.416	382.448	365.554	-	-
N+3		365.439	359.726	372.303	376.695	390.217	387.116	386.257	342.426	376.372	-	-	-
N+4		360.700	356.820	369.983	369.543	380.615	380.546	381.531	335.635	-	-	-	-
N+5		357.478	353.836	365.141	363.096	371.073	375.894	383.256	-	-	-	-	-
N+6		351.784	346.454	358.440	358.440	359.420	363.317	372.201	-	-	-	-	-
N+7		349.900	342.239	354.046	355.547	362.531	-	-	-	-	-	-	-
N+8		348.399	339.852	350.104	353.141	-	-	-	-	-	-	-	-
N+9		347.511	335.846	346.937	-	-	-	-	-	-	-	-	-
N+10		345.752	334.604	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
N+11		344.585	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<hr/>													
Te verwachten verlies op aanvangsdatum		326.797	312.351	331.704	323.163	390.504	381.828	401.426	369.633	391.047	390.075	362.025	534.834
Te verwachten verlies van het vorig boekjaar		345.752	335.846	350.104	355.547	363.317	375.894	381.531	342.426	382.448	383.797	362.025	-
Te verwachten verlies van het huidig boekjaar		344.585	334.604	346.937	353.141	362.531	372.201	383.256	335.635	376.372	365.554	351.772	534.834
<hr/>													
Verschil tussen huidig boekjaar en het jaar waarin het schadegeval is voorgevallen		(17.788)	(22.253)	(15.233)	(29.978)	27.974	9.627	18.171	33.998	14.675	24.521	10.252	-
<hr/>													
Verschil tussen huidig boekjaar en het vorig boekjaar		1.166	1.242	3.166	2.405	787	3.692	(1.724)	6.791	6.076	18.243	10.252	-
<hr/>													
Voorzieningen voor te betalen schaden (meer dan 10 jaar)		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	293.039
Voorzieningen voor te betalen schaden gedurende de laatste 10 jaar		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	831.335
Overige voorzieningen niet hernoemen in deze schadeafwikkelingsdriehoek		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.137.485
Voorzieningen voor lopende schadeloosstelling		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.261.859

Met deze tabel kan de lezer van de financiële staten de historisch verrichte betalingen vergelijken met de voorzieningen die daartoe nog zijn aangelegd.

Zonder afbreuk te doen aan de verstrekte informatie, maar om de tabel leesbaarder te maken, worden enkel de twaalf laatste jaren (met inbegrip van het lopende jaar) in detail gepresenteerd.

3.11.2.5 Voorzieningen voor lopende risico's

In duizenden €	2021		
	Verzekerings- contracten	Deel van de herverzekeraars	Netto
Beginsaldo	7.334	(3.944)	3.390
Opgelopen tijdens de periode	5.707	(4.211)	1.496
Gebruikt tijdens de periode	(7.334)	3.944	(3.390)
Eindsaldo	5.707	(4.211)	1.496
In duizenden €	2020		
	Verzekerings- contracten	Deel van de herverzekeraars	Netto
Beginsaldo	12.203	(3.576)	8.627
Opgelopen tijdens de periode	7.334	(3.944)	3.390
Gebruikt tijdens de periode	(12.203)	3.576	(8.627)
Eindsaldo	7.334	(3.944)	3.390

Voor de contracten, waarvoor verwacht wordt dat de premies voor de latere boekjaren (pro rata van de niet verdiende premies) het niet mogelijk maken om het bedrag van de risico's die tijdens dezelfde boekjaren moeten worden gemaakt te dekken, wordt een voorziening voor

lopende risico's opgesteld. Deze voorziening neemt af in vergelijking met 2020.

De takken waarop de voorziening voor lopende risico's betrekking heeft, zijn voornamelijk auto en bedrijfsrisico's.

3.11.2.6 Technische voorzieningen Leven

In duizenden €	2021	2020
	Beginsaldo	12.547.311
Geïnde premies	574.051	582.349
Schulden betaald in geval van overlijden, vervaldag, afkoop, voordelen en schadegevallen	(500.160)	(499.091)
Wijzigingen in de voorzieningen (risicopremie, ...)	(122.759)	(131.375)
Toeslagvermindering	(41.946)	(42.506)
Toewijzing van gewaarborgde intresten en winstdeelnamen in tak 21 en van financiële rendementen in tak 23	252.097	263.436
Aan- en verkopen van portefeuilles	56.949	72.422
Shadow accounting	(766.089)	312.888
Andere wijzigingen in de voorzieningen	106.430	91.701
Eindsaldo	12.105.885	12.547.311

De technische voorzieningen Leven dalen met 441,4 miljoen euro in 2021, gedeeltelijk te verklaren door de schommeling van de impact van de zogenaamde "shadow accounting" ten belope van -766,1 miljoen euro (zie toelichting 3.11.3.2 – laatste tabel). Indien er geen impact zou zijn geweest van de shadow accounting, zou de schommeling +324,7 miljoen euro

hebben bedragen en dit als gevolg van de natuurlijke groei van de technische voorzieningen Leven (zie detail in bovenstaande tabel).

In 2021 wordt het effect van shadow accounting verklaard door de stijging van de rente op obligaties, dat een aanzienlijke invloed

heeft op de reserves van activa beschikbaar voor verkoop.

De premies dalen in 2021 met 8,3 miljoen euro in vergelijking met 2020. De schulden betaald bij overlijden, op vervaldagen, bij terugkopen

enz. nemen toe met 1,1 miljoen euro in 2021. De overige wijzigingen in de voorzieningen vinden hun oorsprong in andere bewegingen die verband houden met het leven van de contracten (waarborgverminderingen, contractwijzigingen ...).

3.11.3 Investeringscontracten

In duizenden €	2021	2020
Investeringscontracten met WD	2.654.108	2.619.914
Investeringscontracten zonder WD	1.140.473	1.281.406
Totaal investeringscontracten	3.794.581	3.901.320

De investeringscontracten met winstdeelnamen (WD) stijgen in 2021 met 34,2 miljoen euro. Die stijging is in hoofdzaak te wijten aan de toename van de individuele Levensverzekeringscontracten in het kader van pensioensparen gecompenseerd door een daling van de shadow accounting ten belope

van 116,3 miljoen euro (zie laatste tabel van de toelichting). De investeringscontracten zonder winstdeelnamen (WD) dalen in 2021 met EUR 140,9 miljoen, voornamelijk ten gevolge van de afbouw van de activiteiten van Private Insurer.

3.11.3.1 Investeringscontracten met WD

In duizenden €	2021	2020
Beginsaldo	2.619.914	2.367.499
Geïnde premies	357.287	320.429
Betaalde schulden	(145.746)	(137.411)
Toeslagvermindering	(11.483)	(10.881)
Toewijzing van gewaarborgde intresten en winstdeelnamen in tak 21 en van financiële rendementen in tak 23	52.139	52.189
Aan- en verkopen van portefeuilles	(7.412)	(10.340)
Shadow accounting	(116.344)	114.497
Andere wijzigingen in de voorzieningen	(94.248)	(76.068)
Eindsaldo	2.654.108	2.619.914

De stijging is voornamelijk toe te schrijven aan de groei van de Levensverzekeringssportefeuille met een soortgelijk effect op het vlak van de premies, gecompenseerd door de daling van de

schaduwboekhouding (shadow accounting). De betaalde schulden zijn tussen 2020 en 2021 toegenomen met een bedrag van 8,3 miljoen euro. De "aan- en verkopen van portefeuilles" zijn met 2,9 miljoen euro gedaald.

3.11.3.2 Investeringscontracten zonder WD

In duizenden €	2021	2020
Beginsaldo	1.281.406	349.547
Ontvangen deposito's	5.483	56.761
Opnames	(283.333)	(61.128)
Toeslagvermindering	(49)	(41)
Toewijzing van de financiële rendementen in tak 23	139.029	70.050
Aan- en verkopen van portefeuilles	(1.517)	866.422
Andere wijzigingen in de voorzieningen	(547)	(205)
Eindsaldo	1.140.473	1.281.406

De ontvangen deposito's worden vooral verklaard door het incasso enerzijds in tak 26, die duidelijk is afgenomen in vergelijking met vorig jaar en anderzijds in tak 23.

De investeringscontracten zonder PB van 2020 werden beïnvloed door de overname van de portefeuille tak 23 van Private Insurer. In 2021 neemt deze portefeuille af als gevolg van de afbouw van dit bedrijf.

De onderstaande tabel omvat de bedragen van de latente meerwaarden op obligaties die worden hernomen in de technische voorzieningen (volgens de schaduwboekhouding of “Shadow accounting”). Deze worden voornamelijk beïnvloed door de evolutie van de rentes in de obligatieportefeuille die aan deze contracten is toegewezen en verklaart de schommelingen op het vlak van de technische voorzieningen.

In duizenden €	2021	2020
Levensverzekeringscontracten	1.651.379	2.417.468
Investeringscontracten met WD	348.284	464.628
Totaal	1.999.663	2.882.096

3.11.3.3 Toereikendheidstest voor verzekeringsverplichtingen (Leven en Niet-leven)

Op het vlak van de verzekeringspassiva wordt binnen de P&V Groep voor elke businessline een toereikendheidstest uitgevoerd.

Deze ‘Liability Adequacy Test’ is een oefening die bij elke jaarafsluiting wordt gemaakt zowel voor de verbintenissen Niet-leven als Leven.

Deze test heeft tot doel om ervoor te zorgen dat er op het passief voldoende boekhoudkundige reserves zijn aangelegd, rekening houdend met de toekomstige verplichtingen van de maatschappij.

Om dit te doen worden de boekhoudkundige provisies (na aftrek van de aanvullende, bedrijfseconomische voorzieningen – de zogenaamde “knipperlichtprovisie” - en verhoogd met de “Shadow Accounting”) vergeleken met een “Best Estimate”, die de actualisatie van toekomstige kasstromen op activa in portefeuille vertegenwoordigt.

De “Shadow Accounting” wordt bepaald als een aanvullende provisie naast de reserves op levensverzekeringscontracten (met winstdeelname). Deze voorziening is berekend op basis van de latente meerwaarde op obligaties (AFS-reserve) en gelinkte afgeleide producten op het einde van die periode.

De hypothesen eigen aan de berekening van de “Best Estimate” (afkoop, sterftecijfer, ...) zijn in overeenstemming met deze gebruikt in Solvency II.

Voor het gedeelte leven, bevat de test de kasstromen die voortvloeien uit de management beslissingen (toekomstige winstdeelnemingen) en het gedrag van de verzekerden (dynamische afkopen).

Het projectiemodel genereert zowel kasstromen gerelateerd aan activa als passiva (voornamelijk om hun impact op winstdeling

en dynamisch gedrag te modelleren). Deze kasstromen worden gegenereerd als onderdeel van 5.000 toekomstige reële economische scenario's. Deze scenario's worden gegenereerd door een generator van economische scenario's op basis van inputgegevens die door Moody's worden verstrekt. Deze 5000 scenario's geven elk hun eigen visie op de toekomst in termen van het rendement van verschillende activaklassen zoals staatsobligaties, bedrijfsobligaties, aandelen, onroerend goed, enzovoort. De gemiddelde opbrengst van deze scenario's is het gemiddelde rendement dat Moody's en P&V op lange termijn verwachten. Voor elk scenario wordt de actuele waarde van de toekomstige kasstromen van de verplichting berekend op basis van het in dat scenario gerealiseerde marktrendement. Het gemiddelde van deze actuele waarden over de 5.000 scenario's leidt tot de beste schatting

(“best estimate”), die vervolgens wordt vergeleken met de beschikbare boekwaarde zoals hierboven aangegeven (BGAAP technische reserves – aanvullende voorziening Leven + “shadow accounting”). De test wordt uitgevoerd op alle verplichtingen van de activiteit Leven.

Er worden eveneens sensibiliteitstesten uitgevoerd om de stabiliteit van de berekeningen te verzekeren.

Elk tekort op het niveau van de geconsolideerde rekeningen maakt het voorwerp uit van een aanpassing in de resultatenrekening.

In de huidige situatie van de oefeningen volstaan de technische voorzieningen van de levensverzekeringactiviteiten met een overschot van 110,0 miljoen euro.

3.11.4 Verzekeringsschulden

In duizenden €		2021	
	Schulden voor directe verzekering	Schulden voor veronderstelde herverzekering	Totaal
Beginsaldo	185.381	166.094	351.474
Toevoegingen	44.257	52.302	96.559
Onttrekkingen	(17.452)	(2.511)	(19.963)
Eindsaldo	212.185	215.884	428.070
In duizenden €		2020	
	Schulden voor directe verzekering	Schulden voor veronderstelde herverzekering	Totaal
Beginsaldo	168.242	170.010	338.253
Toevoegingen	22.994	4.819	27.813
Onttrekkingen	(5.848)	(8.736)	(14.585)
Omrekenings verschillen	(7)	-	(7)
Eindsaldo	185.381	166.094	351.474

P&V Verzekeringen is goed voor meer dan 98,4% van de verzekeringsschulden. Ze zijn toegenomen met 26,8 miljoen euro.

Bedragen ontvangen van tussenpersonen en klanten, maar nog niet gekoppeld aan een contract of overeenkomst, worden geclassificeerd als "verzekeringsschulden".

De evolutie van deze post is afhankelijk van de min of meer aanzienlijke bedragen die aan het

einde van het boekjaar op de bankrekeningen van de groep zijn geïncasseerd en die in de daaropvolgende weken door de operationele afdelingen worden verwerkt.

Deze worden op dit niveau ook geclassificeerd als de bedragen die zijn ontvangen maar nog niet toewijsbaar aan verzekeringscontracten, aangezien de verzekeringsdekking nog niet is geactiveerd (betaling vóór de vervaldag).

3.12 Voorzieningen

3.12.1 Opname

De voorzieningen worden geboekt wanneer de P&V Groep een bestaande (juridische of impliciete) verplichting heeft die voortvloeit uit gebeurtenissen in het verleden waarvan de afwikkeling van de verplichting naar verwachting resulteert in een uitstroom uit de entiteit van middelen die economische

voordelen in zich bergen en het bedrag van de verplichting op betrouwbare wijze kan worden geschat. Wanneer verwacht wordt dat de volledige of een deel van de voorziening aan P&V terugbetaald zal worden, moet de terugbetaling worden geboekt als de entiteit bijna zeker is die terugbetaling te krijgen.

3.12.2 Waardering

Het bedrag van de voorziening moet de best mogelijke schatting zijn (best estimate) van de uitgaven die vereist zijn om de bestaande verplichting op de balansdatum af te wikkelen. De best mogelijke schatting is het bedrag dat een entiteit redelijkerwijs zou moeten betalen om een verplichting op de balansdatum af te wikkelen of om de verplichting op diezelfde datum over te dragen aan een derde partij. Wanneer het effect van de tijdwaarde van geld aanzienlijk is, worden de voorzieningen bepaald aan de hand van een discontovoet voor belastingen die eventueel de risico's verbonden aan de verplichting weerspiegelt.

Op elke afsluitingsdatum zal de voorziening worden herzien en aangepast om de best mogelijke schatting op die datum te weerspiegelen van het bedrag dat nodig is om

de overeenkomstige verplichting af te wikkelen. Indien de uitstroom van middelen niet meer waarschijnlijk is, moet de voorziening worden omgekeerd

De schulden met betrekking tot de verzekeringscontracten worden in dit document overigens gedetailleerd door gebruik te maken van de term 'technische voorzieningen' die in de verzekeringssector doorgaans wordt gebruikt. Deze rubriek doet overwegend een beroep op de gedetailleerde begrippen voorzieningen voor schadegevallen en voorzieningen voor niet-verdiende premies.

Niettemin werd de omschrijving 'schulden met betrekking tot de verzekeringscontracten', conform de IFRS-normen, in de balans gebruikt.

3.13 Pensioenen en andere verplichtingen

3.13.1 Personeelsvoordelen

3.13.1.1 Voordelen op korte termijn

De voordelen op korte termijn worden in de boekhouding opgenomen wanneer een werknemer diensten verleend heeft in ruil voor die voordelen. Deze voordelen zijn voornamelijk samengesteld uit de periodieke verloningen.

3.13.1.2 Vergoedingen *na uitdiensttreding*

De vergoedingen na uitdiensttreding worden geclassificeerd onder de toegezegde bijdragenregelingen of onder de toegezegd pensioenregelingen.

➤ *Toegezegde bijdragenregelingen*

De bijdrage die betaald moet worden in het kader van toegezegde bijdragenregelingen staat in verhouding tot de door de medewerkers aan de entiteit verleende diensten en wordt opgenomen als 'personeelskosten'. De niet-

betaalde bijdragen worden opgenomen als een verplichting.

Elke vergoeding na uitdiensttreding dat niet voldoet aan de voorwaarden om te worden opgenomen onder de toegezegde bijdragenregelingen zal worden geclassificeerd onder de toegezegd pensioenregelingen.

IAS 19.51 stelt dat wanneer een personeelslid diensten verleent aan de entiteit gedurende de periode, de entiteit de verschuldigde bijdragen aan een toegezegde bijdragenregeling moet opnemen in ruil voor deze diensten :

- passiva (te betalen kosten), na aftrek van reeds betaalde premies, indien van toepassing.

Vanwege de minimum opbrengstgaranties in België, vormen deze plannen geen toegezegde bijdragenregelingen in de strikte zin van de norm IAS 19. De norm IAS 19 behandelt echter niet de boekhouding van hybride plannen en de wijziging van de wet op 1 januari 2016 heeft de boekhouding van deze plannen vergemakkelijkt door het hanteren van de

methode van de geprojecteerde kredieteenheid. Aldus raamt de Groep de toegezegde bijdragenverplichting vanaf 1 januari 2016 in overeenstemming met IAS 19.

➤ *Toegezegde pensioenregelingen*

De netto verplichting die in de jaarrekeningen opgenomen wordt, is de huidige waarde van de verplichting in verband met de prestaties.

Om de huidige waarde van de verplichtingen in verband met vergoedingen na uitdiensttreding en de overeenkomstige kostprijs van de tijdens de periode verleende diensten te waarderen, moet een methode van actuariële waardering worden toegepast, moeten de rechten op prestaties aan de dienstperiodes worden toegewezen en moeten actuariële hypothesen worden gemaakt. Wanneer ze de contante waarde van de brutoverplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten, de kostprijs in overeenstemming met de tijdens de periode verleende diensten en eventueel de kosten van verstreken diensttijd bepaalt, moet de entiteit de vergoedingen toewijzen aan de dienstperiodes volgens de formule voor de berekening van de vergoedingen vastgesteld volgens de regeling.

De kosten van verstreken diensttijd wijzen op de schommeling van de huidige waarde van de verplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten voor de diensten verleend door de personeelsleden tijdens vorige perioden, voortvloeiend uit de invoering van vergoedingen na uitdiensttreding of andere vergoedingen op lange termijn of wijzigingen aangebracht aan die vergoedingen tijdens de periode in kwestie.

De kosten van verstreken diensttijd worden ten vroegste als kost geboekt:

Vanaf het moment van de hervorming of vermindering van de regeling;

En

Vanaf het moment dat de entiteit de eraan verwante herstructureringskosten of ontslagvergoedingen opneemt.

De activa van de regeling zijn activa die gehouden worden door een pensioenfonds op lange termijn of in aanmerking komende verzekeringscontracten. De reële waarde is gebaseerd op de informatie van de marktprijzen, en in geval van effecten op de gepubliceerde biedkoers. De waarde van elk verantwoord actief in de toegezegde pensioenregelingen is beperkt tot de som van de kosten van verstreken diensttijd en de huidige waarde van alle beschikbare economische voordelen, in de vorm van terugbetalingen door de regeling of in de vorm van verminderingen van toekomstige bijdragen aan de regeling.

De kosten van de diensten en de netto rentes worden opgenomen als verliezen en winsten. De actuariële winsten en verliezen voor de toegezegde pensioenregelingen en andere herwaarderingen van de nettoverplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten worden integraal opgenomen tijdens de periode waarin ze gepresenteerd worden als niet-gerealiseerde resultaten. Dergelijke herwaarderingen worden ook onmiddellijk opgenomen als boekhoudkundige reserves en worden niet geherclassificeerd als verliezen en winsten in latere periodes.

➤ *Ontslagvergoedingen*

Ontslagvergoedingen zijn personeelsvergoedingen die betaald moeten worden als gevolg van de beslissing van de entiteit om de arbeidsovereenkomst van het personeelslid te verbreken voor de normale pensioenleeftijd ; of de beslissing van het personeelslid om vrijwillig te vertrekken in ruil voor die vergoeding. De ontslagvergoedingen worden ten vroegste opgenomen tussen het moment dat de entiteit niet langer kan weigeren om de vergoeding toe te kennen ; of het moment dat de entiteit de kosten van een herstructurering, die de betaling van ontslagvergoedingen impliceert, boekt.

➤ *Andere vergoedingen op lange termijn*

De andere vergoedingen op lange termijn zijn vergoedingen die aan de actieve werknemers

aangeboden worden en die niet vallen onder de categorieën van vergoedingen op korte termijn, ontslagvergoeding of vergoedingen na uitdiensttreding. De andere vergoedingen op lange termijn worden op dezelfde manier als de vergoedingen na uitdiensttreding gemeten en geboekt. Elke wijziging in de nettoverplichting wordt in de resultatenrekening opgenomen.

3.13.1.3 Beschrijving van de belangrijkste pensioenstelsels en gelijkgestelde voordelen

In België regelen collectieve arbeidsovereenkomsten de rechten van het personeel uit de verzekeringssector. Aan de hand van die overeenkomsten, die van toepassing zijn op het personeel van de P&V Groep dat aangeworven is vóór 1 april 2013, kunnen de aangeslotenen een kapitaal genieten dat berekend wordt volgens een formule die rekening houdt met het jaarloon aan het einde van de loopbaan en de anciënniteit verworven bij pensionering. Het betreft de toegezegde pensioenregeling.

De P&V Groep heeft verschillende toegezegde pensioenregelingen die betrekking hebben op een deel van de loontrekkenden en die gefinancierd worden aan de hand van bijdragen die gestort worden in afzonderlijk beheerde fondsen. De werkgeversbijdragen worden jaarlijks bepaald op basis van een actuariële expertise. Bedoeling ervan is na te gaan of de wettelijke verplichtingen inzake minimale financiering voldaan zijn en of de langetermijnfinanciering van de prestaties verzekerd is.

Het personeel aangeworven vanaf 1 april 2013 geniet van de toegezegde bijdrageregeling. De verplichtingen die voortvloeien uit die pensioenplannen worden voornamelijk gefinancierd bij verzekeringsmaatschappijen van de P&V Groep.

De P&V Groep kent ook andere personeelsvoordelen toe zoals anciënniteitspremies (jubilea) en brugpensioenen.

3.13.1.4 Toezeggingen van de P&V Groep opgenomen in het passief van de balans

In duizenden €	2021	2020
Toegezegde pensioenrechten	284.939	316.035
Beschikbare premieregeling	51.600	50.536
Voorzieningen voor brugpensioenen	987	2.527
Premies voor jubilarissen	4.777	4.655
Waarde van de verplichtingen relatief aan het personeel	342.304	373.752

De hierboven vermelde bedragen komen overeen met de reserves die zijn gevormd voor de verbintenissen van de Groep. Deze bedragen werden gevormd door de levering van verzekeringspremies of door de voorziening van bedragen die volgens de normen werden geschat.

De P&V Groep is haar eigen verzekeraar voor de groepsverzekeringen van haar personeel. Vervolgens is er geen "activaplan" zoals IAS19 oproept.

3.13.2 Vaste prestaties.

De schommelingen in de geactualiseerde waarde van de verbintenis voor vaste prestaties zien er als volgt uit :

In duizenden €	2021	2020
Beginsaldo	316.035	298.654
Kosten van verstreken diensttijd	10.564	10.290
Rente-kosten	577	1.874
Taksen betaald op premies	(1.205)	(1.258)
Wettelijke vergoedingen	(14.646)	(11.707)
Actuariële winsten en verliezen	(26.385)	16.256
Overdracht	-	1.925
Eindsaldo	284.939	316.035

Per 31 december 2021 bedragen de gecumuleerde actuariële verliezen en opbrengsten opgenomen in het eigen vermogen 121,7 miljoen euro, tegenover gecumuleerde actuariële verliezen en winsten van 148,1 miljoen euro eind 2020, wat neerkomt op een variatie in het boekjaar van -26,4 miljoen euro. Deze daling is te verklaren door de stijging van

de tarieven die in de actuariële berekening als hypothesen zijn genomen.

De P&V Groep gaat ervan uit in de loop van het boekjaar 2021 om en bij de 10,9 miljoen euro aan premies te zullen storten ten gunste van de toegezegde pensioenregeling en de toegezegde bijdrageregeling.

3.13.2.1 Actuariële hypothesen

De belangrijkste hypothesen zijn :

	2021	2020
Disconteringsvoet	0,75%	0,19%
Sterftetafel	MR /FR-5	MR /FR-5
Inflatie	1,90%	1,70%
salarisverhoging boven inflatie	2,20%	2,20%
Turnover :		
≤ 30	9,00%	10,00%
31-40	6,00%	6,00%
41-50	4,00%	4,00%
51-57	3,00%	4,00%
> 57 (60)	11,00%	11,00%

De gemiddelde looptijd van de contracten van de populatie ligt tussen 9 en 12 jaar.

consistentie in de waardering binnen de P&V Groep.

De standaardisering van de intern gebruikte tarieven voor de verschillende werkzaamheden die beïnvloed worden door die parameters (discontovoet en inflatie) zorgt voor

Het eruit voortvloeiende cijferresultaat stemt, volgens de ramingen van het management, overeen met de principes van IAS 19.

3.13.2.2 Sensitiviteitsanalyses :

Op 31 december 2021 werd voor de belangrijkste hypothesen de volgende kwantitatieve sensitiviteitsanalyse uitgevoerd :

Hypothese	Disconteringsvoet		Toekomstige salariss tijgingen		Turnover	
Graad van gevoeligheid	0,25%	-0,25%	0,25%	-0,25%	0,25%	-0,25%
Impact op de netto toegezegde pensioenrechten	(9.013)	9.515	9.108	(8.654)	(793)	814

3.13.3 Vaste bijdragen

Het personeel aangeworven vanaf 1 april 2013 geniet van de toegezegde bijdrageregeling. Toch dienen we op te merken dat tot 2015 de wet voor de gestorte bijdragen een gemiddeld jaarlijks rendement over de loopbaan van minstens 3,25% op de werkgeversbijdragen en minstens 3,75% op de werknemersbijdragen oplegt, waarbij het eventuele tekort ten laste is van de werkgever.

Eind december 2015, heeft een verandering in de wet op de aanvullende pensioenen het minimumrendement op fondsbeleggingen gewijzigd. Vanaf 2016, komt het rendement overeen met een percentage van de gemiddeld opbrengst op de laatste 24 maanden van de obligaties lineair op 10 jaar. Het minimumrendement moet echter 1,75% bedragen.

Voor de IFRS-waardering worden deze contracten in beschouwing gebracht, rekening houdend met de minimale garanties die de wetgever heeft opgelegd, zoals 'te-bereiken-doel'-contracten.

Het bedrag van de reserves, zoals hoger vermeld, (51,6 miljoen euro) werd bepaald op basis van de technieken van de "Projected Unit Method".

De percentages, gebruikt voor de berekeningen, zijn de volgende :

- 3,25 % rendement op de werknemersbijdragen voor 1/1/2016;
- 3,75% op de werkgeversbijdragen voor 1/1/2016;
- 1,75% op alle bijdragen vanaf 1/1/2016.

3.13.4 Andere personeelsbeloningen

De daling van de voorziening voor brugpensioenen in IFRS is toe te schrijven aan de interne analyse van de voorwaarden van de CAO (collectieve arbeidsovereenkomsten) en van de geldende overheidsmaatregelen, evenals de regelingen getroffen tijdens het jaar.

3.14 Samenstelling van de uitgestelde belastingen

In duizenden €	2021		2020	
	Door de Balans	Door de resultaten	Door de Balans	Door de resultaten
Overgedragen verliezen	1.424	(418)	1.842	(106)
Belastbare voorzieningen	91.840	(5.142)	96.983	18.259
Voorzieningen en andere tijdelijke verschillen	(9.143)	(259)	(8.883)	(1.159)
Elementen relatief aan de verzekeringen	370.016	(4.045)	594.669	(3.252)
Reële waarde aanpassingen op acquisities	(18.075)	578	(18.653)	1.410
Voorzieningen voor voordelen aan het personeel	26.322	(1.476)	34.331	(1.384)
Niet gerealiseerde winsten op beleggingen in effecten	(649.834)	4.911	(894.270)	1.503
Andere	(6.994)	174	(7.168)	185
Netto uitgestelde belastingvorderingen / verplichtingen	(194.444)	(5.678)	(201.151)	15.455

De belangrijkste bron van uitgestelde belastingen is het verschil tussen de boekwaarde en de reële waarde van de financiële instrumenten. Dit verschil in reële waarde heeft tot gevolg dat een nettobedrag van 649,8 miljoen euro aan uitgestelde belastingen wordt erkend. Deze zijn tweeledig en omvatten zowel waardeverliezen als meerwaarden. Voor de financiële instrumenten die volgens IAS 39 tegen reële waarde geherwaardeerd moeten worden, moet een uitgestelde belasting worden geboekt op het verschil tussen de boekwaarde (belastinggrondslag) en de reële waarde, met uitzondering van de aanpassingen op aandelen en SICAV's voor de ondernemingen andere dan verzekeringsmaatschappijen. Op deze

laatst zijn er geen tijdelijk verschillen aangezien ze niet belastbaar zijn

Een andere belangrijke bron heeft betrekking op de belastbare voorzieningen en de fiscale verliezen die 93,3 miljoen euro bedragen na toepassing van de invorderbaarheidstest.

De technische voorzieningen geboekt volgens lokale normen, maar niet erkend in het IFRS-referentiesysteem (egalisatie en catastrofes, knipperlicht, ...) vormen een andere belangrijke bron van uitgestelde belastingen. De impact ervan wordt grotendeels gecompenseerd door de shadow accounting volgens de IFRS-norm 4. Bijgevolg bedraagt de netto-impact 370,0 miljoen euro.

3.15 Overige passiva

3.15.1 Financiële passiva – Initiële opname en uitgestelde waarderingen

Initiële opname en waardering

Financiële passiva worden in het toepassingsgebied van IAS 39 geclassificeerd als financiële passiva tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening zoals leningen en kredieten of zoals afgeleide producten naargelang wat past. De P&V Groep bepaalt de

classificatie van haar financiële passiva bij de initiële opname.

Elk financieel passief wordt initieel opgenomen tegen de reële waarde en in geval van leningen en kredieten door rekening te houden met de rechtstreeks toewijsbare transactiekosten.

De financiële passiva van de P&V Groep omvatten de investeringscontracten zonder elementen van discretionaire winstdeelname, de nettowaarde van de activa toewijsbaar aan de houders van verzekeringscontracten van het type tak 23, de schulden aan leveranciers en andere crediteuren, de leningen, de crediteurenrekeningen met betrekking tot verzekeringen en de afgeleide financiële instrumenten.

Uitgestelde waardering

De uitgestelde waardering van financiële passiva hangt af van hun classificatie:

➤ *Financiële passiva tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening*

De financiële passiva tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening omvatten de financiële passiva aangehouden voor transactiedoeleinden en de financiële passiva die bij de initiële opname tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening opgenomen werden.

De financiële passiva worden geclassificeerd als aangehouden voor transactiedoeleinden als ze verworven zijn om ze in een nabije toekomst te verkopen. Deze categorie omvat de afgeleide financiële instrumenten waarin de P&V Groep een verbintenis aangegaan heeft en die geen afdekkingsinstrumenten zijn zoals bepaald door IAS 39. De afzonderlijk in het contract besloten afgeleide producten worden eveneens geclassificeerd als aangehouden voor transactiedoeleinden tenzij ze niet als afdekkingsinstrumenten geclassificeerd kunnen worden

De P&V Groep heeft ook de investeringscontracten met elementen van discretionaire winstdeelname en de nettowaarde van het actief toewijsbaar aan de houders van deelbewijzen opgenomen als passiva die bij hun initiële opname

gewaardeerd werden tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening. De winsten en verliezen op de passiva die aangemerkt zijn als aangehouden voor transactiedoeleinden worden in de resultatenrekening geboekt.

➤ *Rentedragende leningen en kredieten*

Na hun initiële opname worden de rentedragende leningen en kredieten later gewaardeerd tegen afgeschreven kostprijs door de methode van de effectieve rente toe te passen. De winsten en verliezen worden in de resultatenrekening erkend als de passiva niet langer in de balans opgenomen zijn, alsook tijdens het afschrijvingsproces volgens de methode van de effectieve rente. Bij de berekening van de afgeschreven kostprijs wordt rekening gehouden met elke onder- of overwaardering bij de aankoop en met de andere kosten die een integraal deel uitmaken van de methode van de effectieve rente. De afschrijving tegen effectieve rente wordt in de resultatenrekening onder de financieringskosten opgenomen.

Niet langer opnemen van financiële passiva in de balans

Een financieel passief wordt niet langer in de balans opgenomen als de verplichting gekoppeld aan het passief uitgedoofd of geannuleerd is of als de verplichting verstreken is. Wanneer een bestaand financieel passief wordt vervangen door een ander instrument van dezelfde kredietgever tegen duidelijk andere voorwaarden, dan wordt die vervanging geboekt als een uitdoving van het initiële financiële passief en wordt een nieuw financieel passief opgenomen. Dat geldt ook bij wezenlijke verandering van de voorwaarden van een bestaand financieel passief. Het verschil tussen de respectieve boekwaarden van het initiële financiële passief en het nieuwe financiële passief wordt in de resultatenrekening geboekt.

In duizenden €	2021	2020	Variatie
Achtergestelde schulden	400.049	400.049	-
Financiële schulden	500.729	579.113	(78.384)
Overige schulden	159.209	203.919	(44.710)
Totaal	1.059.987	1.183.081	(123.094)

De netto boekwaarde van achtergestelde schulden bedraagt 400,1 miljoen euro op 31 december 2021. De reële waarde wordt gedefinieerd door IAS 39 als de prijs die zou worden ontvangen voor de verkoop van een actief of betaald voor de overdracht van een verplichting in een normale transactie tussen marktdeelnemers op de waardingsdatum. De waardering van de reële waarde veronderstelt ook dat de transactie plaatsvindt op de primaire

markt waar het item wordt verhandeld, d.w.z. de markt met de hoogste activiteit en het grootste volume (IFRS 13). In deze context is de reële waarde van achtergestelde schulden alleen berekend omdat het een langlopende schuld is waarvan de parameters constant zijn. Dit is niet het geval voor andere soorten schulden. De reële waarde van de achtergestelde schulden bedroeg 468,5 miljoen euro op 31 december 2021.

In duizenden €	2021		2020	
	Boekhoudwaarde	Reële waarde (Niveau 3)	Boekhoudwaarde	Reële waarde (Niveau 3)
Achtergestelde leningen	400.049	468.502	400.049	442.984

In het kader van de reorganisatie van de prudentiële kapitaalstructuur van de P&V Groep zijn alle achtergestelde leningen omgezet in enerzijds een achtergestelde obligatielening op 10 jaar en anderzijds in aandelen B voor het saldo in 2018.

De financiële verplichtingen zijn met 78,4 miljoen euro gedaald, van 579,1 miljoen euro in 2020 tot 500,7 miljoen euro in 2021. Dit is voornamelijk te verklaren door de daling van

de uitstaande repo-transacties met 58,3 miljoen euro, evenals door de daling van de waardering van derivaten met 18,6 miljoen euro.

De overige schulden zijn met 44,7 miljoen euro afgenomen, voornamelijk ten gevolge van de voorziening voor overige risico's en kosten, die in het kader van de fiscale regularisatie, geïnitieerd door Private Insurer, werd aangelegd. Deze werd gecompenseerd door een toename van de sociale schulden.

3.15.2 Spreiding en looptijd van de overige passiva

De overige passiva zijn hierna verdeeld over de korte en de lange termijn.

In duizenden €	2021	2020	Variatie
Rentedragende schulden - op lange termijn			
Achtergestelde schulden	390.000	390.000	-
Financiële schulden	2.706	47.621	(44.915)
Overige schulden	27.039	34.009	(6.970)
Totaal rentedragende schulden - op lange termijn	419.745	471.629	(51.885)
Rentedragende schulden - op korte termijn			
Achtergestelde schulden	10.049	10.049	-
Financiële schulden	498.023	531.492	(33.469)
Overige schulden	132.170	169.910	(37.740)
Totaal rentedragende schulden - op korte termijn	640.242	711.451	(71.209)
Totaal	1.059.987	1.183.081	(123.094)

De financiële schulden op lange termijn zijn afgenomen van 47,6 miljoen euro in 2020 naar 2,7 miljoen euro in 2021. De daling wordt verklaard door de waardering van Spreadlock-derivaten met een vervaldatum in 2022.

De financiële schulden op korte termijn zijn gedaald van 531,5 miljoen euro in 2020 naar

498,0 miljoen euro in 2021. Die variatie is te verklaren door de daling van de REPO-effectenleningen en door het opzetten van een afdekking op de aandelenportefeuille via een reeks indexopties die in januari en februari 2021 zijn vervallen, gecompenseerd door de spreadlocks die aflopen in 2022.

3.15.2.1 Vervaldagboek van de overige passiva

In duizenden €	2021					
	Tot 1 jaar	Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar tot 10 jaar	Meer dan 10 jaar tot 15 jaar	Onbepaald	Totaal
Achtergestelde schulden	10.049	-	390.000	-	-	400.049
Financiële schulden	498.023	2.682	24	-	-	500.729
Overige schulden	132.170	27.039	-	-	-	159.209
Totaal	640.242	29.721	390.024	-	-	1.059.987

In duizenden €	2020					
	Tot 1 jaar	Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar tot 10 jaar	Meer dan 10 jaar tot 15 jaar	Onbepaald	Totaal
Achtergestelde schulden	10.049	-	390.000	-	-	400.049
Financiële schulden	531.492	47.599	22	-	-	579.113
Overige schulden	169.910	34.005	3	-	-	203.919
Totaal	711.451	81.604	390.025	-	-	1.183.081

In de overige schulden werden voorzieningen geboekt voor een bedrag van 31,3 miljoen euro. Die voorzieningen bevinden zich in de categorie met een vervaldag tussen 1 en 5 jaar, wegens hun onzekere karakter en het feit dat juridische procedures vaak langer dan een jaar duren.

De rentevoet van de achtergestelde schulden is 5,5%.

De overgrote meerderheid van de financiële schulden heeft slechts een minimale rentelast met betrekking tot de looptijd van 1 jaar en het renteniveau dat momenteel op de financiële markten wordt waargenomen.

De overige schulden zijn niet rentedragend.
Het hierboven voorgestelde vervaldagboek vermeldt geen bedragen voor deze posten.

Voor de achtergestelde schulden wordt de jaarlijkse rentelast geraamd op 21,4 miljoen euro tot één jaar en 107,2 miljoen euro voor de vijf volgende jaren.

3.15.3 Detail van de overige schulden

De overige schulden zijn grotendeels handels-, sociale en belastingschulden. De grootste schommelingen zijn toe te schrijven aan de handelsschulden.

Hierna het detail van de overige schulden:

In duizenden €	2021	2020
Provisies	31.306	91.157
Totaal provisies	31.306	91.157
Belastingen	17.173	17.618
Bezoldigingen en sociale lasten	49.089	39.958
Overlopende rekeningen	14.765	11.134
Handelsschulden	46.876	44.052
Totaal overige passiva	127.903	112.762
Totaal overige schulden	159.209	203.919

De provisies zijn in 2021 met 59,9 miljoen euro afgenomen. Deze daling wordt voornamelijk verklaard door de provisie voor andere risico's en kosten aangelegd in het kader van de fiscale regularisatie geïnitieerd door Private Insurer. De herstructureringsprovisie in het kader van het sociaal plan Horizon 2020 daalde met 4,9 miljoen euro.

De belastingschulden blijven relatief stabiel.

De sociale schulden stijgen met 9,1 miljoen euro in vergelijking met 2020.

De handelsschulden zijn met 2,8 miljoen euro toegenomen.

3.15.3.1 Detail van de voorzieningen

De voorzieningen voor risico's en kosten en de voorzieningen voor geschillen zien er als volgt uit:

In duizenden €	2021				2020			
	Andere risico's en kosten	Geschillen	Overige	Totaal	Andere risico's en kosten	Geschillen	Overige	Totaal
Beginsaldo	66.905	8.567	15.684	91.157	617	917	21.979	23.513
Toevoegingen	4.058	125	2.251	6.435	13.543	3.647	(168)	17.022
Bestedingen	(61.724)	(2.655)	(1.907)	(66.286)	(617)	-	(6.099)	(6.716)
Terugnemen	-	-	-	-	-	(53)	(28)	(81)
Invloed van de consolidatiekring	-	-	-	-	53.362	4.056	-	57.418
Eindsaldo	9.240	6.038	16.028	31.306	66.905	8.567	15.684	91.157

De voorziening voor andere risico's en kosten is met 57,7 miljoen euro gedaald als gevolg van het gebruik van de voorziening voor fiscale regularisatie en een gedeelte van de voorziening met betrekking tot de run-off van de maatschappij Private Insurer van 61,7 miljoen euro. Daarnaast is een aanvullende voorziening aangelegd van de run-off provisies ten gevolge van de verlenging van de geschatte

duur van de vereffening van de vennootschap Private Insurer.

De overige provisies blijven stabiel in vergelijking met 2020. De daling van de voorziening voor herstructurering in het kader van Horizon 2020 werd gecompenseerd door een toename van de overige provisies.

3.16 Afgeleide financiële instrumenten

Initiële opname en latere waardering

De P&V Groep classificeert de afgeleide financiële instrumenten als aangehouden voor transactiedoeleinden behalve als ze aangemerkt zijn als effectieve afdekkingsinstrumenten. De P&V Groep heeft geen afgeleide financiële instrumenten aangemerkt als afdekkingsinstrumenten.

De in het contract besloten afgeleide producten worden verwerkt als afzonderlijke afgeleide producten en worden geboekt tegen reële waarde als hun economische kenmerken en risico's niet nauw samenhangen met die van het hoofdcontract en als het hoofdcontract niet zelf via de nettoresultatenrekening opgenomen is tegen reële waarde. De in het contract besloten afgeleide producten die voldoen aan de definitie van verzekeringscontracten worden verwerkt en gemeten als verzekeringscontracten.

De afgeleide financiële instrumenten aangehouden voor transactiedoeleinden worden initieel opgenomen tegen reële waarde. Na de initiële opname worden ze geherwaardeerd tegen reële waarde.

Elke winst of elk verlies voortvloeiend uit de wijziging van de reële waarde op afgeleide producten wordt rechtstreeks in de resultatenrekening opgenomen, behalve in geval van 'hedge accounting' (afgeleide instrumenten ter afdekking).

➤ *Afgeleide financiële instrumenten ter afdekking*

De basisregel van IAS 39 is duidelijk: een onderneming verwerkt haar afgeleide producten tegen reële waarde (fair value) in de IFRS-rekeningen. Als wijzigingen tot variaties in die reële waarde leiden, dan boekt de onderneming die impact in de resultatenrekening. Toch is er een uitzondering: het gebruik van de afdekkingsboekhouding (hedge accounting).

Volgens IAS 39 kan een onderneming onder bepaalde zeer specifieke voorwaarden de wijziging van de reële waarde van het afgeleide product boeken op hetzelfde moment als de verandering van de waarde van het onderliggende actief. Het gebruik van de afdekkingsboekhouding door P&V impliceert dat P&V periodiek documentatie moet opstellen waaruit de effectiviteit van de afdekking (nu en in de toekomst) blijkt. Hiervoor kan de onderneming drie modellen toepassen :

- Afdekking van kasstromen ;
- Afdekking van de reële waarde ;
- Afdekking van een netto-investering in een activiteit in het buitenland (dit model wordt niet verder besproken).

➤ *Kasstroomafdekking*

Dit is een afdekking van de blootstelling aan schommelingen in de kasstromen met betrekking tot een specifiek risico gekoppeld aan een opgenomen actief of passief of gekoppeld aan een zeer waarschijnlijke transactie, die voortvloeien uit variabele rentes

en prijzen. In geval van een kasstroomafdekking worden de variabele kasstromen vastgelegd.

Als de afdekkingsrelatie conform de vereisten is (van de afdekkingsdocumentatie tot het begin van de afdekkingsrelatie en op het vlak van de periodieke effectiviteitstest), dan kan de onderneming de variatie van de reële waarde van het afgeleide product overdragen naar een afzonderlijk element van het eigen vermogen ('cash flow hedge reserve'), d.w.z. de kasstroomafdekkingsreserve.

Elke ineffectiviteit van de afdekking wordt dan weer in de resultatenrekening geboekt. De bedragen die vermeld zijn in de 'cashflow hedge reserve' (OCI) zullen moeten worden geherclassificeerd van het eigen vermogen naar de resultatenrekening als een herclassificatie in dezelfde periode of in de periodes tijdens dewelke de geplande afdekkingstransactie een invloed heeft op de resultatenrekening.

➤ *Reële-waardeafdekking*

Dit is een afdekking om de blootstelling aan schommelingen in de reële waarde van een actief, passief of blootstelling aan een vaste toezegging te beperken. De variatie van de reële waarde hangt samen met een specifiek risico en impliceert een weerslag op de nettowinst.

Als de afdekkingsrelatie conform de vereisten is, dan moet de onderneming de variaties in de reële waarde van het afgeleide product in de resultatenrekening opnemen. De verandering van de waarde van het onderliggende actief moet eveneens via de resultatenrekening gaan en zo de impact in de resultatenrekening van de afdekking beperken voor zover er een totale relatie van effectiviteit van de afdekking bestaat.

➤ *Voorwaarden van de afdekkingsboekhouding*

Een onderneming moet aan de volgende voorwaarden voldoen :

- De relatie tussen het afgedekte element en het afgeleide product moet goed gedocumenteerd zijn. Zowel het doel als de

strategie om het afdekkingsdoel te bereiken, moeten formeel worden gedocumenteerd en later worden uitgewerkt wanneer de afdekking van kracht wordt. De strategie stemt overeen met de methode die gebruikt wordt om de effectiviteit van de afdekking aan te tonen ;

- De afdekkingsrelatie moet prospectief en retrospectief effectief zijn en de toekomstige kasstromen moeten zeer waarschijnlijk zijn ;
- De afdekkingsrelatie moet regelmatig worden getest op haar effectiviteit. Ineffectiviteit is toegelaten op voorwaarde dat de afdekkingsrelatie een rendement tussen 81% en 125% haalt ;
- De afgedekte positie leidt tot een blootstelling aan de variaties in de stromen tegen reële waarde of de kasstromen die een weerslag zou kunnen hebben op de resultatenrekening.

➤ *Novation: vernieuwing van afdekkingsinstrumenten*

De vernieuwing (novation) van een derivaat aangewezen als een afdekkingsinstrument dient niet te worden beschouwd als een gebeurtenis dat tot een stopzetting van hedge accounting zou kunnen leiden als aan de volgende criteria wordt voldaan:

- de vernieuwing is het gevolg van wetten of reglementeringen of de publicatie van wetten of reglementeringen
- een of meerdere compenserende tegenpartijen vervangen de oorspronkelijke tegenpartij;
- de wijzigingen in de voorwaarden van het vernieuwde afdekkingsinstrument zijn beperkt tot voorwaarden die nodig zijn voor de vervanging van de tegenpartij.

De wijzigingen omvatten vernieuwingen op centrale tegenpartijen, alsook aan intermediairs zoals clearingleden. Voor vernieuwingen die niet voldoen aan de criteria voor deze uitzondering, dienen de entiteiten de wijzigingen in het afdekkingsinstrument te beoordelen ten opzichte de criteria voor het niet

langer opnemen van financiële instrumenten ('derecognition') en de algemene voorwaarden voor de voortzetting van hedge accounting.

De aanpassing is retrospectief van toepassing voor jaarperiodes die starten op of na 1 januari 2014.

➤ *Discontinuïteit*

De afdekkingsboekhouding moet worden onderbroken als :

- Het afdekkingsinstrument is vervallen of werd verkocht, opgezegd of uitgeoefend;
- De afdekking niet meer voldoet aan de criteria van de afdekkingsboekhouding, bv. niet meer effectief is;
- In geval van kasstroomafdekking, de geplande transactie niet meer zal plaatsvinden;

Of

- De entiteit de afdekking annuleert.

Als de afdekkingsboekhouding voor de kasstromen onderbroken is omdat de geplande transactie niet kon plaatsvinden, dan moeten de winsten en verliezen die in het eigen vermogen geboekt werden onmiddellijk worden overgedragen naar de resultatenrekening. Vond de transactie toch plaats, maar werd de afdekkingsrelatie onderbroken, dan blijft het bedrag in het eigen vermogen geboekt tot het moment dat de afgedekte transactie in de resultatenrekening geboekt is, of er wordt gewacht tot de verwachte transactie niet meer plaatsvindt

➤ *Protection forward bonds*

Een protection forward is een 'toekomstige' verkoop van een obligatie met een toekomstige vervaldag tegen een reeds vastgelegde prijs om zich te beschermen tegen de eventuele stijging van de obligatierentes.

Een toekomstige verkoop voldoet aan de definitie van een verwachte transactie en een afdekkingsrelatie.

Een voorzorgsmaatregel met betrekking tot de schommeling van de kasstromen van die

toekomstige verkopen kan leiden tot het vastleggen van de prijs van die verkopen. De toekomstige verkoop tegen een vaste prijs komt in aanmerking voor de 'cashflow hedge accounting' omdat het bedrag dat geïnd zal worden variabel is. Het totale bedrag dat geïnd zal worden, is de som van het vastgelegde bedrag en de reële waarde van het afdekkingselement dat als actief verantwoord is en dat varieert doorheen de tijd.

De protection forward bond kan worden beschouwd als een 'all-in-one' dekking, wat betekent dat er geen ineffectiviteit is. De wijzigingen in de reële waarde worden opgenomen in een 'kasstroomafdekkingsreserve', een afzonderlijk element van het eigen vermogen, nl. de OCI (Other Comprehensive Income).

Bij de vereffening van de protection forward bonds zullen de gecumuleerde winsten en verliezen in de kasstroomafdekkingsreserve in de resultatenrekening worden verwerkt.

➤ *Forward Swap*

Een termijncontract op renteswaps is een renteswap waarvan de startdatum zich in de toekomst situeert.

De P&V Groep heeft de mogelijkheid om termijncontracten op renteswaps te bestemmen als een kasstroom-afdekkingsinstrument onder de volgende voorwaarden. Het doel van deze afdekking moet het garanderen van het rendement van een toekomstige herinvestering zijn en de verbintenis om op het einde van het termijncontract van de renteswap een vastrentend actief aan te kopen met eenzelfde looptijd als deze renteswap. De P&V Groep heeft een investeringspolitiek dat als gevolg heeft dat op regelmatige basis obligaties aangekocht worden die aan deze voorwaarde voldoen en dusdanig hoogstwaarschijnlijk ook aan deze toekomstige transacties kan voldoen. (vb. aankoop vastrentende obligaties). Het afgedekte risico is het risico op de vaste renteschommelingen waarop de Groep in de toekomst zou kunnen investeren. De ineffectiviteit – moet berekend worden omwille van het tegenpartijrisico – CVA en/of

DVA – op renteswaps, gedurende de hele levensduur, en moet opgenomen worden in de resultatenrekening – behalve voor vervaldag, afhankelijk van de vervaldatum van de obligatie waarin de belegging wordt gedaan.

Op het moment dat het derivaat effectief wordt (na eindvervaldag), zal het gerealiseerde resultaat dat opgenomen is in de cash flow hedge reserve (OCI) geleidelijk in het resultaat worden opgenomen over de looptijd van de aangekochte obligatie. Dit moet worden gemarkeerd en dus als de kasstroomafdekking voor het einde van de vervaldatum verkocht wordt, moet het bedrag, dat zich op dat ogenblik nog in het OCI bevindt, naar het resultaat worden overgeboekt.

Salderen van de financiële activa

De financiële activa en passiva worden gesaldeerd en het nettobedrag wordt in de geconsolideerde jaarrekeningen gepresenteerd als en alleen als er een in rechte afdwingbaar recht is om de geboekte bedragen te salderen en als het voornemen bestaat om hetzij de passiva op netto basis af te wikkelen, hetzij de activa te realiseren op hetzelfde moment dat de passiva worden afgewikkeld. Opbrengsten en kosten worden niet gesaldeerd in de geconsolideerde resultatenrekening, tenzij dat toegelaten of vereist is volgens een boekhoudnorm of interpretatie zoals specifiek vermeld in de boekhoudregels van de P&V Groep.

Reële waarde van financiële instrumenten

De reële waarde van financiële instrumenten die actief op de financiële markt verhandeld worden, wordt bepaald op grond van de genoteerde biedkoers voor de activa en de genoteerde vraagprijs voor de passiva bij het sluiten van de markten op de sluitingsdag, zonder enige aftrek wegens transactiekosten.

Voor de financiële markten waarvoor er geen actieve markt is, wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de toepasselijke waarderingstechnieken.

Die technieken omvatten de verdiscontering van de kasstromen, de vergelijking met

soortgelijke instrumenten waarvoor er waarneembare marktprijzen bestaan, de modellen voor het vaststellen van de prijzen van opties, de kredietmodellen en andere relevante waarderingmethoden. Sommige financiële instrumenten worden aan de hand van waarderingstechnieken tegen reële waarde geboekt omdat er geen marktverrichtingen of marktgegevens beschikbaar zijn. De reële waarde wordt bepaald aan de hand van een waarderingmodel dat getoetst werd aan de hand van de prijzen of gegevens van reële marktverrichtingen en aan de hand van de meest toepasselijke hypothesen die de beste raming van de P&V Groep vertegenwoordigen. De modellen worden aangepast om het verschil te weerspiegelen tussen de bied- en vraagprijs, alsook de kostprijs voor het afwikkelen van de transactie, het kredietrisico van de tegenpartij, de liquiditeitsmarge en de limieten van het model. De winsten en verliezen die berekend worden wanneer dergelijke instrumenten voor de eerste maal geboekt worden (Day 1 profit) worden uitgesteld en enkel opgenomen als de gegevens waarneembaar zijn of bij het niet langer opnemen van het instrument in de balans.

Voor de techniek van de verdisconteerde kasstromen, steunen de toekomstige kasstromen op de beste ramingen van de koers en is de gebruikte discontovoet een marktrente die gekoppeld is aan soortgelijke instrumenten. De reële waarde van deposito's tegen variabele rente en de daggeldrente met kredietinstellingen is gelijk aan hun boekwaarde. De boekwaarde is de historische kostprijs van het deposito vermeerderd met de opgelopen rente. De reële waarde van vastrentende deposito's wordt geraamd aan de hand van de techniek van de verdisconteerde kasstromen. De verwachte kasstromen worden verdisconteerd tegen de huidige marktrente voor soortgelijke instrumenten op de afsluitingsdatum.

Als de reële waarde niet betrouwbaar gemeten kan worden, worden die financiële instrumenten gemeten tegen de kostprijs, zijnde de reële waarde van de vergoeding betaald voor de aankoop van die beleggingen

en het bedrag ontvangen om het financiële passief uit te geven. Alle transactiekosten die rechtstreeks toe te wijzen zijn aan de aankoop zijn eveneens vermeld in de investeringskosten.

De afdekkingsinstrumenten die als onderpand worden gegeven voor het passief gedeelte, zijn de staatsobligaties verkocht in het kader van een REPO's operatie voor een bedrag van 450 miljoen euro.

3.17 Waardering tegen de marktwaarde

De P&V Groep verstrekt de nodige informatie om de activa en passiva in de geconsolideerde balans gewaardeerd tegen de marktwaarde in te schatten:

In duizenden €	Waarderings-datum	2021	2020	Hiërarchie van de reële waarden
Activa aan de marktwaarden				
Vastgoedbeleggingen	31/12/2021	151.172	162.257	Niveau 3
Financiële instrumenten	31/12/2021	20.473.029	20.903.533	Toelichting "Financiële instrumenten"
Passiva aan de marktwaarde				
Financiële schulden	31/12/2021	(500.729)	(579.113)	Toelichting "Financiële instrumenten"

Zoals hierna uiteengezet, worden de vastgoedbeleggingen gewaardeerd door een externe en erkende deskundige die data gebruikt, onder toezicht van de P&V Groep, die de evolutie van de door de expert gebruikte parameters kan volgen.

De vastgoedbeleggingen maken samen een oppervlakte uit van bijna 100.000 m² waarvan de meeste zich in Brussel-Centrum bevinden.

In 2021 bestaat een groot gedeelte van de gebouwen uit kantoren.

4 Toelichtingen bij de geconsolideerde resultatenrekening

4.1 Premies

In duizenden €	2021	2020
Bruto premies van verzekerings- en investeringscontracten		
Levensverzekeringen	914.930	883.672
Niet-levensverzekeringen	843.673	762.801
Wijziging van voorzieningen voor niet-verdiende premies	(6.679)	(2.570)
Totale bruto premies	1.751.924	1.643.903
Uitgaande herverzekeringspremies van verzekerings- en investeringscontracten		
Levensverzekeringen	(1.943)	(1.156)
Niet-levensverzekeringen	(47.053)	(38.933)
Wijziging van voorzieningen voor niet-verdiende premies	-	368
Totaal uitgaande herverzekeringspremies	(48.997)	(39.721)
Netto premies	1.702.927	1.604.182

Ter herinnering en zoals hernomen in onze boekhoudkundige grondslagen, boekt de depositoboekhouding geen premies op financiële contracten zonder winstdeelname in de resultatenrekening maar rechtstreeks in de balans

Enkel de in rekening genomen beheerskosten (« loadings » aan de cliënten) worden in het resultaat opgenomen.

Dit is van toepassing voor de contracten van tak 23 zonder waarborg overlijden, evenals voor de contracten van tak 26 van de Groep.

Dezelfde logica wordt toegepast op de variatie van de financiële schulden (zonder winstdeelname) op het passiva, waardoor het netto-resultaat ongewijzigd blijft.

Enkel de presentatie van het resultaat wordt hierdoor beïnvloed.

De premies voor levensverzekeringen vertegenwoordigen 52,2% van de brutopremies van de P&V Groep.

De bruto premies voor levensverzekeringen stijgen als gevolg van een toename van het incasso in leven individueel met 9,2%. Het incasso in groepsverzekeringen blijft stabiel.

In tak 21, stijgen de periodieke premies met +3,7% en de unieke premies dalen met -19,3%.

De bruto premies voor verzekeringen Niet-leven nemen toe met 80,9 miljoen euro.

Deze stijging is te verklaren door een toename van het incasso met 10,6 % voornamelijk door de groei in de segmenten Ondernemingen en Arbeidsongevallen. In alle segmenten wordt een toename van het incasso genoteerd (Auto +9,1%, Particulieren +4,4%, Ondernemingen +18,7%, AO +28,3%, RB +10%, Ziekte +6,8%).

De premies overgedragen aan de herverzekeraars, alle bedrijfstakken samen, nemen toe in 2021. De aan de herverzekeraars overgedragen premies hebben vooral betrekking op herverzekeringscontracten Niet-leven.

4.2 Technische kosten

In duizenden €	2021	2020
(a) Uitkeringen en schadegevallen, zonder aftrek van herverzekering		
Levensverzekeringscontracten	651.914	620.631
Niet-leven verzekeringcontracten	526.512	449.421
Totaal uitkeringen en schadegevallen, zonder aftrek van herverzekering	1.178.426	1.070.052
(b) Aandeel afgestaan aan herverzekeraars		
Levensverzekeringscontracten	(566)	(362)
Niet-leven verzekeringcontracten	(71.939)	(11.230)
Totaal uitgaande herverzekeringuitkeringen	(72.505)	(11.592)
Verzekeringskosten - netto	1.105.922	1.058.460
(c) Wijzigingen van de voorzieningen, zonder aftrek van herverzekering		
Wijzigingen in levensverzekeringcontracten	523.930	514.183
Wijzigingen in niet-levensverzekeringcontracten	121.161	(22.678)
Wijzigingen in investeringscontracten zonder WD	(24.751)	(4.088)
Totaal wijzigingen van de voorzieningen, zonder aftrek van herverzekering	620.341	487.417
(d) Wijzigingen van de voorzieningen afgestaan aan de herverzekeraars		
Wijzigingen in de levensverzekeringcontracten	-	(25)
Wijzigingen in de niet-levensverzekeringcontracten	(50.196)	9.745
Totaal wijzigingen van de voorzieningen afgestaan aan de herverzekeraars	(50.196)	9.719
Overige technische lasten - netto	570.145	497.136
Totaal uitkeringen en schadegevallen onder aftrek van herverzekering	1.676.067	1.555.596

De schadevergoedingen en betaalde schaden zonder aftrek van herverzekeringen (a) stijgen met 108,4 miljoen euro, wat verklaard kan worden door een toename van 31,3 miljoen euro voor de Levensverzekeringcontracten en een toename van 77,1 miljoen euro voor de verzekeringcontracten Niet-leven.

In Niet-Levensverzekeringen is de daling van het technisch resultaat in vergelijking met 2020 hoofdzakelijk te verklaren door de daling van de inperkingsmaatregelen naar aanleiding van Covid-19 (voornamelijk in auto) en door de overstromingen in juli. Het herverzekeringresultaat is veel beter dan in 2020. Dit kan verklaard worden door de interventie na de overstromingen.

Het aan de herverzekeraars overgedragen deel (b) bestaat voornamelijk uit Levensverzekeringcontracten die relatief stabiel blijven in vergelijking met 2020. De verzekeringcontracten Niet-leven stijgen met 60,7 miljoen euro.

De schommelingen in de voorzieningen, afgestaan aan de herverzekeraars (d) dalen aanzienlijk in 2021 voor de verzekeringcontracten Niet-leven.

In juli 2021 werd België en meer bepaald Wallonië sterk getroffen door overstromingen. De wet op de dekking van natuurrampen voorziet in interventieplafonds voor verzekeraars bij een grote ramp. Om de slachtoffers 100% te kunnen vergoeden, heeft de verzekeringssector besloten haar inspanningen te verdubbelen en heeft zij via Assuralia een memorandum van overeenstemming met de regio's afgesloten om de slachtoffers 100% te kunnen vergoeden. De verdubbeling van het wettelijk plafond stemt voor P&V overeen met een bijkomende brutokost van 25,1 miljoen EUR.

4.3 Financiële opbrengsten

In duizenden €	2021	2020
Rente-opbrengsten	355.100	357.480
Ontvangen dividenden	22.350	25.318
<i>Voor verkoop beschikbare financiële activa</i>	377.450	382.798
Rente-opbrengsten op leningen en vorderingen	55.002	50.217
Rente-opbrengsten op kas en kas equivalenten		2
Andere diverse financiële producten	30.133	34.033
Gerealiseerde winst op beleggingen	(1) 115.392	150.869
Terugname waarde correcties	5.485	81.893
Beleggingsopbrengsten leasing	6.374	6.998
Opbrengsten op terreinen en gebouwen	8.916	9.005
Totaal beleggingsopbrengsten	598.752	715.817
<i>Financiële opbrengsten - voor positieve marktbevingen en gerealiseerde meerwaarden</i>	476.556	466.607
<i>Financiële opbrengsten - positieve marktbevingen en gerealiseerde meerwaarden</i>	122.196	249.210
	598.752	715.817

De elementen 'vóór markt' van het financieel resultaat tonen de lasten en opbrengsten van financiële instrumenten waarvoor de onderneming redelijkerwijs de omvang van het ene tot het andere boekjaar kan verwachten en ramen (aandelendividenden, opbrengsten van beleggingsfondsen, rente op obligaties ...).

De 'markt'-elementen komen overeen met de marktschommelingen voor het gedeelte dat via het resultaat loopt (waardeverminderingen, gerealiseerde meer- en minderwaarden ...).

De beleggingsopbrengsten omvatten de renteopbrengsten, de terugnemingen van waardecorrecties, de op beleggingen gerealiseerde meerwaarden en de opbrengsten op terreinen en gebouwen.

De renteopbrengsten op de activa beschikbaar voor verkoop zijn met 2,4 miljoen euro afgenomen. Het bedrag van de ontvangen dividenden zijn in 2021 eveneens met 3,0 miljoen euro gedaald ten opzichte van 2020. Het bedrag aan dividenden, uitgekeerd door de bedrijven, werd inderdaad sterk beïnvloed door de Covid-crisis.

De gerealiseerde winst op beleggingen (1) bestaan hoofdzakelijk uit meerwaarden op obligaties en aandelen en zijn ten opzichte van 2020 met 35,5 miljoen euro gedaald.

De terugname van waardeverminderingen hebben voornamelijk betrekking op de aandelen.

De terugname van waardeverminderingen heeft voornamelijk betrekking op de positieve veranderingen in de marktwaarde van de derivaten. In 2020 heeft het opzetten van een nieuw product ter dekking van de waarde van de aandelen een impact gehad van +69,0 miljoen euro.

Het bedrag van de terugname van waardeverminderingen op obligaties betreft de boeking van de impact van de indexatie voor index-linked obligaties.

4.4 Financiële kosten

In duizenden €	2021	2020
Rentelasten op bankrekeningen	(1.048)	(372)
Huidige leningen	(1.048)	(372)
Bankkosten	(42)	(37)
Andere financiële kosten	(19.328)	(24.760)
Gerealiseerde verliezen op beleggingen	(2) (47.769)	(43.768)
Intresten op leningen	(21.451)	(21.419)
Kosten van derivaten	(1.764)	(102.147)
Waardevermindering op aandelen en sicavs	(24.780)	(25.969)
Vergoedingen en beheerskosten	(37.244)	(37.135)
Totaal financiële kosten	(153.426)	(255.607)
<i>Financiële kosten - voor negatieve marktbevingen en gerealiseerde minderwaarden</i>	<i>(43.280)</i>	<i>(46.662)</i>
<i>Financiële kosten - negatieve marktbevingen en gerealiseerde minderwaarden</i>	<i>(110.145)</i>	<i>(208.945)</i>
	(153.426)	(255.607)

De financiële kosten omvatten bancaire rentelasten, bankkosten, waardecorrecties, op beleggingen gerealiseerde minderwaarden, ...

De gerealiseerde verliezen op beleggingen zijn ten opzichte van 2020 met 4,0 miljoen euro gestegen. Dit wordt verklaard door de beslissing om een deel van de aandelenportefeuille af te stoten gedurende het jaar 2020 gecompenseerd door een stijging van gerealiseerde minderwaarden op de obligatieportefeuille.

Het bedrag hernomen in de rubriek "kosten van derivaten" wordt beïnvloed door de negatieve verandering in de waarderingen van de derivaten.

In 2020 heeft het opzetten van een nieuw product ter dekking van de waarde van de aandelen een impact gehad van -99,5 miljoen euro.

Onder de rubriek « waardeverminderingen op aandelen en sicavs » worden de bedragen opgenomen die onderworpen zijn aan een bijzondere waardevermindering in overeenstemming met de IFRS-boekhoudregels van de P&V Groep

De bijzondere waardeverminderingen op aandelen vertegenwoordigen 11,8 miljoen euro en deze op beveks 12,5 miljoen euro.

In duizenden €	2021	2020
Gerealiseerde winsten	113.477	149.802
Gerealiseerde verliezen	(46.466)	(41.949)
Voor verkoop beschikbare financiële activa	67.011	107.852
Winsten en verliezen gerealiseerd op beleggingen	(232)	(30)
Andere gerealiseerde winsten en verliezen	845	(721)
Totaal gerealiseerde winsten en verliezen	(1)+(2) 67.623	107.101

Op het vlak van de beschikbare financiële activa zijn de meer- en minderwaarden gedaald.

De op beleggingen gerealiseerde meer- en minderwaarden vertegenwoordigen de winst of het verlies die geboekt werd bij de verkoop van een materieel of immaterieel vast actief.

4.5 Administratieve en operationele kosten

In duizenden €	2021	2020
Acquisitiekosten	205.284	176.711
Overige algemene kosten op acquisitiekosten	67.398	61.886
Kosten op leasingcontracten	3.207	3.443
Administratiekosten	170.386	183.719
Beheerskosten tak 23	-	1.031
Herverzekeringscommissies en winstdeelnemingen	(11.758)	(6.403)
Andere	867	110
Totaal overige operationele en administratieve kosten	435.383	420.496

De operationele en administratieve kosten stijgen met 14,9 miljoen euro. De acquisitiekosten zijn toegenomen met 28,6 miljoen euro als gevolg van een sterke groei van het premie-inkomen. Deze stijging werd gedeeltelijk gecompenseerd door een daling van -13,3 miljoen van de administratiekosten. Deze daling is vooral te verklaren doordat enkel in 2020 een bijzondere

waardevermindering op het IT-project 'Non Life Business Transformation' werd opgenomen ten bedrage van 23,8 miljoen euro. De overige algemene kosten op acquisitiekosten stegen met 5,5 miljoen euro, eveneens gecompenseerd door de verlaging van herverzekeringscommissies en winstdeelnemingen van 5,4 miljoen euro.

4.6 Aandeel van de winst van de geassocieerde deelnemingen

Het resultaat van ondernemingen waarop vermogensmutatie is toegepast is toegenomen met 2,9 miljoen euro. Dit vertegenwoordigt

hoofdzakelijk de impact van het resultaat van het boekjaar 2021.

4.7 Overige opbrengsten / kosten

Deze rubriek omvat de netto-impact van de belastingaanpassing in de vennootschap Private Insurer van 1,6 miljoen euro in 2021 tegenover - 13,6 miljoen euro in 2020. In 2020 werd ook een bijzondere waardevermindering

op goodwill geboekt bij de overname van Private Insurer voor een bedrag van - 70,7 miljoen euro. De commissies en andere inkomsten blijven stabiel ten opzichte van 2020.

4.8 Belastinglasten/-inkomsten in de resultatenrekening

De verdeling van de belastinglasten ziet er als volgt uit:

In duizenden €	2021	2020
Verschuldigde belastingen	(2.748)	(8.357)
Latente belastingen	(5.678)	15.455
Totaal winstbelastingen op de resultaten	(8.425)	7.098

Het totaal van de winstbelastingen op het resultaat is met 15,5 miljoen euro toegenomen (van -7,1 miljoen euro in 2020 naar 8,4 miljoen euro in 2021). De verschuldigde belastingen

zijn gedaald, terwijl de uitgestelde belastingen toegenomen zijn. Het belastbaar resultaat is verminderd van 13,5 miljoen euro in 2020 naar 44,3 miljoen euro in 2021.

4.8.1 Invorderbare belastingen

De over de verslagperiode verschuldigde en opeisbare belastingverplichtingen of -vorderingen worden gewaardeerd tegen het bedrag dan men verwacht te betalen of te ontvangen van de belastingadministratie. De aanslagvoeten en de fiscale regelingen die gebruikt worden om die bedragen te bepalen, zijn diegene die, in de landen waar de P&V Groep actief is en belastbare inkomsten

genereert, op de afsluitingsdatum toegepast of zo goed als toegepast zijn.

De invorderbare belasting die betrekking heeft op elementen die geboekt werden hetzij in overige componenten van het totale resultaat, hetzij rechtstreeks in het eigen vermogen, zal worden geboekt in overige componenten van het totale resultaat of in het eigen vermogen, en niet in de resultatenrekening.

In duizenden €	2021	2020
Inkomstenbelastingen	(2.819)	(8.237)
Aanpassingen mbt voorafgaande jaar	(80)	36
Overige belastingen	151	(156)
Totaal verschuldigde belastingen	(2.748)	(8.357)

De invorderbare belastinglasten zijn ten opzichte van vorig boekjaar met 5,6 miljoen

euro gedaald. Dit is voornamelijk te wijten aan de daling van het belastbare resultaat.

4.8.2 Afstemming tussen de belastinglast en de toepasbare aanslagvoet

In duizenden €	2021	2020
Vennootschapsbelastingen van het boekjaar	(2.748)	(8.357)
Uitgestelde belastingen	(5.678)	15.455
Vennootschapsbelastingen en uitgestelde belastingen	(8.425)	7.098
Resultaat na belastingen	37.968	20.590
Théoretisch belastbaar resultaat	46.393	13.492
<i>Normaal tarief België</i>	25,00%	25,00%
Théoretische belastingslast	(11.598)	(3.373)
<i>Normale tarieven in het buitenland (in %)</i>	-	-
<i>Verschil normaal tarief België/ buitenland (in %)</i>	-	-
Doorberekening verschil normaal tarief België/ buitenland	-	-
Terugnane belastingen (vrijgesteld resultaat)	7.736	1.504
Verworpen uitgaven en definitief belaste inkomsten	(3.483)	5.277
Notionele investeringsaftrek	-	-
Anderen	(1.080)	3.690
Opbrengst (kost) van de reële belasting	(8.425)	7.098
Gemiddelde effectieve belastingdruk	18,16%	-52,61%

Het gemiddelde effectieve belastingtarief voor 2021 bedraagt 18,16% tegenover -52,61% vorig jaar. Het gemiddelde effectief tarief wordt voornamelijk beïnvloed door de belastingvrije opbrengsten met betrekking tot

de meerwaarden gerealiseerd op de aandelenportefeuille, evenals door de schommelingen in de verworpen uitgaven en de definitief belaste inkomsten.

4.8.3 Uitgestelde belastingen

De uitgestelde belasting wordt geboekt volgens de methode van de variabele overdracht voor de tijdelijke verschillen die op de afsluitingsdatum bestaan tussen enerzijds de belastbare grondslag van de activa en passiva en anderzijds hun boekwaarde in de balans.

Een uitgestelde belastingverplichting moet voor alle belastbare tijdelijke verschillen worden geboekt, behalve:

- Wanneer de uitgestelde belastingverplichting gegenereerd wordt door de initiële opname van de goodwill of de initiële opname van een actief of een passief in een transactie die geen bedrijfscombinatie is en op het moment van de transactie geen invloed heeft op de boekhoudkundige winst noch de belastbare winst (of het belastingverlies);
- Voor de belastbare tijdelijke verschillen in verband met deelnemingen in dochterondernemingen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures, wanneer een controle van de vervalddag van afwikkeling van de tijdelijke verschillen mogelijk is en het waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil in de nabije toekomst niet zal worden afgewikkeld.

Er moet een uitgestelde belastingvordering worden geboekt voor alle aftrekbare tijdelijke verschillen, overdrachten van belastingverliezen of niet-opgenomen belastingkredieten voor zover de kans bestaat dat er een belastbare winst beschikbaar zal zijn waarop die aftrekbare tijdelijke verschillen, overdrachten van belastingverschillen en niet-opgenomen belastingkredieten aangerekend kunnen worden, behalve:

- Wanneer de uitgestelde belastingvordering in verband met het aftrekbare tijdelijke verschil gegenereerd wordt door de initiële

opname van een actief of een passief in een transactie die geen bedrijfscombinatie is en op het moment van de transactie geen invloed heeft op de boekhoudkundige winst noch de belastbare winst (of het belastingverlies);

- Voor de aftrekbare tijdelijke verschillen in verband met deelnemingen in dochterondernemingen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures wordt de uitgestelde belastingvordering enkel geboekt voor zover de kans bestaat dat het tijdelijke verschil in een nabije toekomst afgewikkeld zal worden en er een belastbare winst beschikbaar zal zijn waarop het tijdelijke verschil aangerekend kan worden.

De boekwaarde van een uitgestelde belastingvordering moet worden herzien op elke afsluitingsdatum en worden verminderd voor zover het niet meer waarschijnlijk is dat een voldoende belastbare winst toelaat om geheel of gedeeltelijk te profiteren van het voordeel van die activa. De niet-geboekte uitgestelde belastingvorderingen worden opnieuw gewaardeerd op elke afsluitingsdatum en worden geboekt voor zover het waarschijnlijk is geworden dat een toekomstige belastbare winst zal toelaten om ze in te vorderen

De uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden gewaardeerd op basis van de belastingtarieven die in 2020 doorlopend van toepassing zullen zijn.

Ingevolge de belastinghervorming van de wetgever door de Wet van 25 december 2017 tot hervorming van de vennootschapsbelasting heeft de berekening van de uitgestelde belastingen rekening gehouden met de

degressiviteit van de tarieven in de komende jaren.

De uitgestelde belasting met betrekking tot de elementen geboekt buiten het resultaat wordt buiten het resultaat opgenomen. De elementen van de uitgestelde belastingen worden geboekt in correlatie met de onderliggende transactie, hetzij in niet-gerealiseerde resultaten, hetzij rechtstreeks in het eigen vermogen.

De uitgestelde belastingverplichtingen en -vorderingen worden gesaldeerd als de entiteit een in rechte afdwingbaar recht heeft om de actuele belastingvorderingen te salderen met de actuele belastingverplichtingen en wanneer de uitgestelde belasting betrekking heeft op dezelfde belastbare entiteit en dezelfde belastingadministratie.

In duizenden €	2021	2020
Oorsprong van tijdelijke verschillen	(5.678)	15.455
Totaal uitgestelde belastingen	(5.678)	15.455

De correctie op de uitgestelde belastingen heeft vooral betrekking op de activering van uitgestelde belastingen (i) op overdraagbare tekorten, (ii) op de tijdelijke verschillen tussen het fiscale resultaat en het boekhoudkundige resultaat IFRS en (iii) op de boekingen in de geconsolideerde rekeningen.

Het resultaat van de uitgestelde belastingen wordt voornamelijk beïnvloed door het verschil tussen de boekwaarde en de reële

waarde van de financiële instrumenten dat een impact van 4,9 miljoen euro vertegenwoordigt in 2021 tegenover 1,5 miljoen euro in 2020 (zie toelichting 3.14). Een andere belangrijke invloed heeft betrekking op de verschillende technische voorzieningen aangelegd volgens lokale normen en niet erkend in IFRS.

4.9 Dividenden

Voor het boekjaar 2021 zal aan de Algemene Vergadering de uitkering worden voorgesteld van 0,2 miljoen euro aan de Stichting P&V en aan de VZW Assuraccess die tot doel heeft de toegang tot verzekeringen te vergemakkelijken, evenals 4,3 miljoen euro

aan de coöperanten van aandelen van categorie A, B en C. Het saldo van het resultaat zal worden toegewezen aan het overgedragen resultaat.

5 Toelichtingen bij de elementen die niet in het overzicht van de financiële positie zijn inbegrepen

5.1 Verbonden partijen

Een verbonden partij is een persoon of entiteit die verbonden is met de entiteit die haar jaarrekening opstelt :

(a) een natuurlijke persoon (of nauwe verwant van de natuurlijke persoon) is met de P&V Groep verbonden als die persoon zeggenschap of gezamenlijke zeggenschap uitoefent of een invloed van betekenis heeft op de P&V Groep of behoort tot de managers op sleutelposities in P&V of in haar moedermaatschappij;

(b) een entiteit is met P&V verbonden indien zich een van de volgende situaties voordoet :

- 1 De entiteit en P&V behoren tot dezelfde groep ;
- 2 Een entiteit is een geassocieerde deelneming van de andere entiteit ;
- 3 Beide entiteiten zijn joint ventures van eenzelfde derde ;
- 4 De entiteit is een regeling inzake vergoeding na uitdiensttreding voor de medewerkers van P&V of een entiteit verbonden met P&V;
- 5 Onder (a) bedoelde persoon oefent zeggenschap uit over de entiteit.

Een transactie tussen verbonden partijen is een overdracht van middelen, dienstverleningen of verplichtingen tussen verbonden partijen, ongeacht of hiervoor een prijs in rekening wordt gebracht.

Managers op sleutelposities zijn die personen die bevoegd en verantwoordelijk zijn voor het plannen en sturen van en het uitoefenen van zeggenschap over de activiteiten van de entiteit, hetzij op directe hetzij op indirecte wijze, met inbegrip van elke directeur (bestuurslid of niet) van die entiteit.

Beloning omvat alle personeelsbeloningen (zoals gedefinieerd in IAS 19 Personeelsbeloningen). Personeelsbeloningen zijn alle vormen van vergoedingen die zijn betaald of nog worden betaald of verstrekt door of voor rekening van de entiteit in ruil voor verrichte prestaties ten behoeve van de entiteit. Beloning omvat de op aandelen gebaseerde betalingen.

5.1.1 Verbonden partijen

Onderstaande tabel bevat een lijst van de partijen die aan de P&V Groep verbonden zijn, met uitzondering van de geconsolideerde dochterondernemingen. Die entiteiten zijn aan de P&V Groep verbonden aangezien het om de ultieme moedermaatschappij (UMM), de geassocieerde deelnemingen (ASS) of joint ventures (JV) van dezelfde groep gaat, alsook de managers op sleutelposities van P&V (MC). De maatschappijen Multipar en Multipharma Group zijn gefusioneerd in 2019.

				2021	2020	2019
Naam	Verbonden partijen	Land van oprichting	Belangrijkste commerciële activiteit	% van deelneming		
PSH S.C.	UMM	België	Uiteindelijke moedermaatschappij	Uiteindelijke moedermaatschappij	Uiteindelijke moedermaatschappij	Uiteindelijke moedermaatschappij
Multipharma Group S.C.	ASS	België	Alle financiële transacties, effecten en onroerende zaken met betrekking tot de apotheek.	48,89%	48,89%	48,89%
Ima Benelux S.A.	JV	België	Alle bijstandsuitkeringen en bijstand in het voordeel van personen, of zij op reis zijn of thuis, elke studie of raadgeving die rechtstreeks of onrechtstreeks verband houden met de hogervermelde domeinen.	33,00%	33,00%	50,00%
Leden van de Raad van Bestuur	LDC		Zie lijst hieronder.	-	-	-

De lijst van bestuurders en uitvoerende leden wordt hieronder weergegeven :

Naam	Land van verblijf	Statuut	Wijzigingen van de mandaten
Hilde Vemaillen	België	Voorzitster van het Directiecomité en administrateur	
Martine Magnée	België	Lid van het Directiecomité en administrateur	
Philippe De Longueville	België	Lid van het Directiecomité en administrateur	Ontslag met ingang van 23/04/2021
Johan Dekens	België	Lid van het Directiecomité en administrateur	
Sophie Misselyn	België	Lid van het Directiecomité en administrateur	
Michel Lüttgens	België	Lid van het Directiecomité en administrateur	
Nicolas Fauvarque	België	Lid van het Directiecomité en administrateur	Benoemd met ingang van 01/07/2021

Wat betreft de niet-uitvoerende bestuurders, kan de lezer de lijst raadplegen die terug te

vinden is onder het punt '5.2. Doelstellingen en beleid betreffende risicobeheer' van dit rapport.

5.1.2 Transacties aangegaan met verbonden partijen

De transacties met verbonden partijen worden marktconform uitgevoerd. Voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2021 heeft de P&V Groep geen enkele voorziening aangelegd voor dubieuze vorderingen met betrekking tot de bedragen verschuldigd door verbonden partijen (andere dan de geconsolideerde filialen). Die waardering gebeurt bij elke afsluiting door de financiële situatie van de verbonden partijen te

analyseren, alsook de markt waarin ze actief zijn.

Er is door P&V Verzekeringen of door haar filialen geen enkele lening, behalve hypothecaire leningen, toegekend ten voordele van de hierboven beschreven verbonden partijen.

5.1.3 Vergoedingen aan de verbonden partijen: directiecomité

Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de bedragen die door de P&V Groep zijn toegekend met betrekking tot allerlei

beloningen en andere voordelen die aan de directieleden voor elk van de gepresenteerde jaren zijn toegekend.

In duizenden €	2021	2020
Korte termijn voordelen	2.102	2.139
Vergoedingen na de uitdiensttreding	723	1.130
Totaal beloning van de leden van het management	2.825	3.269

De voordelen op korte termijn omvatten het bedrag van de vergoedingen gestort aan de leden van het directiecomité.

gedaan op deze uitkeringen teneinde de onderschatte bedragen van 2018 en 2019 te corrigeren.

De voordelen na uitdiensttreding stemmen overeen met het gecumuleerde bedrag van de geprovisioneerde of vastgestelde bedragen m.b.t. de pensioenen van het directiecomité. We stellen een daling vast daar in de loop van het jaar 2020 een correctieboeking werd

Het bedrag van de vergoedingen en de zitpenningen aan de Raad van Bestuur dat aan niet-uitvoerende bestuurders wordt toegekend op basis van het bijwonen van de vergaderingen van de Raad van Bestuur, is het volgende:

In duizenden €	2021	2020
Zitpenningen	460	443

5.1.4 Tegenstrijdig belang

De Raad van Bestuur werd niet verzocht om een beslissing te nemen of zich uit te spreken over een transactie die een direct of indirect

belangenconflict van historische aard veroorzaakt, in tegenstelling tot het belang van de onderneming in handen van een bestuurder.

5.2 Doelstellingen en beleid betreffende risicobeheer

5.2.1 Risicobeheerstructuur.

De risicobeheerstructuur van de P&V Groep omvat alle strategieën, processen en procedures noodzakelijk voor het voortdurend identificeren, opvolgen, beheren en verklaren van risico's, waaraan de P&V Groep is of zou kunnen blootgesteld zijn, evenals van de onderlinge samenhang tussen deze risico's, op individueel en geaggregeerd niveau.

Deze regeling spitst zich toe op de volgende dimensies:

Een gestructureerd geheel van risicopolicy's op strategisch, tactisch en operationeel niveau bepaalt het kader van de regels nodig voor het risicobeheer. Ze dekken alle risico's van de P&V Groep.

De policy's helpen om het verband tussen de doelstellingen van de P&V Groep en haar risicobeheerstrategie met betrekking tot deze doelstellingen te verduidelijken.

P&V Verzekeringen heeft een beleidsstructuur die een scheiding bewerkstelligt tussen enerzijds de leiding over de activiteiten die aan een Directiecomité wordt toevertrouwd en anderzijds de bepaling van het algemene beleid die aan de Raad van Bestuur toekomt.

➤ Het Directiecomité is belast met het operationele beheer van P&V Verzekeringen, de toepassing van het risicobeheersysteem en de implementatie van een passende organisatorische en operationele structuur, binnen de grenzen van de algemene strategie zoals vastgesteld door de Raad van Bestuur. Dat operationele bestuur geschiedt op basis van een bevoegdheidsoverdracht van de Raad van Bestuur aan het Directiecomité en omvat alle bestuursbevoegdheden van de Raad van Bestuur, met uitzondering van de bevoegdheden die door de wet expliciet aan de Raad van Bestuur worden toevertrouwd;

➤ De Raad van Bestuur bepaalt de algemene strategie van de onderneming en het risicobeleid en oefent toezicht uit op de activiteiten van de onderneming. Algemeen beschouwd stelt de Raad van Bestuur alle handelingen die hem krachtens het vennootschappenwetboek worden toegekend.

Er zijn een aantal gespecialiseerde comités van de Raad van Bestuur opgericht:

- Het Audit- en Risicocomité
 - vervult de opdrachten die het op grond van artikel 49 van de Solvency II-wet kreeg toegewezen. Het zorgt voor de follow-up van het proces voor de uitwerking van de financiële informatie, de wettelijke controle van de rekeningen en de efficiëntie van het interne controle- en risicobeheersysteem van de vennootschap;
 - adviseert de Raad van Bestuur over alle aspecten in verband met de strategie en het tolerantieniveau voor de huidige en toekomstige risico's. Daarnaast staat het de Raad van Bestuur ook bij in zijn controlefunctie op de toepassing van die strategie door het Directiecomité. Het Risicocomité adviseert de Raad van Bestuur over aspecten met betrekking tot de strategie en het tolerantieniveau inzake risico's, zowel huidige als toekomstige. Dit comité staat eveneens de Raad van Bestuur bij in zijn functie om de implementatie van deze strategie door het directiecomité te controleren.
- Het Remuneratiecomité heeft de opdracht om de Raad van Bestuur bij te staan bij de

bepaling en de uitvoering van het remuneratiebeleid van de bestuurders en leden van het Directiecomité;

- Het Benoemingscomité heeft de opdracht om de Raad van Bestuur bij te staan bij de bepaling en de uitvoering van het remuneratiebeleid van de bestuurders en leden van het Directiecomité.

Het Audit- en Risicocomité bestaat voornamelijk uit onafhankelijke bestuurders.

Bovendien beschikken de leden van het Audit- en Risicocomité gezamenlijk over een algemene vakbekwaamheid op het gebied van de activiteiten van de vennootschap en op het gebied van boekhouding en audit. Minstens één van zijn leden beschikt over een individuele vakbekwaamheid op het gebied van boekhouding en audit.

De leden van het Audit- en Risicocomité hebben individueel de vereiste kennis, vaardigheden, ervaring en bekwaamheid om de strategie en het risicotolerantieniveau van de onderneming te begrijpen en toe te passen.

Met het oog op een permanente optimalisering van zijn werking maakt de Raad van Bestuur elk jaar een evaluatie van zijn omvang, samenstelling en werking. Daarbij evalueert de Raad van Bestuur met name zijn behoeften en die van zijn gespecialiseerde comités op het gebied van kennis, ervaring en specialisaties, rekening houdend met het collectieve competentieprofiel dat voor de Raad van Bestuur is bepaald. Bovendien gaat hij na of de bestuurders voldoende tijd uittrekken voor de uitoefening van hun mandaat en nog altijd over de vereiste beroepseer voor de functie beschikken.

Op het remuneratiebeleid van de bestuurders en leden van het Directiecomité zijn de volgende principes van toepassing:

- De beloning van de bestuurders en leden van het Directiecomité wordt vastgelegd door de Raad van Bestuur, op advies van het Remuneratiecomité;
- De beloning van de niet-uitvoerend bestuurders (met inbegrip van de

onafhankelijke bestuurders) bestaat uit een vaste vergoeding en uit presentiegeld voor elke vergadering van de Raad van Bestuur waaraan ze hebben deelgenomen. De leden van de gespecialiseerde comités genieten een vaste vergoeding en bijkomend presentiegeld waarvan het bedrag varieert naargelang het comité waartoe ze behoren. Het bedrag van het presentiegeld en van de vaste bezoldiging kan worden aangepast aan de marktevolutie en de evolutie van de verantwoordelijkheden. Het is niet gekoppeld aan de resultaten van de onderneming;

- De bezoldiging van de leden van het Directiecomité stoelt op collegialiteit en past in het kader van een gezond en doeltreffend risicobeheer. Ze bestaat uit:

- een vaste beloning die wordt bepaald op basis van het peil dat op de markt van toepassing is. Het bedrag van die beloning is identiek voor alle leden van het Directiecomité, met uitzondering van de voorzitter, die in die hoedanigheid een hogere beloning ontvangt;
- een variabele beloning die wordt bepaald op basis van een a posteriori evaluatie, die wordt uitgevoerd op grond van de situatie van de onderneming en de kwaliteit van het bestuur. De variabele beloning bedraagt maximaal 25% van de vaste beloning..

Er wordt een systeem van uitstel van betaling van variabele beloning wordt toegepast. Het bestaat uit het inhouden van 42% van de variabele beloning, waarvan de uitkering over een periode van 3 jaar wordt gespreid.

De variabele verloning (inclusief het uitgestelde deel) wordt in ieder geval enkel verworven indien de financiële situatie van de P&V Groep het toelaat. Bijgevolg zal er geen variabele verloning worden toegekend, noch het uitgestelde deel betaald aan de leden van het Directiecomité indien de geconsolideerde

SCR-ratio van de P&V Groep onder de tolerantielimiet voor risicobereidheid ligt.

5.2.1.1 *De instanties*

Op 31 december 2021, zijn de instanties van de P&V Groep samengesteld als volgt:

Raad van bestuur

(*) Onafhankelijke bestuurders :

Niet-uitvoerende bestuurders

- Jean-Pascal LABILLE, Voorzitter
- Filip ABRAHAM (*)
- Paul CALLEWAERT
- Victor FABRY
- Yves GODIN
- Patrick MARNEF
- Inge NEVEN (*)
- Françoise PERONNET
- Jean-Paul PHILIPPOT (*)
- Anne-Marie ROUMIEUX (*)
- Alain THIRION
- Patrick VERERTBRUGGEN
- Fred VIANAS
- Nico WYCKAERT

Uitvoerende bestuurders :

- Johan DEKENS
- Nicolas FAUVARQUE
- Michel LÜTTGENS
- Martine MAGNEE
- Sophie MISSELYN
- Hilde VERNAILLEN

Comité van audit en risico

- Jean-Paul PHILIPPOT (*), Voorzitter
- Filip ABRAHAM (*)
- Victor FABRY
- Patrick MARNEF
- Inge NEVEN (*)
- Anne-Marie ROUMIEUX (*)

Remuneratiecomité

- Jean-Pascal LABILLE, Voorzitter
- Victor FABRY
- Jean-Paul PHILIPPOT (*)

Benoemingscomité

- Jean-Pascal LABILLE, Voorzitter
- Paul CALLEWAERT
- Patrick MARNEF
- Jean-Paul PHILIPPOT (*)
- Alain THIRION
- Nico WYCKAERT

Directiecomité

- Hilde VERNAILLEN, Voorzitter
- Johan DEKENS
- Nicolas FAUVARQUE
- Michel LÜTTGENS
- Martine MAGNEE
- Sophie MISSELYN

Commissaris

KPMG Bedrijfsrevisoren vertegenwoordigd door Karel TANGHE

5.2.1.2 *Risk governance*

De handvesten en beleidsmaatregelen ('policy's') zorgen voor consistentie tussen de risicobeheerstrategie en de concrete implementatie ervan op het terrein, in het bijzonder door de integratie van het risicobeheersysteem in de organisatorische en besluitvormingsprocessen en dit op alle besluitvormingsniveaus.

5.2.1.3 *Methodologie*

De charters en beleidsvormen beschrijven de methodes gebruikt in het kader van het beheer en de evaluatie van risico's zowel kwalitatief als kwantitatief.

In overeenstemming met het beleid voor niet-financieel risicobeheer, berust de kwalitatieve risicobeoordeling hoofdzakelijk op een proces van identificatie en beoordeling van de risico's en van de kwaliteit van de operationele controles door de operationele teams zelf (« Internal Control / Risk and Control Self-Assessment »). Dit proces is eveneens een fundamenteel onderdeel van het proces ORSA beschreven in het ORSA-beleid.

In termen van een kwantitatieve evaluatie van de risico's, heeft de P&V Groep, in het kader van de eerste pijler betreffende Solvency II, geopteerd voor de standaard aanpak en tevens is zij, in het kader van ORSA, de relevantie nagegaan van de hypothesen die deze standaard formule ondersteunen. Deze aanpak wordt beschreven in de beleidsvorm ORSA.

5.2.1.4 Implementatie en werking

De charters, beleidsvormen, richtlijnen en andere instructienota's en werkwijzen beschrijven de manier waarop de risicobeheerstructuur op het terrein wordt toegepast.

De implementatie en de toepassing van de risicobeheerstructuur, op het niveau van de operationele activiteiten van de onderneming, zijn gebaseerd op een strikte naleving van de rollen en verantwoordelijkheden van de drie verdedigingslijnes.

5.2.1.5 Reporting

De verschillende beleidsvormen beschrijven de rapporten, opgesteld om een actief, samenhangend en transparant beheer van de betrokken risico's te waarborgen, en de ontvangers van deze rapporten.

Onder deze rapporten bevinden zich onder andere de rapporten ORSA, RSR en SFCR aan het Directiecomité en de Raad van Bestuur die het mogelijk maken het niveau en de evolutie van het risicoprofiel van de onderneming te beoordelen ten opzichte van haar capaciteit

inzake risicoabsorptie door rekening te houden met haar risicobereidheid.

5.2.1.6 Herziening

De risicobeheerstructuur integreert een periodieke herziening door het Directiecomité, minstens één maal per jaar, van zijn doeltreffendheid ten opzichte van de beoogde doelstellingen, zowel strategisch als reglementair. Haar conclusies zijn in het bijzonder hernoemen in haar jaarlijks rapport met betrekking tot de efficiëntie van zijn governance.

5.2.2 Belangrijkste risico's en onzekerheden

Het schema hierna geeft een samenvatting van de risico's waaraan de P&V Groep is blootgesteld en zoals die zijn vastgesteld in de periodieke evaluaties van de risico's en in het bijzonder in haar eigen interne beoordeling van de risico's en de solvabiliteit.

Schema : Risicotaxonomie van de P&V Groep

Risico van niet-levens-verzekeringen	Risico van levens-verzekeringen	Risico van gezondheids-verzekeringen	Risico Markt	Risico van wanbetaling/ tegenpartijrisico	Operationeel risico	Liquiditeits-risico	Strategisch risico en Reputatierisico
Premies en voorzieningen	Sterfte	Gezondheid SLT	Rentevoet	Herverzekering	Operationeel	Financiering	Strategisch
Ramp niet-leven	Langleven	Gezondheid niet-SLT	Aandelen	Afgeleide instrumenten	Conformiteit	Marktliquiditeit	Reputatie
Verval	Kosten Leven	Ramp	Vastgoed	Andere	Risicomodel		
	Afkoop		Spread				
	Ramp leven		Wisselkoers				
			Concentratie				
			Basis				

Het jaar 2021 werd gekenmerkt door de voortzetting van de effecten van de Covid-19-pandemie die in maart 2020 begon. De crisiseenheid BCP (Business Continuity Plan) zette haar activiteiten voort en blijft de situatie van de pandemie en de gevolgen ervan vandaag op regelmatige basis volgen en neemt, indien

nodig, de nodige maatregelen om de continuïteit van de activiteiten te verzekeren. In 2021 is er geen grote impact meer van de pandemie op de verzekeringsactiviteiten.

Naast de effecten van de Covid-19-pandemie en in lijn met de analyses van de verschillende experts, worden de activiteiten van de PV

Group geconfronteerd met 3 grote uitdagingen: klimaatverandering, pandemieën en cyberbeveiliging.

5.2.2.1 *Marktrisico*

Dit risico is verbonden aan het niveau of de volatiliteit van de marktprijzen van financiële producten die een impact hebben op de waarde van de activa en passiva van de desbetreffende onderneming. Het geeft een adequaat beeld van de structurele wanverhouding tussen activa en passiva. De belangrijkste marktrisico's voor de P&V Groep worden hierna beschreven.

Het risicobeheer evenals het liquiditeitsrisico wordt omkaderd door een investeringsbeleid en door ALM die in het bijzonder de doelgroepen en de strategische toewijzingen van de verschillende klassen op het actief vastlegt. De strategische toewijzingen van de activa worden zodanig opgebouwd om op lange termijn de verhouding risk/return onder bepaalde contractuele, commerciële of reglementaire vereisten te maximaliseren, rekening houdende met de risicobereidheid van de P&V Groep.

Deze beleidsvorm omvat eveneens een geheel van beperkingen om de kredietrisico's en concentratierisico's te beheren.

- **Renterisico's:**

Dit is het risico op verlies veroorzaakt door bewegingen van de rentevoet en de impact hiervan op de toekomstige kasstromen. De variaties van de rentevoet hebben een invloed op het actief en het passief, zodanig dat de impact van die wijzigingen van de rentevoeten op de economische waarde van de onderneming zal afhangen van de manier waarop de activa en de passiva overeenstemmen.

- **Aandelenrisico's :**

Dit is het risico op kapitaalverlies veroorzaakt door de koersdaling van de aandelen in de portefeuille. Het risico op aandelen betreft ook de afwezigheid van rendement ten opzichte van die activa. Dat heeft te maken met de afwezigheid van gestorte dividenden niet gecompenseerd

door een voldoende stijging van de marktwaarde van het actief.

- **Het risico op de spreiding van kredieten :**

Dit risico is verbonden aan de gevoeligheid van de waarde van de activa, de passiva en de financiële producten voor veranderingen die invloed hebben op het niveau of de volatiliteit van Credit Spreads ten opzichte van de Risk Free Rate (risicovrije rente).

5.2.2.2 *Verzekeringsrisico's*

Het risicobeheer wordt omkaderd door een verzekeringsbeleid en door een herverzekeringsbeleid. Het verzekeringsbeleid bepaalt het kader en de verwachtingen inzake productontwerp en bepaalt het kader van het verzekeringsrisicobeheer. Zij fungeert als leidraad voor de verschillende beleidlijnen van de verzekeringsproducten, die op hun beurt een leidraad zijn voor de activiteit op commercieel gebied, op technisch en operationeel niveau en in termen van het risicobeheer.

De verzekeringsrisico's Niet-Leven omvatten:

- het risico dat de aan de verzekerden gevraagde premies niet toereikend zijn;
- het risico dat de technische voorzieningen als dekking voor de verbintenissen tegenover de verzekerden (hoofdzakelijk voor toekomstige schadegevallen en pensioenuitkeringen) niet toereikend zijn;
- het catastroferisico waarbij tal van verzekerden zijn betrokken;
- het risico verbonden aan het verval van contracten, namelijk niet-vernieuwde contracten.

De verzekeringsrisico's Leven omvatten:

- het risico dat het aantal overlijdens dat door contracten is gedekt, hoger is dan geraamd;
- het risico dat de levensverwachting van de verzekerden die een pensioencontract hebben, hoger is dan geraamd;

- het risico verbonden aan toekomstige contractbeheerkosten die hoger kunnen uitvallen dan gebudgetteerd;
- het risico verbonden aan het verval van contracten, namelijk contracten die vóór de eindvervaldag worden opgezegd;
- het catastroferisico waarbij tal van verzekerden zijn betrokken.

De verzekeringsrisico's Gezondheidszorg zijn van dezelfde aard als de verzekeringsrisico's Leven en Niet-Leven.

5.2.2.3 *Verzekeringsrisico Leven en Gezondheidszorg 'rente'*

De belangrijkste verzekeringsrisico's waaraan de P&V Groep is blootgesteld, zijn:

- **Sterfterisico:**
Het sterfterisico verwijst naar een stijging van de vergoedingen die de maatschappij moet betalen als de verzekerden minder lang leven dan verwacht. Dat kan zich bijvoorbeeld voordoen bij tijdelijke verzekeringscontracten en schuldsaldoverzekeringen.
- **Invaliditeits-/arbeidsongeschiktheidsrisico**
Dit is het risico op verlies of nadelige veranderingen in de waarde van de verzekeringsverplichtingen als gevolg van schommelingen in het niveau, de ontwikkeling of de volatiliteit van de invaliditeits-, ziekte- en sterftepercentages. In onze verzekeringsportefeuilles gaat het voornamelijk om aanvullende waarborgen in bepaalde levensverzekeringscontracten.
- **Kostenrisico:**
Dit is het risico op verlies of nadelige veranderingen in de waarde van de verzekeringsverplichtingen als gevolg van schommelingen in het niveau, de ontwikkeling of de volatiliteit van de kosten voor het beheer van de levensverzekeringscontracten. Dit is een vrij groot risico in vergelijking met de andere levensverzekeringsrisico's, rekening houdend met de omvang van de

algemene kosten die met deze activiteit gepaard gaan.

- **Afkooprisico:**
Dit is het risico op verlies of nadelige veranderingen in de waarde van de verzekeringsverplichtingen als gevolg van schommelingen in het niveau, de ontwikkeling of de volatiliteit van het kortingspercentages, polisverval en afkopen van polissen.
- **Catastroferisico:**
Dit is het risico op verlies of nadelige veranderingen in de waarde van de verzekeringsverplichtingen door grote onzekerheid in verband met extreme of onregelmatige gebeurtenissen, die doorwegen op de hypothesen over prijzen en voorzieningen. Het is in wezen een cumulatief risico.
- **Fiscaal risico:**
Het risico en de onzekerheden die verband houden met de beoordelingen die werden uitgevoerd tijdens de fiscale regularisatie geïnitieerd door haar dochteronderneming Private Insurer en de bijbehorende belastingterugvordering, die een impact kunnen hebben op de voorzieningen voor financiële risico's opgenomen in P&V.

5.2.2.4 *Verzekeringsrisico Niet-Leven en Gezondheidszorg, ander dan 'rente'*

- **Premie- en reserverisico ;**
Dit is het risico op verlies of nadelige veranderingen in de waarde van de verzekeringsverplichtingen als gevolg van schommelingen in het tijdstip, de frequentie en de ernst van de verzekerde gebeurtenissen (premierisico), alsook in het tijdstip en het bedrag van de afhandeling van schadegevallen (reserverisico). Het premie- en reserverisico is in termen van hoeveelheid het tweede grootste risico na het financiële risico.

Het premierisico bij Niet-leven is vooral het risico dat de prijsstelling die wordt toegepast op de verschillende portefeuilles onaangepast is. Afgezien van het catastroferisico, dat tot een specifieke categorie behoort (zie verder), worden deze risico's beheerst door duidelijke en strikte instructies te volgen bij het acceptatie- en risicoselectiebeleid en de prijsstelling ervan. Gespecialiseerde actuarissen voeren geregeld controles uit op grond van statistische analyse-instrumenten om de aangeboden voorwaarden te verfijnen.

Het risico op onvoldoende dekking bij Niet-leven gaat vooral over de voorzieningen die zijn aangelegd bij aangifte van de schade. Het departement Schadegevallen evalueert de voorzieningen op forfaitaire of analytische basis, dat wil zeggen dossier per dossier en volgens gedetailleerde procedures. In elk stadium van het dossier worden de verplichtingen opnieuw geëvalueerd, in het bijzonder wanneer er nieuwe informatie is. Er worden ook voorzieningen aangelegd voor opgelopen maar nog niet gerapporteerde schade (IBNR). Het risico dat hier besproken wordt, is dat de voorzieningen te laag zijn ten opzichte van de effectief te betalen schadevergoeding. Dit risico is vooral van belang voor bepaalde bedrijfstakken waarvoor het een zeer lange tijd kan duren voordat het totale bedrag van de schadevergoeding vast te stellen is (bijvoorbeeld bij BA lichamelijke letsels).

Diverse statistische en actuariële methoden worden toegepast om na te gaan of de voorzieningen volstaan. Een onafhankelijk advies wordt verstrekt door de actuarissen betreffende de aanleg van provisies of die wel of niet voldoende was.

- **Catastroferisico:**

Dit is het risico op verlies of nadelige veranderingen in de waarde van de verzekeringsverplichtingen door grote onzekerheid in verband met extreme of uitzonderlijke gebeurtenissen, die doorwegen op de hypothesen voor prijzen en voorzieningen. Het risico bestaat erin dat na een drempelgebeurtenis een groot aantal risico's tegelijkertijd wordt getroffen.

Dit risico heeft vooral te maken met natuurlijke gebeurtenissen in brandschade en MS (materiele schade) Auto, en niet-natuurlijke branden; in dat geval spreken we van 'man-made peril'.

De impact van een dergelijk risico wordt sterk beperkt door het gebruik van een conservatief herverzekeringsprogramma, dat specifiek aangepast is voor de gedekte risico's en jaarlijks wordt herzien.

5.2.2.5 Niet-financiële risico's

Het zogenaamde 'niet-financiële' risico is, door taalgebruik, het risico dat zowel het operationele risico, het strategische risico en het reputatierisico dekt. Het risicobeheer wordt ondersteund door een specifiek beheersbeleid die de doelstellingen en de strategieën met betrekking tot het beheer van deze risico's bepaalt.

5.2.2.6 Private Insurer

Risico's en onzekerheden met betrekking tot beoordelingen uitgevoerd tijdens de fiscale regularisatie geïnitieerd door haar dochteronderneming Private Insurer en de recuperatie van de gerelateerde belasting, die een impact zou kunnen hebben op de voorzieningen voor financiële risico's opgenomen in P&V.

5.3 Gebeurtenissen na balansdatum

De oorlog in Oekraïne zorgt voor een grotere wisselvalligheid op de financiële markten, een zeer forse stijging van de langetermijnrente en stuwt de inflatie op.

Op zeer korte termijn lijken de effecten van de oorlog op de verzekeringsactiviteiten van P&V geen al te negatieve impact te hebben, ook al zal de inflatiegroei een negatief effect hebben

op de loon- en schadekosten maar die zullen gedeeltelijk of volledig gecompenseerd worden door hogere inkomsten van de obligaties als gevolg van de stijging van de rentetarieven.

Op middellange en lange termijn zijn we momenteel niet in staat om de impact op onze activiteiten te kwantificeren.

5.4 Human resources

Op 31 december 2021, telde het personeelsbestand van de verzekeringsmaatschappijen van de P&V

Groep 1.508 mensen, tegenover 1.525 op 31 december 2020.

	2021		2020	
	Aantal	VTE*	Aantal	VTE*
P&V Verzekeringen	1.508	1.417,1	1.525	1.421,0
Overige maatschappijen	60	57,3	65	62,7
Totaal groep	1.568	1.474,4	1.590	1.483,7

*VTE : Voltijds Equivalenten

5.5 Eventuele activa en passiva

Gedurende het boekjaar 2021 heeft de Raad van bestuur niet te maken gehad met geschillen

die niet elders in de jaarrekening zijn opgenomen.

5.6 Niet-financiële informatie

De niet-financiële informatie is beschikbaar op de site www.pv.be.

5.7 Waarschuwing over toekomstgerichte verklaringen

De voorbereiding van de financiële staten conform de IFRS-normen houdt het gebruik van bepaalde kritieke boekhoudkundige schattingen in. Zij verplicht de directie om zich uit te spreken in het kader van de toepassing van de boekhoudkundige methoden van de P&V Groep, om ramingen en hypothesen uit te voeren die een weerslag hebben op de toepassing van de boekhoudkundige methoden en op de bedragen van de activa, passiva, opbrengsten en lasten.

Die ramingen en hypothesen zijn gebaseerd op de ervaring en hypothesen die de P&V Groep afhankelijk van de omstandigheden redelijk acht. De zo verkregen resultaten fungeren als basis voor de waardering van de boekwaarde van de activa en passiva wanneer ze niet eenvoudigweg van andere bronnen kan worden afgeleid. De werkelijke waarden kunnen verschillen van die ramingen.

De ramingen en de onderliggende hypothesen worden elk jaar herzien.

Desbetreffende Activa rubriek	Onzekerheden met betrekking tot schattingen
Financiële instrumenten - Niveau 2	Het gebruikte evaluatiemodel De inactieve markt
Financiële instrumenten - Niveau 3	Het gebruikte evaluatiemodel Gebruik van niet-waarneembare marktgegevens De inactieve markt
Immateriële activa	Bepaling van de gebruiksduur
Vastgoedbeleggingen	Bepaling van de levensduur en de restwaarde Gebruik van niet-waarneembare marktgegevens (waardering tegen reële waarde)
Geassocieerde bedrijven	Een reeks onzekerheden bepaald door de vermogensmix, operationele activiteiten en marktontwikkelingen
Bedrijfsgebouwen	Bedrijfsgebouwen gewaardeerd tegen reële waarde op basis van niet-waarneembare inputs in een inactieve markt
Materiële vaste activa	Geschatte levensduur van andere materiële vaste activa
Uitgestelde belastingvorderingen - Actief	Schatting van het verschil in reële waarde van financiële instrumenten op basis van niet-waarneembare gegevens op de markt (indirect effect) Interpretaties van complexe belastingregels Boekhouding en timing van toekomstige belastbare inkomsten
Desbetreffende Passiva rubriek	Onzekerheden met betrekking tot schattingen
Schulden uit levensverzekeringscontracten	Actuariële veronderstellingen gebruikt De percentages die worden gebruikt in de toereikendheidstoets van passiva Herinvesteringsprofiel van de beleggingsportefeuille, kredietrisicospreiding en looptijd bij het bepalen van de LAT-aanpassing in de shadow accounting
Schulden uit Niet-leven verzekeringscontracten	De beschikbaarheid van schadeclaiminformatie voor de voorzieningen van schadegevallen Bepalingen in het kader van het protocol met het Waalse Gewest over de verplaatsing van 1,7 miljard euro
Financiële schulden - Investeringscontracten (alleen contracten met winstdeelnamen)	Het gebruikte evaluatiemodel Gebruik van niet-waarneembare marktgegevens De inactieve markt
Financiële schulden (financiële instrumenten)	Het gebruikte evaluatiemodel Gebruik van niet-waarneembare marktgegevens De inactieve markt
Pensioenen en andere verplichtingen	Actuariële veronderstellingen Gebruikte verdisconteringsvoet Inflatie/lonen
Voorzieningen	De kans dat een huidige verplichting voortvloeit uit gebeurtenissen uit het verleden Berekening van het bedrag dat overeenkomt met de beste schatting
Uitgestelde belastingen	Schatting van het verschil in reële waarde op basis van niet-waarneembare marktgegevens (indirect effect) Interpretaties van complexe belastingregels

5.8 Vergoedingen aan de commissaris

(Bedragen exclusief BTW)

In duizenden €	2021	2020
Bezoldiging van de commissaris(sen)	1.166	792
Andere controleopdrachten	116	42
Belastingadviesopdrachten	13	6
Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	-	-
Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door de commissaris(sen)	129	48
Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn)	-	-
Totaal bezoldiging	1.295	839

De integratie van de ondernemingen Vander Haegen en Private Insurer in de consolidatie scope hebben eveneens geleid tot een toename van de bezoldigingen van de commissaris.

De controle van de geconsolideerde jaarrekeningen van de P&V Groep gebeurt

door de commissaris « Kleynveld Peat Marwick Goerdeler (KPMG) Bedrijfsrevisoren B.V. / Réviseurs d'Entreprises S.R.L. ». De vennootschap KPMG is vertegenwoordigd door Mr. Karel Tanghe.

6 Verklaring van de verantwoordelijken

De ondergetekenden, Hilde VERNAILLEN, Bestuurder en Voorzitster van het Directiecomité en Martine MAGNEE, Bestuurder en Lid van het Directiecomité, verklaren dat naar hun weten:

- o de geconsolideerde jaarrekening voor boekjaar 2021 is opgesteld conform de International Financial Reporting Standards ('IFRS') en een getrouw beeld geeft van het vermogen, de geconsolideerde financiële positie en geconsolideerde resultaten van de groep P&V Verzekeringen en van haar dochterondernemingen die in de consolidatie zijn opgenomen;
- o deze rekening een getrouwe uiteenzetting geeft van de belangrijke gebeurtenissen en voornaamste transacties tussen verbonden partijen in boekjaar 2021 evenals een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waaraan de P&V Groep het hoofd moet bieden.
- o De onder niveau 3 opgenomen bedragen vertegenwoordigen illiquide activa die in de dochteronderneming Private Insurer aanwezig zijn. Deze activa zijn gewaardeerd op basis van contractuele overeenkomsten betreffende de inbreng van activa of van de laatst verkrijgbare objectieve

inventariswaarden en er zijn onvoldoende objectieve elementen om hun reële waarde onder IFRS 13 op de balansdatum te bepalen. De eventuele variaties en aanpassingen zouden geen invloed hebben noch op het eigen vermogen, noch op het resultaat van de P&V Groep, maar zouden wel een impact hebben op de presentatie van deze activa en zelfs, via een spiegeleffect, op de financiële schulden – investeringscontracten zonder WD. Het management is van oordeel dat er een materieel risico blijft bestaan op 23,74 miljoen euro aan activa op de balans dat verband houdt met het gebrek aan beschikbare informatie om ze op objectieve basis te waarderen. Voor het overige is het management ervan overtuigd dat de effecten, waarvan wordt gezegd dat ze "van nature illiquide zijn om aan de verzekeringsnemer over te dragen", op basis van de inventariswaarden aan de polishouders kunnen worden overdragen en dit door de ervaring uit het verleden met betrekking tot dit onderwerp, die daarover geen twijfel doet ontstaan.

Brussel, 28 april 2022

Martine Magnée
(Signature)



Digitally signed by Martine Magnée (Signature)
Date: 2022.05.12 18:14:23 +02'00'

Hilde Vernailen
(Signature)



Digitally signed by Hilde Vernailen (Signature)
Date: 2022.05.13 12:36:23 +02'00'

7 Verslag van de commissaris over de geconsolideerde jaarrekening



Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering van P&V Verzekeringen CV over de geconsolideerde jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2021

In het kader van de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van P&V Verzekeringen CV (de “Venootschap”) en zijn dochterondernemingen (samen de “Groep”), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de geconsolideerde jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2021, alsook de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Dit vormt een geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 20 juni 2019, overeenkomstig het voorstel van het bestuursorgaan uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening afgesloten op 31 december 2021. Wij hebben de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van de groep uitgevoerd gedurende zes opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de geconsolideerde jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van de Groep over het boekjaar afgesloten op 31 december 2021 opgesteld in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften. Deze geconsolideerde jaarrekening omvat de geconsolideerde balans op 31 december 2021, de geconsolideerde resultatenrekening, de toestand van het geconsolideerde totale resultaat, het overzicht van de variaties in het geconsolideerde eigen vermogen en het geconsolideerde kasstroomoverzicht voor het boekjaar afgesloten op die datum, evenals de toelichting bestaande uit een overzicht van de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige informatieverschaffing. Het totaal geconsolideerde balanstotaal bedraagt 22.733.583 duizenden EUR en de geconsolideerde resultatenrekening sluit af met een winst van het boekjaar van 37.968 duizenden EUR.

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van de Groep op 31 december 2021, alsook van haar geconsolideerde resultaten en van haar geconsolideerde kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) zoals van toepassing in België. Wij hebben bovendien de door IAASB goedgekeurde internationale controlestandaarden toegepast die van toepassing zijn op de huidige afsluitdatum en nog niet goedgekeurd zijn op nationaal niveau. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie "Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening" van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

Kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die naar ons professioneel oordeel het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheden zijn behandeld in de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaffen geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Waardering van verplichtingen met betrekking tot levensverzekeringscontracten en beleggingscontracten

Wij verwijzen naar de rubrieken "Schulden met betrekking tot verzekeringscontracten", "Financiële schulden – beleggingscontracten met WD" en "Financiële schulden – beleggingscontracten zonder WD" van de geconsolideerde balans in de geconsolideerde jaarrekening evenals naar de toelichting 3.11 "Technische schulden en verzekeringsschulden".

Omschrijving

Op 31 december 2021, heeft de Groep 18.378.179 duizenden EUR verzekerings- en beleggingsschulden waarvan 15.900.466 duizenden EUR verplichtingen met betrekking tot de tak leven. Deze schulden worden berekend op basis van wettelijk bepaalde actuariële methodes die gebaseerd zijn op vooraf vastgestelde sterftetafels en andere parameters afgeleid uit de contracten. Deze verplichtingen vertegenwoordigen een belangrijke rubriek in de geconsolideerde balans van de Groep.

Op iedere verslaggevingsperiode wordt de adequaatheid van de schulden met betrekking tot de levensverzekeringscontracten en beleggingscontracten leven eveneens nagegaan op basis van een toereikendheidstest in overeenstemming met de norm IFRS 4 “Verzekeringscontracten”. Deze schulden worden verhoogd ten belope van een eventuele ontoereikendheid die zou ontstaan ingevolge de uitvoering van de toereikendheidstest. De actuariële modellen gebruikt in de berekening van de toereikendheidstest zijn complex en de bepaling van de assumpties in deze modellen bevat een hoge mate van beoordeling rekening houdend met het feit dat de assumpties op het niveau van de beste schatting worden gehanteerd (en niet langer de parameters die bepaald zijn in de wet en de contractuele voorwaarden). De beoordeling die gepaard gaat met het proces van het bepalen van de assumpties kan een significante impact hebben op het resultaat van de toereikendheidstest.

Bovendien omvatten de waarderingsgrondslagen van de Groep de toepassing van “schaduwboekhouding” (een optie onder IFRS 4), en bijgevolg de erkenning van een bijkomende verplichting resulterend uit de toepassing van schaduwboekhouding, indien vereist (zogenaamde “schaduwverplichting”). Deze schaduwverplichting wordt bepaald voor de levensverzekeringscontracten en beleggingscontracten met winstdeelname binnen het toepassingsgebied van IFRS 4, als het bedrag van de netto niet-gerealiseerde meerwaarden van de obligatiebeleggingen die aan deze contracten zijn toegewezen.

Onze controlewerkzaamheden

Met de ondersteuning van onze actuarissen hebben wij de volgende procedures uitgevoerd:

- Beoordeling van de opzet en toetsing van de doeltreffendheid van de interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot de actuariële processen voor de bepaling van de schulden met betrekking tot levensverzekeringscontracten en beleggingscontracten en de toereikendheidstest.
- Beoordeling van de geschiktheid van de actuariële methodes die gehanteerd zijn voor de berekening van de verplichtingen met betrekking tot levensverzekeringscontracten en beleggingscontracten en van de gehanteerde assumpties (dewelke gebaseerd zijn op wettelijke en contractuele bepalingen).
- Beoordeling van de analyse van de bewegingen van de schulden met betrekking tot levensverzekeringscontracten en beleggingscontracten voorbereid door het Management (“Fouret analyse”), en indien vereist, de analyse van significante reconciliatieverschillen.
- Herberekening van de schulden met betrekking tot levensverzekeringscontracten en beleggingscontracten voor een steekproef van levensverzekeringscontracten en beleggingscontracten.

- Beoordeling van de consistentie van de actuariële methodes toegepast voor de toereikendheidstest ten opzichte van voorgaande jaren en of de wijzigingen in de actuariële modellen (inclusief de onderliggende assumpties) in lijn zijn met onze inzichten in de ontwikkelingen van de activiteiten binnen de Groep en onze verwachtingen op basis van marktervaring.
- Toetsen van de assumpties die gehanteerd zijn in de toereikendheidstest met waarnemingen uit voorgaande jaren en waarneembare marktgegevens.
- Beoordeling van de resultaten van de toereikendheidstest, inclusief een vergelijking van de resultaten van de ene verslaggevingsperiode met de andere.
- Inspectie van de rapporten van de actuariële functie en de motivering van de hierin opgenomen conclusies die als basis dienen voor onze risicoanalyse.
- Testen van de volledigheid en juistheid van de gegevens die gebruikt zijn in de berekeningsprocessen en output van de centrale IT-systemen gebruikt in de berekening van de verplichtingen met betrekking tot levensverzekeringscontracten en beleggingscontracten leven.
- Herberekening van de schaduwverplichting op basis van de gegevens (netto niet-gerealiseerde meerwaarden op obligaties) komende uit het IT-systeem met betrekking tot het beleggingsbeheer.
- Beoordeling van de toereikendheid van de relevante toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening.

Waardering van de schulden met betrekking tot verzekeringscontracten niet-leven

Wij verwijzen naar de rubriek “Schulden met betrekking tot verzekeringscontracten” van de geconsolideerde balans in de geconsolideerde jaarrekening en naar de toelichting 3.11 “Technische schulden en verzekerings schulden”.

Omschrijving

Op 31 december 2021, heeft de Groep 2.477.712 duizenden EUR schulden met betrekking tot verzekeringscontracten niet-leven. De inschatting van deze schulden omvat het gebruik van actuariële methodes en vereist een belangrijke mate van beoordeling aangezien deze gebaseerd zijn op schadelasten uit voorgaande jaren, bestaande kennis van gebeurtenissen, verwachtingen met betrekking tot toekomstige ontwikkelingen en algemene voorwaarden van de relevante verzekeringscontracten.

Er dienen inschattingen gemaakt te worden voor zowel de verwachte schadelast van de gerapporteerde schadegevallen op balansdatum als van de verwachte schadelast voor de schadegevallen die zijn voorgevallen maar nog niet gerapporteerd werden op balansdatum (“IBNR”). Deze schattingen zijn gevoelig aan verschillende factoren en onzekerheden en vereisen een beoordeling in het bepalen van de onderliggende assumpties.

Onze controlewerkzaamheden

Met de ondersteuning van onze actuarissen hebben wij de volgende procedures uitgevoerd:

- Beoordeling van de opzet en toetsing van de doeltreffendheid van de interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot de actuariële processen voor de bepaling van de schulden met betrekking tot verzekeringscontracten niet-leven.
- Beoordeling van de consistentie en geschiktheid van de toegepaste actuariële methodes voor alle verzekeringstakken (inclusief de onderliggende assumpties) ten opzichte van voorgaande jaren en of de wijzigingen in de actuariële modellen in lijn zijn met onze inzichten in de ontwikkelingen binnen de Groep en onze verwachtingen op basis van marktervaring.
- Onafhankelijke berekening van de schulden met betrekking tot verzekeringscontracten niet-leven voor de belangrijkste verzekeringstakken (motor, brand, algemene aansprakelijkheid en arbeidsongevallen) op basis van algemeen gehanteerde actuariële methodes voor deze takken. Wij hebben de resultaten van onze onafhankelijke berekening vergeleken met de bedragen bepaald door de Groep, en we hebben onderliggende documentatie bekomen indien betekenisvolle verschillen werden vastgesteld.
- Beoordeling of de schulden met betrekking tot verzekeringscontracten niet-leven werden bepaald in overeenstemming met het opgelegde reserveringsbeleid van de Groep.
- Beoordeling van de adequaatheid van de schulden met betrekking tot verzekeringscontracten niet-leven op basis van een analyse van de afloopcontrole van de schulden met betrekking tot verzekeringscontracten niet-leven.
- Beoordeling van de resultaten van de toereikendheidstest, inclusief een vergelijking van de resultaten van de ene verslaggevingsperiode met de andere. Wij hebben ook de resultaten van de toereikendheidstest vergeleken met de resultaten van onze onafhankelijke berekening van de schulden met betrekking tot verzekeringscontracten niet-leven.
- Inspectie van de rapporten van de actuariële functie en de motivering van de hierin opgenomen conclusies die als basis dienen voor onze risicoanalyse.
- Testen van de volledigheid en juistheid van de gegevens die gebruikt zijn in de berekeningsprocessen en output van de centrale IT-systemen gebruikt in de berekening van de schulden inzake verzekeringscontracten niet-leven.
- Beoordeling van de toereikendheid van de relevante toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening.

Waardering van financiële instrumenten en financiële investeringen “Unit Link”

We verwijzen naar de rubrieken "Financiële instrumenten" en "Financiële investeringen “Unit Link” van de geconsolideerde balans in de geconsolideerde jaarrekening en naar de toelichtingen 3.4 “Financiële instrumenten” en 3.5 “Financiële investeringen “Unit Link””.

Omschrijving

Op 31 december 2021, heeft de Groep 20.473.029 duizenden EUR aan financiële beleggingen en 1.080.512 duizenden EUR aan financiële investeringen “unit link”, die 95% van de totale balans vertegenwoordigen. De waardering van financiële beleggingen en de financiële investeringen “unit link” aan marktwaarde, alsook de hierop betrekking hebbende toelichtingen zijn gebaseerd op een hele reeks van gegevens. Veel van deze vereiste gegevens kunnen worden verkregen uit direct waarneembare prijzen van liquide markten. Indien er geen marktgegevens beschikbaar zijn, worden er ramingen ontwikkeld die onderhevig zijn aan een hoger beoordelingsniveau.

De reële waarde van financiële beleggingen is een input voor de toereikendheidstest van de verplichtingen met betrekking tot levensverzekeringscontracten en beleggingscontracten, en heeft bijgevolg een directe impact op de waardering van de schaduwverplichting (zie hierboven).

Onze controlewerkzaamheden

Met de hulp van onze waarderingsspecialisten, hebben wij de volgende procedures uitgevoerd:

- Beoordeling van de opzet en toetsing van de doeltreffendheid van de interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot het waarderingsproces van de financiële beleggingen.
- Beoordeling van de waardering van individuele beleggingen van de Groep. Waar waarneembare marktgegevens beschikbaar zijn (niveau 1 en niveau 2 waarderingen), hebben wij de gegevens die worden gebruikt in de waardering die door de Groep is opgesteld vergeleken met onafhankelijke externe bronnen. Voor investeringen in beleggingen met een niveau 3 waardering hebben wij steekproefsgewijs de geschiktheid geëvalueerd van de waarderingsmodellen en de gegevens die als input dienen voor de modellen en waar mogelijk hebben we die gegevens getoetst aan marktgegevens.
- Analyse van de bijzondere waardeverminderingen op basis van het evalueren van de niet-gerealiseerde minderwaarden met een permanent karakter voor de posities met significante niet-gerealiseerde minderwaarden en de beoordeling van de juiste toepassing van de waarderingsregels met betrekking tot bijzondere waardeverminderingen.

- Beoordeling van de toereikendheid van de relevante toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening is het bestuursorgaan verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Groep om haar continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuursorgaan het voornemen heeft om de Groep te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de geconsolideerde jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader dat van toepassing is op de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België na. Een wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening biedt evenwel geen zekerheid omtrent de toekomstige levensvatbaarheid van de Groep, noch omtrent de efficiëntie of de doeltreffendheid waarmee het bestuursorgaan de bedrijfsvoering van de Groep ter hand heeft genomen of zal nemen. Onze verantwoordelijkheden inzake de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling staan hieronder beschreven.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Groep;
- het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;
- het concluderen of de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Groep om haar continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Groep haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening, en van de vraag of de geconsolideerde jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld;

— het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsactiviteiten binnen de Groep gericht op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. Wij blijven ongedeeld verantwoordelijk voor ons oordeel.

Wij communiceren met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het auditcomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die met het auditcomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan dit jaarverslag.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van onze opdracht en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan dit jaarverslag te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening overeenstemt met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar en is opgesteld overeenkomstig het artikel 3:32 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

In de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen in de controle, of het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, dienen wij u geen afwijking van materieel belang te melden.

De niet-financiële informatie zoals vereist op grond van artikel 3:32 §2 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, werd opgenomen in een afzonderlijk verslag gevoegd bij het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening. Dit verslag van niet-financiële informatie bevat de door artikel 3:32 §2 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen vereiste inlichtingen en is in overeenstemming met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar. De Vennootschap heeft zich bij het opstellen van deze niet-financiële informatie gebaseerd op verschillende Europees en internationale referentiemodellen (namelijk "OECD Guidelines"). Overeenkomstig artikel 3:80 §1, eerste lid, 5° van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen spreken wij ons evenwel niet uit over de vraag of deze niet-financiële informatie is opgesteld in overeenstemming met de vermelde referentiemodellen.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening verricht en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Groep.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle bedoeld in artikel 3:65 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.

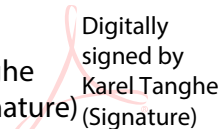
Andere vermelding

- Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

Zaventem, 13 mei 2022

KPMG Bedrijfsrevisoren
Commissaris
vertegenwoordigd door

Karel Tanghe
(Signature)

 Digitally signed by Karel Tanghe (Signature)

Karel Tanghe
Bedrijfsrevisor